

Hrvatska košarka: do zvijezda i natrag

Grgić, Eva

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:282950>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Eva Grgić

HRVATSKA KOŠARKA: DO ZVIJEZDA I NATRAG

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2019.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

HRVATSKA KOŠARKA: DO ZVIJEZDA I NATRAG

DIPLOMSKI RAD

Mentorica: Prof. dr. sc. Marina Mučalo

Komentor: Dr. sc. Marin Galić

Studentica: Eva Grgić

Zagreb
svibanj, 2019

IZJAVA O AUTORSTVU

Izjavljujem da sam diplomski rad „*Hrvatska košarka: do zvijezda i natrag*“ koji sam predala na ocjenu mentorici prof. dr. sc. Marini Mučalo, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom djelu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS-bodove.

Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Eva Grgić

ZAHVALE

Zahvaljujem svojoj mentorici, izv. prof. dr. sc. Marini Mučalo i komentoru dr. sc. Marinu Galiću na ukazanom povjerenju i pruženoj pomoći i potpori tijekom provođenja istraživanja i pisanja ovoga rada.

Zahvaljujem se svim sudionicima na njihovom vremenu koji su izdvojili kako bi ovaj rad bio uspješan.

Zahvaljujem svim profesorima Fakulteta političkih znanosti koji su posljednjih pet godina nesebično dijelili svoje novinarsko znanje i iskustvo.

Zahvaljujem svim kolegama novinarima, osobito onim sportskim, koji su od mene posljednjih nekoliko godina stvarali profesionalnu novinariku.

Na kraju, najviše želim zahvaliti svojoj obitelji – mami Mari, tati Milanu, braći Josipu, Mati i Ivanu - na podršci, motivaciji i ljubavi kroz sve ove godine.

Kolegica, kćer i seka - Eva

POSVETA

Slika 1. Dražen Petrović (Izvor: Sportske novosti)

U čast 95 godina košarkaške igre na ovim prostorima.

U čast 25. godišnjici osvajanja jedine hrvatske svjetske medalje.

U čast 30. godišnjici osvajanja europskog klupskog trona

KK Jugoplastike i trostruke krune KK Cibone.

Za hrvatski sport, košarku i Draženov osmijeh.

Eva Grgić

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Počeci košarke u Hrvatskoj.....	3
3. Košarka u SFRJ.....	8
4. Najveći uspjesi hrvatske košarke.....	12
4. 1. Hrvatski <i>Dream Team</i> i velike medalje.....	13
4. 2. Hrvatska klupska košarka.....	18
4. 3. Hrvati u <i>Hoophallu</i>	24
5. Istraživanje.....	27
6. Prikaz nalaza.....	36
7. Rasprava	51
8. Zaključak	59
9. Literatura.....	61

Popis ilustracija:

Slika 1. Dražen Petrović (Izvor: Sportske novosti)	III
Slika 2: Stojko Vranković i Dino Rađa u igračkim danima	13
Slika 3: Hrvatska reprezentacija 1992. godine	15
Slika 4: Naslovnica Slobodne Dalmacije 8. travnja 1989.	19
Slika 5: Jugoplastika s peharom prvaka Europe 1989. u Münchenu.....	19
Slika 6: Cibona je trećikošarkaški klub koji je osvojio sva europska odličja.....	21
Slika 7: Fotografija s četvrtne utakmice finalne serije Prvenstva Hrvatske, nakon što je Cibona zabila odlučujući koš za pobjedu, podsjeća na neka ljepša vremena domaće košarke	22
Slika 8: Krešimir Ćosić	24
Slika 9: Dražen Petrović i Mirko Novosel	25
Slika 10: Toni Kukoč u Chicago Bullsima.....	26
Slika 11: Mirko Novosel	30
Slika 12: Dražen Anzulović	31
Slika 13: Aleksandar Petrović	32
Slika 14: Dino Rađa	33
Slika 15: Damir Rajković.....	34
Slika 16: Vladimir Anzulović.....	35

Popis grafikona:

Graf 1: Broj osvojenih medalja na svjetskim i europskim prvenstvima te olimpijskim igrama od 1930. do 1991. po državama (M)	11
Graf 2: Osvojene medalje na svjetskim i europskim prvenstvima i olimpijskim igrama od 1992. do 2019.....	17

Popis priloga:

PRILOG 1: Pitanja za polustrukturirani intervju.....	65
PRILOG 2: Intervju s Aleksandrom Petrovićem.....	66
PRILOG 3: Intervju s Draženom Anzulovićem	70
PRILOG 4: Intervju s Damirom Rajkovićem	74
PRILOG 5: Intervju s Dinom Rađom	78
PRILOG 6: Intervju s Mirkom Novoselom	81
PRILOG 7: Intervju s Vladimirom Anzulovićem	85
PRILOG 8: Intervju s novim izbornikom hrvatske košarkaške reprezentacije – Veljkom Mršićem.....	88

Popis tablica:

Tablica 1. Uspjesi jugoslavenske košarkaške reprezentacije	11
Tablica 2. Postignuća pet najuspješnijih hrvatskih klubova.....	23
Tablica 3: Ocjena trenutnog stanja hrvatske košarke	37
Tablica 4: Ocjena budućnosti hrvatske košarke	50
Tablica 5: Najaktualniji problemi hrvatske košarke.....	52
Tablica 6: Vremensko razdoblje predviđeno za poboljšanje rezultata	58

1. Uvod

Kroničari košarke govore kako se tragovi njezinih početaka nalaze čak u drevnim civilizacijama Maja, Asteka i Inka, no dodaje se kako su tadašnje igre loptom imale poneke sličnosti s današnjima, ali su one primarno bile kultno i ritualno usmjerene. Košarka je, prema onome kako je danas poznajemo, sport koji svojim korijenima seže do kasnog 19. stoljeća.

Naime, 1891. godine ju je osmislio Kanađanin James Naismith na springfieldskom koledžu, odnosno, *International YMCA (Udruga mladih kršćana u Matković i sur., 2010: 17), Training School Massachusetts*. Bilo je potrebno osmisliti novi sport kojim bi se studenti bavili za vrijeme zimskih dana, kada vremenski uvjeti ne dozvoljavaju da se igraju vanjski sportovi. Igra se počela širiti fakultetima i gimnazijama, a ime joj je osmislio jedan od igrača prve utakmice - Frank Mahan. Prvotno je predložio ime u čast Naismitha – *naismithball*, ali se to nije svidjelo niti samome tvorcu igre, a ubrzo je Mahan zaključio – imamo koševе (eng. *baskets*) i loptu (eng. *ball*) – zašto se ne bi zvala košarka?! I tako je nastala nova igra, danas drugi najpopularniji globalni sport, odmah uz nogomet.

Nova igra prvi je put predstavljena u popularnom *The Triangle* springfieldskog koledža, a u istom su časopisu objavljena i prva pravila. Prva organizirana profesionalna liga bila je *American Basketball League* koja je osnovana 1925. godine. (Simović, Pavlović, 2013: 1-7).

Dana 27. prosinca 1893. godine, košarka se prvi puta igrala na Starom kontinentu. Bilo je to u Parizu, dok je u Ženevi 1932. godine, održana prva međunarodna košarkaška konferencija odnosno osnovan FIBA (*Federation Internationale de Basket-Ball*). Godine 1935. košarka je priznanjem postojanja i nezavisnosti FIBA-e od tadašnjeg MOK-a (Međunarodnog olimpijskog komiteta) postala i olimpijski sport (Simović, Pavlović, 2013: 8).

Košarkaška danas pripada među najpopularnije sportove. Izuzetno je popularna i u Hrvatskoj, ali hrvatska muška košarka posljednjih godina, a možemo reći čak i desetljeća, nema posebnih uspjeha. Naime, nakon bronče s Europskog prvenstva u Grčkoj 1995., u vitrine Hrvatskog košarkaškog saveza (HKS) nije došao niti jedan novi seniorski pehar s velikog natjecanja. Jedino novije znamenje bilo je ono s Mediteranskih igara 2009. godine koje je, mora se istaknuti, bilo zlatno, no svojim značenjem nikad u rangu velikog natjecanja u koje ubrajamo europska i svjetska prvenstva ili pak Olimpijske igre.

Čak šest hrvatskih reprezentativaca trenutno igra u *National Basketball Association* (NBA), a dva igraju Euroligu. Kompetencija izbornika također nije upitna jer svi koji su se na toj poziciji izmijenili bili su upravo oni koji su i osvojili te posljednje medalje s velikih natjecanja.

Možda je u Hrvatskoj palo zanimanje za košarku? Međutim, kako onda objasniti „kavanske priče“ o tome „što se događa našoj košarci?!“ koje se mogu čuti od Slavonije, preko Zagreba, do Zadra, Splita i Šibenika? Kako objasniti tolike naslove u medijima o nedavnom neuspjehu hrvatskih košarkaša?

Ovim radom ponajprije želim „snimiti“ trenutačno stanje u hrvatskoj muškoj seniorskoj košarci, istražiti uzroke te vidjeti ima li i kakvi su, prijedlozi za poboljšanje.

U prvom dijelu rada donosim sažeti pregled razvoja košarke u hrvatskim, ali i jugoslavenskim relacijama ponajprije stoga što su baš košarkaši iz Hrvatske bili neki od glavnih igrača u reprezentaciji nekadašnje SFRJ. Slijedi istraživanje koje je kroz polustrukturirane intervjue s uglednim košarkaškim stručnjacima imalo za cilj analizirati uzroke, aktualno stanje i pretpostavke za neki novi uzlet. Imajući u vidu nedavno ostvarene uspjehe mlađih kategorija, čini se da imamo razloga za optimizam.

I na kraju želim napomenuti da je razlog izbora ove teme ponajprije moja želja za profesionalnim angažmanom u sportskom novinarstvu. Ovim radom želim dati svoj mali doprinos u cilju čim skorijeg poboljšanja situacije u hrvatskoj muškoj košarci, iskreno se nadajući skorim novim uspjesima.

2. Počeci košarke u Hrvatskoj

Nema podataka da se košarka na prostorima bivših jugoslavenskih republika, pa tako i Hrvatske, uopće igrala prije 1918. godine (Simović, Pavlović, 2013). Prema Matkoviću (2010: 35) ambasador Crvenoga križa William A. Wieland je tijekom 1923. i 1924. godine, pokazao košarku kao novi sport u Beogradu, Zagrebu, Splitu i Sarajevu u sklopu „Tečaja dječjih igara“. Prvi opis ove igre na hrvatskom jeziku objavljen je 1923. godine, u knjizi A. Bradzila „Gimnastičke igra za škole, društva i vojsku“, a dvije godine kasnije Franjo Bučar piše o dimenzijama terena i praćenju rezultata (Matković, 2010).

Glavni nositelji popularizacije košarke bili su učenici i studenti u gradićima i gradovima. Naime, jedino su u razvijenim i liberalnijim građanskim sredinama postojala sportska igrališta koja su, po potrebi, mogla postati terenom za igranje košarke. Beogradski gimnazijalci su 1924. godine, objavili brošuru „Basket-Ball“, a sokolaši Zagreba II prevodili su pravila i trudili se popularizirati ovaj sport. Sporo, ali ipak dostižno, košarka je osvajala neki „svoj“ prostor u sportskim propisima i pravilnicima tog vremena.

Posebno je bilo važno osnivanje Saveza sportskih saveza Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu 1929. te pristup međunarodnim organizacijama košarke (FIBB). Tu je zapravo i krenuo uspon engleskog modela sporta na ovim prostorima, a među nositeljima toga bili su jugosokolske organizacije odnosno Savez sokola Kraljevine Jugoslavije u kasnijem razdoblju. (Bojan Matković u Simović, Pavlović, 2013: viii).

Godine 1936. Sokolska organizacija postala je članica FIBA-e (Kovačević, Tardaglia, 2004: 90) i već 1938. godine, momčad zagrebačkih studenata u Rimu igrala je neslužbenu utakmicu protiv talijanske B momčadi (Simović, Pavlović, 2013). Državna sokolska reprezentacija bila je poražena na Svesokolskom sletu u Pragu (Kovačević, Tardaglia, 2004: 90). Usprkos tomu, vlasti su i dalje forsirale tzv. sokolsku gimnastiku pa je razvoj košarke bio izrazito usporen sve do kraja Drugog svjetskog rata (Simović, Pavlović, 2013).

Košarku je u Hrvatskoj prvo upoznao glavni grad. Zbog toga i Kruno Sabolić (2005) kaže „*Basketball je ime košarka dobio u Zagrebu*“. I uistinu, u **Zagrebu** je košarka nastala već između 1921. i 1929. godine (Simović, Pavlović, 2013: 43). Sokolsko društvo Zagreb II, a među njima osobito Milan Kobali, ima su velike zasluge za razvoj zagrebačke i hrvatske košarke kao i za stvaranje hrvatskog naziva te prevođenje pravila na hrvatski jezik (Matković, 2010: 35).

Počeci zagrebačke košarke opterećeni su ponajprije problemima nepostojanja prostora za igranje, odnosno, infrastrukturom. Zagreb je imao gradsko igralište daleko izvan grada što je sprječavalo često korištenje istoga od strane klubova košarke. Postoje pisani podaci iz 1929. godine o prvim zagrebačkim sportskim klubovima, a to su bili: Akademski SK, HŠK Concordija, Prvi hrvatski građanski SK i SK Shell. Ti su klubovi istupili iz Jugoslavenskog hazenskog saveza¹ i osnovali Rukometni savez Zagreba, a pod njime i Sekciju za ženske sportove među kojima počinju i s košarkom. Ovaj je sport trebao biti samo nešto što će održavati kondiciju sportaša tijekom zime, a zapravo je postao njihova prva ljubav (Simović, Pavlović, 2013: 43).

Prva propagandna košarkaška utakmica održana je 27. 1. 1929. godine između ženskih ekipa SK Građanski i Akademski SK, koji je na kraju i pobijedio. Dakle, košarku su u Zagreb donijele hazenašice – rukometašice. Pisano je o tim utakmicama da one nisu bile prava košarka, nego mješavina češke hazene, njemačkog *Korbball – Spiel* i američkog *Basket-Balla*. Nije postojala ploča iza koša, lopta se je dodavala po zraku, a igrača na terenu je bilo po sedam sa svake strane. Unatoč tome, govorilo se o *basketballu* (isto).

Tek nakon što su se prevela pravila iz Čehoslovačke, Italije i Amerike, u hrvatsku košarku uvedeni su obruč i tabla. Uvidjevši to, postavili su ih odmah u dvoranu, a tada je to počelo sličiti na pravu košarku. Brojevi su se ručno prišivali na (privatne) majice i hlačice, iscrtavale su se granice igrališta, napravljena je lopta (prije koje su koristili male medicinke ili vaterpolo lopte) pa se počelo u Zagrebu govoriti o „košarici“ (Isto: 51-56).

Uoči OI u Berlinu 1936., u Zagrebu je održan „Olimpijski dan“. Na programu je bila i košarkaška utakmica između ekipa Sokolskog društva Zagreb II (Modri i Bijeli). Ubrzo su se počeli dogovarati pravi treninzi, a 23. svibnja 1937. godine, odigrana je i prva „prava“ košarkaška utakmica (najavljena u novinama) između bugarskih studenata i *sokolaša* (Simović, Pavlović, 2013: 51-56).

Godine 1937. Ivan Arapović, saborski zastupnik i poduzetnik, utemeljuje prvi zagrebački košarkaški klub pod nazivom „KK Martinovka“ (danas KK Zrinjevac). Treniralo se na terenima Zagrebačkog klizačkog društva u Mihanovićevoj ulici kraj hotela *Esplanade*. (Matković, 2010: 36).

¹Hazena- pov. sport zastarjela verzija rukometa prilagođena djevojkama; češki rukomet (Hjp.hr, 2019)

U **Rijeku** je košarku doveo profesor tjelesnog odgoja Delli Paoli 1923. godine kada je uveo u svoj plan i program predavanja. Petar Grabovac potaknuo je stvaranje prvoga košarkaškoga kluba u Rijeci 1926. godine, koji se zvao *Ciricalo Impiegati*. Iste je godine osnovan i odbor *Comitato provinciale di pallacanestro* koji se bavio registracijom igrača, organizacijom utakmica, objedinjavanjem svih momčadi, a bio je povezan i s Trstom. Porastom zainteresiranosti za košarkom u Rijeci, odbor je prerastao u *Comitato esecutivo di pallacanestro* i povezo se s talijanskim košarkaškim savezom (FIP). Od 1935. godine pod okriljem organizacije *Dopolavoro* nastaju i radničke košarkaške ekipe. U početku su ekipe, zbog nepostojanja stručnog kadra, vodili učenici i studenti, a nadzirali su ih profesori tjelesnog odgoja. Prvi stručni kadar pojavio se tek 1935. godine, a među njima su bili: Nevo Baccarini, Nikola Grego, Tino Silvani, Antonio Udovicich i drugi (Simović, Pavlović, 2013). Sudbina Rijeke bila je takva da su svi bolji igrači 1946. i 1948. odlazili igrati u Italiju, a oni igrači koji su ostali nisu mogli igrati u korak s drugim klubovima Jugoslavije kako bi Rijeku zadržali na visokoj poziciji (Paunić, 1981: 382-383).

Zadarska je košarka započela s igrom 1928. godine kada je ekipa talijanske vojske iz Zadra sudjelovala na košarkaškom vojnom prvenstvu (Isto). Sve do 1930. godine i osnivanja Košarkaškog saveza grada Zadra. Sve se svodilo na nekolicinu entuzijasta, dok je već godinu nakon toga održano prvo prvenstvo Zadra u košarci (Matković, 2010: 35) Na Puntamici je osnovan i prvi košarkaški kamp za trenere i igrače. Prvi trener i osnivač poznate zadarske škole košarke bio je Arturo Battara (Simović, Pavlović, 2013: 67-68).

Arturo Battara preveo je pravila košarke s talijanskog, a *Societa gymnastica* prihvatilo je košarku kao dopunski sport atletičarima i gimnastičarima. U Zadru je već 1938. postojalo više od 10 košarkaških klubova koji su se natjecali u prvenstvu grada, dok je uz njih postojalo još nekoliko klubova gradskih četvrti kao što su Arbanaci, Stanovi, Ploče i slični. Košarku su u Zadru ubrzo zavoljeli i studenti i školarci te su često osnivali i vlastite momčadi. Ta velika popularnost košarke u Zadru za vrijeme međuratne okupacije pridonijela je i kasnijem razvoju košarke u samom gradu, ali i šire (Isto: 463-465). Godine 1965. Zadrani su osvojili državno prvenstvo i tako prekinuli dominaciju beogradske muške košarke (Paunić, 1981: 472).

O poznatom muralu na zidu zadarskih Jazina iznad lika Krešimira Čosića godinama je pisalo: „Bog je stvorija čovika, a Zadar košarku!“ Osim toga, o ljubavi Zadrana i košarke svjedoče i ovi podaci: „Prvi međugradski susret odigran je 1934. godine u mjesecu rujnu s jednom ekipom iz Trsta (Trst je imao najbolje ekipe u Italiji), a završio je pobjedom gostiju rezultatom 19:9... (...) Košarka je godine 1939. uzela toliko maha , da se organizira

srednjoškolsko prvenstvo grada za mladiće do 17 godina.... Dolazi i mjesec travanj 1945. godine (...) prva se utakmica igra protiv ekipe savezničke flote koja se je tada nalazila u Zadru... Prve se utakmice u Zadru igraju s ekipama iz Beograda (muški) i „Crvene zvezde“ (žene)... Malo zatim, uvijek 1945. godine, obje ekipe polaze na turneju po našoj zemlji...“ (Vujanić, Đuro, pismo 23.3.1979. u Paunić, 1981.: 464).

„...Nije bilo utakmice košarke u Zadru koju nije pratio narod iz Zadra i okolice...i to muško i žensko...staro i mlado...to je bila jedna gradska fešta...kad bi bila utakmica košarke...možda u Zadru u tom momentu nije bilo drugih zabava...ali košarka je već onda u Zadru predstavljala jednu senzaciju...i čitav grad je sudjelovao u tim priredbama...i puno se o tome govorilo...po kućama, po kafanama, po pjacama... (...) ima dobar kadar i u pogledu rukovodioca, i u pogledu trenera...ja kad idem tamo...vidim u svakom dvorištu koš...i svi imaju želju igrati...svi imaju loptu...svi vole taj sport...jer je to jedna tradicija već....“ (12.5.1979., Tulio Roklicer u Paunić, 1981: 464-465)

O košarci u **Varaždinu** nema puno zapisa, ali ono što je zapisano *in memoriam* Zvonimiru Suligoju svjedoči o tome da je već 1929. u Varaždinu bila popularna košarka s tablom. Upravo je Suligoj bio taj koji je, uz razne druge sportove, košarku donio u Varaždin i Varaždince učio tome sportu koji se nezaustavno širio gradovima Hrvatske već prije drugog velikog rata (Simović, Pavlović, 2013: 69-70).

U **Splitu** je košarka demonstrirana 1937. godine, na Sokolskom gimnastičkom tečaju za naraštajce. Podsjetnik na to vrijeme je i članak u dnevniku „Novo doba“ pod naslovom: „Hoće li košarka doprijeti do nas“ (28. 12. 1938.). Dana 8. rujna 1940., u Splitu je odigrana prva košarkaška utakmica i to između članova Sokolskog društva Split i pitomaca Vazduhoplovne škole iz Divulja. Pobijedili su *sokolaši*. (isto, 56-60).

Split je i košarku propustio, prema Pauniću (1981: 466- 472), kroz klasičnu „splitsku“ i „dalmatinsku“ prizmu. Godine 1938. Natko Lahman i Uroš Tominić – Pajo donijeli su sa sleta u Pragu prvu košarkašku loptu, a pravila su preveli s talijanskog (sjedište FIBA-e bilo je u Italiji). Prva utakmica odigrana je iza zapadne tribine Hajdukovog igrališta. Splićani se baš nisu iskazali, ali su poraz pripisali zanemarenosti košarke za vrijeme okupacije. Tako se za „pravi“ početak splitske košarkaške povijesti uzima 1945. godina, kad košarke „počinje hvatati korak“ s popularnijim plivanjem, vaterpolom i osobito nogometom. Paunić (isto) smatra da je elegancija potrebna za igranje košarke ujedno bila i temeljni razlog zbog koje je popularizacija ovog sporta u Splitu tekla sporije. Naime, košarci su nedostajali grubi fauli i fizički kontakt

među igračima. Zapravo, popularnosti splitske košarke doprinijele su žene – one su naime, prve istrčale na Hajdukovo igralište odmjeriti snage sa Zadrankama, dok su muške momčadi Splita svoj vrhunac dostigle tek 1971. godine, osvajanjem državnog prvenstva kao drugi klub u povijesti hrvatske košarke u Jugoslaviji (Paunić, 1981: 466- 472).

U **Sušaku** je 1938. godine, osnovan Jugoslavenski plivački klub „Viktorija“ koji je imao i košarkašku sekciju. Godine 1939. odigrana je prva utakmica između dva hrvatska kluba – „Viktorije“ i „Martinovke“ u Zagrebu.

Jedan od prvih i najistaknutijih promotora **karlovačke** košarke bio je Vatroslav Hofman Bajk, a do 1940. Karlovčani su često odigravali utakmice sa zagrebačkim sokolima (Simović, Pavlović, 2013). Karlovačka košarka se afirmirala 1932./1933. zahvaljujući bivšim članovima „Sokola“: Branku Blaškoviću, Vladi Mađeruhu, Kubičeku, Kopšivu i drugima (Paunić, 1981.).

3. Košarka u SFRJ

Unatoč specifičnostima, a osobito unutarnjim političkim problemima nekadašnje SFRJ, jugoslavenska košarka nikada nije zaostajala za svjetskom. Barem su tri reprezentativne selekcije u posljednjih tridesetak godina SFRJ, bile visoko rangirane i respektirane u svijetu ovog sporta (Borislav Stanković u: Simović, Pavlović, 2013: vii).

“Prva košarkaška liga osnovana je 1945. godine i odigrano je 47 sezona sve do 1991. godine kada je rasformirana SFR Jugoslavija. Najuspješnija ekipa u tom periodu bila je Crvena zvezda koja je osvojila 12 šampionskih titula, zatim Olimpija, Zadar i Split (Jugoplastika) po šest titula.”(Radoičić, 2016:7-8).

Drugi svjetski rat je prekinuo razvoj košarke na ovim prostorima. Po završetku rata, Milan Kobali u „Vjesniku“ zove ljude na obnavljanje košarkaške aktivnosti (Sabolić, 2005:69-74). Od 1945. godine pa nadalje, košarka u Hrvatskoj uzima zamah i košarkaški klubovi niču u raznim sredinama.

Sve do 1948. košarkaši su djelovali u sklopu Odbora za sportske igre FISAJ-a, nakon čega je osnovan Košarkaški savez Jugoslavije² s prvim predsjednikom Đanijem Popovićem. Prema Kovačeviću i Tartaglii (1989.), Jugoslavija je bila druga najveća košarkaška europska momčad (odmah iza SSSR-a). Od 1953. redovna je na europskim, a od 1963. redoviti su „Plavi“ i na svjetskim prvenstvima, dok su se Olimpijskim igrama pojavili osam puta (Isto: 91-93). Iako je stasala kasno, košarka se u NR Hrvatskoj brzo razvijala zahvaljujući ekonomskoj podlozi, sveučilištima, kulturnoj i urbanoj podlozi, a i sportskom potencijalu. Svoju snagu košarka NR Hrvatske pokazala je i time što je prva dobila vlastiti savez – Košarkaški savez Hrvatske osnovan je 19. 12. 1948. godine, a KSJ je osnovan samo tjedan dana ranije (Paunić, 1981).

U poslijeratnom razdoblju su, gledamo li europsku pozornicu, u počecima dominirali Sovjeti. Jedino europsko prvenstvo gdje je netko bio jači od njih bilo je ono 1955. kad su ih pobijedili Mađari. U Moskvi 1953. reprezentacija Jugoslavije svladala je Čehoslovačku, Italiju i Egipat, no to nije bilo dovoljno za medalju, budući da su ih u tome spriječili Francuzi i Izraelci. Čak je i protiv Sovjeta Jugoslavija držala dobar rezultat sve do kraja utakmice, kada je

² Košarkaški savez Jugoslavije: udruženje republičkih i pokrajinskih košarkaških saveza. Osnovan 12. XII. 1948. i član je Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije i Jugoslavenskog olimpijskog komiteta. Prema podacima iz 1975. KSJ obuhvaća oko 40000 aktivnih igrača i 800 klubova.

mašinerija SSSR-a ipak uspjela nadmašiti „Plave“ 57:43 (34:24) (Radosavljević, 2003: 21-37, Fiba.basketball.com, 2019).

Kroz naredna europska prvenstva u prvom poslijeratnom desetljeću Sovjeti su kontinuirano pokazivali svoju nadmoć. Ipak, 1961. na red je došlo prvenstvo Europe u Beogradu. Bila je to nada Jugoslaviji da će jednostavnije doći do medalje, kao što su to nekoliko godina ranije učinili Bugari u Sofiji osvojivši drugo mjesto. Pogledamo li rezultate, plan je uspio – Jugoslavija je osvojila svoju prvu medalju. Ipak, „zbornaja komanda“ (što je bio nadimak za SSSR) stala je na put tome da to bude ona najsjajnija –zlatna. U finalu su Jugoslaveni poraženi od SSSR-a 60:53, no u narednim će godinama „zbornaja komadna“ imati dostojnog protivnika na parketu (Radosavljević, 2003: 21-37).

U narednim je godinama Jugoslavija osvojila najviše medalja od bilo koje momčadi u vremenu sovjetske dominacije, čak tri do 1981. godine. Reprezentacija Jugoslavije je naime, tri puta za redom bila europski prvak, što do tada nije pošlo za rukom niti jednoj reprezentaciji, osim Sovjeta. Prvo osvojeno EP za Jugoslaviju dogodilo se 1973. godine, trijumfom nad Španjolcima koji su pak SSSR izbacili u polufinalu. 1973. bilo je već peto uzastopno finale koje su Jugoslaveni igrali, a tek im je ta peta sreća donijela toliko priželjkivanu medalju (Kovačević, Tardaglia, 2004: 49-51).

Sljedeće prvenstvo igralo se u Beogradu, a Jugoslavija je branila naslov prvaka. Dok su neki govorili kako je zlato koje nije osvojeno protiv SSSR-a manje bitno, finale u Beogradu, upravo protiv SSSR-a pokazalo je kako Jugoslavija nije slučajno na tronu Europe. „Plavi tajfun“ do najviše stepenice na europskom pobjedničkom postolju tad je zaredao sedam pobjeda i koš razliku od 140 poena! (Kovačević, Bibić, 2004.: 259-268). Upravo 1973. i 1975. godine tadašnjem izborniku „Plavih“ - Mirku Novoselu - pošlo je za rukom ono što nije nikome do tada: na dva velika turnira (Europska prvenstva: prvo 1973. u Barceloni, zatim 1975. u Beogradu) popeo se na najvišu stepenicu pobjedničkog postolja bez ijednog poraza (isto: 384).

U Liegu je Jugoslavija i treći puta uzela zlatnu medalju, ispred SSSR-a. Sljedeće, 21. EP u Torinu, 1979. godine prekinulo je uspjehe sjajne generacije, a na tron je još jednom zasjela mašinerija Sovjetskog saveza (Radosavljević, 2003: 43 – 69)

Godine 1983. naglo je prekinuta dominacija jugoslavenske reprezentacije na Eurospkom prvenstvu u Francuskoj. Utakmica protiv Španjolske bila je u najmanju ruku burna, na terenu se dogodila tuča nakon što su jugoslavenski reprezentativci pokradeni kroz cijelu utakmicu. Jugoslavija je završila tek na sedmom mjestu, bez volje za igrom. Slična ih je sudbina

čekala i na sljedećem prvenstvu (EP u Njemačkoj, 1985.): osvojeno mjesto – isto, sudačka pomoć protivniku – ista, brutalnost prema jugoslavenskim igračima za vrijeme igre – ista. Nije pomoglo ni to što je tadašnji izbornik Krešimir Ćosić sjajno složio taktiku te su Mihovil Nakić i Andro Knego (inače igrači KK Cibone) otvarali prostor za raspoloženog Dražena Petrovića koji je punio mrežu protivnika (Radosavljević, 2003: 69-70).

Od 1989. stvara se nova era jugoslavenske i hrvatske košarke. Sada većiskusni Dražen Petrović, Stojko Vranković, Žarko Paspalja, Zoran Čutura i drugi u svoje redove dobivaju nove talentirane mladiće poput Tonija Kukoča, Dina Rađe i Vlade Divca koji su dvije godine ranije osvojili juniorsko prvenstvo svijeta.

Već prvenstvo iza toga (1991. godine), politički razlozi prorijedili su tadašnju momčad i iz nje maknuli neke od najpoznatijih i najtalentiranijih imena kao što su Jure Zdovc i Dražen Petrović. Jugoslavija je unatoč tomu i tad osvojila naslov prvaka Starog kontinenta (isto, 71).

EP 1993. godine u Münchenu bilo je prvo bez reprezentacije Jugoslavije zbog raspada bivše države. Hrvati su bili favoriti, no stravična nesreća u kojoj je nastradao Dražen Petrović, ostavila je snažan trag na njegovim suigračima, ali i cijelom hrvatskom, europskom i svjetskom sportskom svijetu. Unatoč ovom tragičnom događaju, hrvatski su košarkaši bili bez poraza sve do polufinala, a Rusija ih je odijelila od borbe za najsajjniju medalju. Kako ističe Dino Rađa, Draženov nekadašnji suigrač, Europsko prvenstvo 1993. bilo je prvo prvenstvo Staroga kontinenta na kojemu je igrala Hrvatska, a bilo je to prvenstvo na kojemu nije bilo Dražena. Dečki su za njega odigrali i kada im se nije igralo, uz vođu Mirka Novosela, sve do bronze zlatnoga sjaja (Kovačević, 2004: 337).

O snazi košarke s ovih prostora govore i činjenice da je KK Cibona bila prvak Europe 1985. i 1986. godine, a KK Jugoplastika 1989. i 1990., dok je pod imenom Pop 84 osvojila isti naslov 1991. Neki su od hrvatskih reprezentativaca kao što su Krešimir Ćosić, Dražen Petrović, Dino Rađa, Toni Kukoč, Stojko Vranković i drugi, koji su tada igrali za Jugoslaviju bili izabrani i u momčad Europe i Svijeta (Matković, 2010: 37-38).

Političke nesuglasice i sukobi u raspadajućoj Jugoslaviji, osjetili su se i na sportskom planu. Svjedoči to i utakmica iz 1983. između Šibenke i Bosne. Naime, dvije sekunde prije kraja, dok je na semaforu stajao rezultat 82:81 za Bosnu, sudac Ilija Matijević dosudio je osobnu pogrešku na Draženu Petroviću. Nakon uspješnih slobodnih bacanja, Petrović postavlja hrvatski klub na prijestolje jugoslavenske košarke. Međutim, veselje Šibenčana nije dugo trajalo. Već sutra je stigla obavijest kako se utakmica poništava jer je sudac navodno dosudio

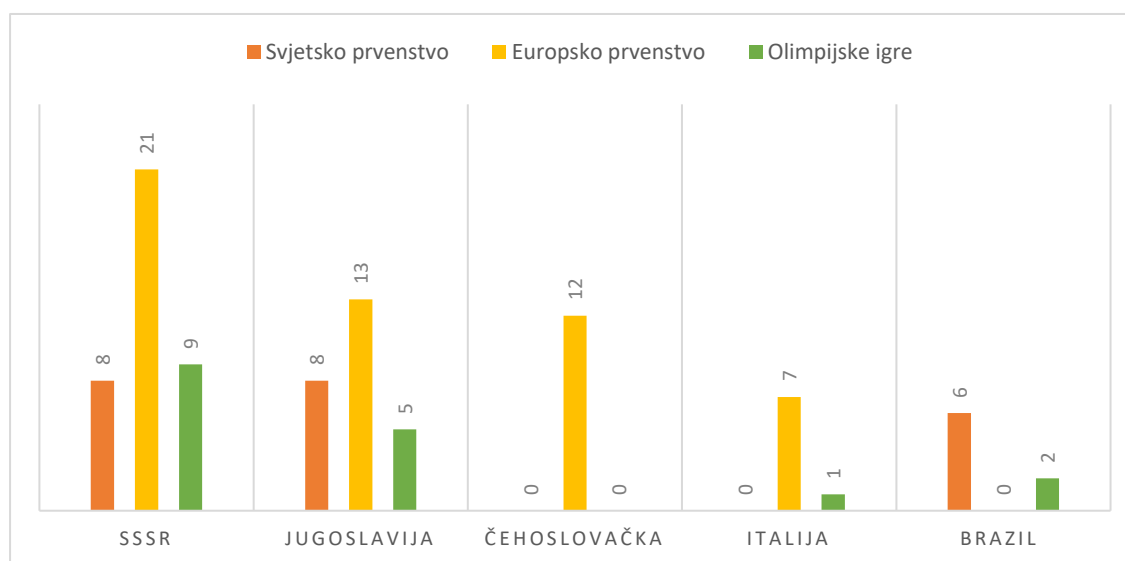
prekršaj izvan regularnog vremena, a taj je sudac – Ilija Matijević - još je godinama iza toga objašnjavao na sudu jasnu situaciju koju je tada vidio³. Igrači Šibenke nisu se pojavili na četvrtoj utakmici te je Bosni bez igranja, upisan rezultat 20:0, a stavljene su im i kolajne koje su igrači Šibenke morali vratiti. Učinili su to svi osim jednoga – Dražena Petrovića. To mu je, tvrdi njegova majka, bila najdraža medalja.

Upravo je u komentaru te utakmice Matijević pojasnio koliko je bilo njezino političko značenje: „Što je bilo, bit će uzor da mi zaista više ne možemo biti s nekim tko nas je toliko dugo tlačio, nego da služe kao primjer da sami sebe međusobno ne uništavamo.“ (Youtube.com, 2019)

Tablica 1. Uspjesi jugoslavenske košarkaške reprezentacije

	Olimpijske igre	Svjetska prvenstva	Europska prvenstva	Balkanska prvenstva
Zlato	1980.	1970., 1978., 1990.	1973., 1975., 1977., 1989., 1991.	1980.
Srebro	1968., 1976., 1988.	1963., 1967., 1974.	1961., 1965., 1969., 1971., 1981.	1968., 1976., 1988.
Bronca	1984.	1982., 1986.	1963., 1979., 1987.	1984.

Graf 1: Broj osvojenih medalja na svjetskim i europskim prvenstvima te olimpijskim igrama od 1930. do 1991. po državama (M)

Fiba.basketball.com (2019)

³ Više detalja u video prilogu HRT-a: „Šibenka - Bosna 1983. Kraj utakmice i komentar suca Matijevića“ i Laudato TV-a: „Otvori spomenar! - emisija posvećena Draženu Petroviću“ (v. Literatura)

4. Najveći uspjesi hrvatske košarke

Gledamo li statistički na košarkašku reprezentaciju bivše države, brojke jasno pokazuju koliko su Hrvati doprinijeli svim uspješnim rezultatima tadašnjih košarkaša. Igrači iz Hrvatske osvojili su 27 od 60 medalja ili šest od 12 zlata na Olimpijskim igrama, dok je na osam od devet velikih uspjeha nekadašnje države (Europska i Svjetska prvenstva te Olimpijske igre), igralo pet ili više igrača iz Hrvatske (Hks-cbf.hr, 2019).

Osamostaljenjem Republike Hrvatske sport je postao izuzetno važnim promotorom mlade države. Bilo je to i očekivano budući da su hrvatski sportaši, u raznim sportovima pa tako i u košarci, bili poznati daleko izvan granica Lijepe naše. No, da bi se Hrvatska mogla samostalno natjecati i tako promovirati svoj sport i državu, morala je prvo postati punopravan član Međunarodnog olimpijskog odbora.

Hrvatski olimpijski odbor osnovan je 10. rujna 1991., a na osnivačkoj skupštini apelirano je na čim skorije osnivanje i drugih sportskih saveza kako bi se mogle zatražiti i međunarodne pristupnice. Tako je 17. studenog 1991. osnovan Hrvatski košarkaški savez koji

raskida sporazum s Košarkaškim savezom Jugoslavije od 25. lipnja 1977. godine te istupa iz njega, opoziva sve košarkaške djelatnike iz organa i tijela KSJ-a, zadržava pravo i obvezu zaštite interesa i prava hrvatskih klubova, igrača, trenera, sudaca i dužnosnika. (Matković, 2010: 38)

Prvi predsjednik bio je Boris Lalić, a glavni tajnik Mihovil Nakić (Matković, 2010: 38). HKS je početkom 1992. primljen u članstvo Međunarodne košarkaške organizacije (FIBA), a već u ljeto iste godine hrvatski su košarkaši osvojili srebrnu medalju na Olimpijskim igrama u Barceloni gdje su u finalu igrali protiv američkog *Dream Teama*.

Iste godine osnovano je hrvatsko klupsko natjecanje A-1 muška liga te A-1 ženska liga, dok su nedugo zatim osnovane i A-2 muške i ženske lige. Današnji predsjednik je Stojko Vranković, a druga osoba Saveza Dino Rađa. Vranković je 25. svibnja 2019. (ujedno i 24. godišnjicu odlaska Krešimira Čosića) postao članom Upravnog odbora FIBA-e, izvijestio je HKS te tako nakon B. Lalića i pokojnog glavnog tajnika Željka Drakšića, postao treći Hrvat u ovome tijelu krovne organizacije europske košarke. (Hks-cbf.hr, 2019).

Slika 2: Stojko Vranković i Dino Rađa u igračkim danima

Izvor: Kovačević i Bibić (2004)

4. 1. Hrvatski *Dream Team* i velike medalje

Hrvatska je već te 1992. godine prvi puta samostalno nastupala na velikom košarkaškom natjecanju. Bile su to Olimpijske igre u Barceloni gdje je debitantica Hrvatska osvojila srebrnu medalju na sveopće oduševljenje ratom zahvaćene domovine. Mirko Novosel bio je direktor reprezentacije, trener Petar Skansi, a pomoćni trener tada mladi Aleksandar Petrović. Ipak, do finala je bio trnovit put, trebalo je prvo proći skupinu A u kojoj se debitantna reprezentacija nalazila. Na tom je putu Hrvatska pobijedila Brazil (93:76), izgubila od nikada jačeg SAD-a (70:103), a potom nadvisila i sljedeća tri protivnika; Španjolsku (88:79), Njemačku (99:78) i Angolu (73:64). (Kovačević, Bibić, 2004: 308-311). U četvrtfinalu izabranici Petra Skansija pobijedili su Australiju (98:65). Slijedila su polufinala u kojima su parovi bili Hrvatska – Zajednica Nezavisnih Država (Nekadašnja „zbornaja komanda“/SSSR) i SAD-Litva.

Iako je Hrvatska bila u rezultatskom minusu, 70-ak sekundi prije kraja Toni Kukoč „tricom“ dovodi Hrvatsku na prag izjednačenja, a ZND ne uspijeva realizirati svoj napad. Zatim faul na Draženu Petroviću koji je oba puta siguran s crte slobodnih bacanja što Hrvatsku dovodi na „plus 1“. ZND nije uspjela realizirati niti posljednji napad nakon čega se oglasio sudac

posljednjim zviždukom i bilo je jasno: malena Hrvatska zasluženno stoji rame uz rame velikim Amerikancima.

Trener Skansi u nevjerici uzvikuje „Majko moja , kako smo ovo dobili, kako smo ovo dobili...!“ A Novosel pojašnjava: Bio sam na američkoj konferenciji za novinare. Pitali su me koliko u Hrvatskoj ima košarkaša. Kazao sam 15 000 da ne ispadnem smiješan kad kažem 2 000. A u njih je 25 milijuna košarkaša, tjedno se igra 70 000 utakmica. I mi igramo protiv te velesile.“

Usljedila je ta veličanstvena utakmica koju je nestrpljivo iščekivao cijeli sportski svijet. Dana 8. kolovoza 1992. u Barceloni u Palači sportova 14 000 gledatelja je došlo uživo pogledati povijesno olimpijsko košarkaško finale. Od zlata ih je dijelio američki *Dream team* predvođen legendarnim Michaelom Jordanom (Vecernji.hr, 2019). Bilo je to vrijeme kada se košarka još uvijek igrala dva puta po dvadeset minuta. Hrvatska je u jednom trenutku utakmice čak i povela 24:23. „Tako je! Spusti se Franjo!“ – povikao je u tom trenutku legendarni komentator Slavko Cvitković. Bio je to mitski trenutak u kojemu je devet i pol sekundi prije kraja prvoga dijela Kukoč asistirao Arapoviću na zakucavanje i to pod faulom, nakon čega je Franjo još zabio i slobodno bacanje za 25:23. Ipak, ubrzo je Barkley SAD-u „tricom“ vratio prednost koja se nastavila do kraja utakmice u kojoj je SAD osvojio zlatnu olimpijsku kolajnu rezultatom 117:85 (56:42). Toni Kukoč probijao se kroz svoga „čuvara“ Pippena, a Dražen Petrović ubacivao je loptu u obruč preko „Air Jordana“ kao preko nekog neiskusnog juniora. Unatoč porazu, ostalo je upisano u povijest kako je to finale igrala Hrvatska, zemlja za koju većina gledatelja tada još vjerojatno nije niti znala, zemlja u kojoj su u trenucima finalne utakmice, a i duže, padale granate, zemlja čiji je Dražen Petrović u toj utakmici zabio dva poena više od Jordana, a Kukoč imao tri asistencije više o „Magic Johnsona“ (Večernji.hr, 2019).

Hrvatski *Dream team* iz 1992. činili su: Dražen Petrović (24), Dino Rađa (23), Toni Kukoč (16), Franjo Arapović (7), Arijan Komazec (4), Alan Gregov (3), Aramis Naglić (2), Vladan Alanović, Danko Cvjetičanin, Velimir Perasović, Žan Tabak i Stojko Vranković. Trener: Petar Skanski, pomoćni trener: Aleksandar Petrović.

Sastav SAD-a: Michael Jordan (22), Patrick Ewing (15), Charles Barkley (17), Scottie Pippen (12), Earvin Magic Johnson (11), Larry Bird, Christian Laettner (2), David Robinson

(9), Chris Mullin (11), Karl Malone (6), Clyde Drexler (10), John Stockton (2), Trener: Chuck Dally, pomoćni trener: Lenny Wilkens.⁴

Suci: Richard Steeves (Kanada) i Wieslaw Zych (Poljska)

Slika 3: Hrvatska reprezentacija 1992. godine

Izvor: Tportal.hr (2019)

Sljedeće je na redu bilo Europsko prvenstvo u Njemačkoj. Ono u kojemu je Mirko Novosel posljednji put uzeo u ruke hrvatsku izborničku palicu, a igrači razmišljali hoće li uopće igrati. Naime, Hrvatska je već uspješno odradila kvalifikacijske utakmice kada je 7. lipnja 1993. godine, košarkaški svijet potresla tužna vijest: u automobilskoj nesreći u Njemačkoj poginuo je kapetan hrvatske košarkaške reprezentacije Dražen Petrović. Nakon što je „odsvirao“ svoju najbolju sezonu u NBA-u u dresu New Jersey Netsa (bio je 11. strijelac te je uvršten u treću najbolju petorku lige) i svojoj granatama razorenoj domovini donio prvu veliku košarkašku medalju, napustio je ovozemaljske parkete košarkaški Mozart. U posljednjoj utakmici (poraz

⁴ U zagradama kraj imena igrača nalaze poeni ostvareni u finalu (OI, Barcelona, 1992.) (Izvor: Kovačević, Bibić, 2004: 311)

protiv Slovenije 94:90) predvodio je svoju reprezentaciju kao kapetan s 30 koševa, a posljednji koš u svome životu zabio je s linije slobodnih bacanja. MOO je 1995. u Olimpijskom parku u Lausannei postavio njegov spomenik. Takvo priznanje dobili su samo Pierre de Coubertin, osnivač modernih OI, i Paavo Nurmi, poznati atletičar. U Košarkašku kuću slavnih (Hall of Fame) Dražen je primljen 27. rujna 2002. kao drugi Hrvat nakon Krešimira Ćosića (6. rujna 1996.). U Kuću slavnih primljeni su još trener i izbornik hrvatske reprezentacije Mirko Novosel (7. rujna 2007.) te reprezentativac Dino Rađa (7. rujna 2018.).

„Plakali smo, s nama je plakao i Mirko. Onda je rekao – Moramo igrati, i to zbog Dražena! Sjećam se prvog treninga nakon Draženove tragične smrti. (...) Svi smo se našli na centru, zagrljeni, suze u očima. I poklič: Za Dražena!“, (Dino Rađa u, isto: 337)

Na nagovor izbornika, igrači su pristali – igrat će na prvenstvu, unatoč žalosti i osvojili su prvu hrvatsku košarkašku broncu kada je u borbi za broncu pala Grčka (99:59). Drugu je broncu Hrvatska osvojila na Svjetskom prvenstvu u Torontu. U polufinalu Rusija bila bolja, no u borbi za broncu pale su tada već „stalne mušterije“ – Grci (78:60). Toni Kukoč je netom prije prvenstva potpisao s Chicago Bullsima, a Dino Rađa je na samom prvenstvu izabran u najbolju petorku. Izbornik je bio Giuseppe Giergia, legendarni igrač KK Zadra kojemu se ime često u javnosti kroatiziralo u Josip Đerđa.

Treća medalja Hrvatske bila je na EP u Ateni kada je izbornik bio Aleksandar Petrović. Polufinale je izgubljeno protiv Litve (80:90), a u utakmici za broncu još jednom je svladana Grčka (73:68). Pričalo se čak i kako je namjerno izgubljeno kako se u finalu ne bi susreli sa SR Jugoslavijom, koja je na kraju i slavila na tom prvenstvu. No, ono po čemu je to prvenstvo između ostalog zapamćeno je ceremonija dodjele medalja. Reprezentacija Hrvatske napustila je dodjelu nakon što je dobila medalje te nakon što su svoje dobili srebrni Litvanci, kako ne bi morala slušati jugoslavensku himnu dok u Hrvatskoj traje agresija (Gol.dnevnik.hr, 2019). Te su tri bronce, s obzirom na momčadi koje su predstavljale Hrvatsku na tim prvenstvima, struka i javnost proglasile su podbačajima, a danas izgledaju kao najljepša bajka.

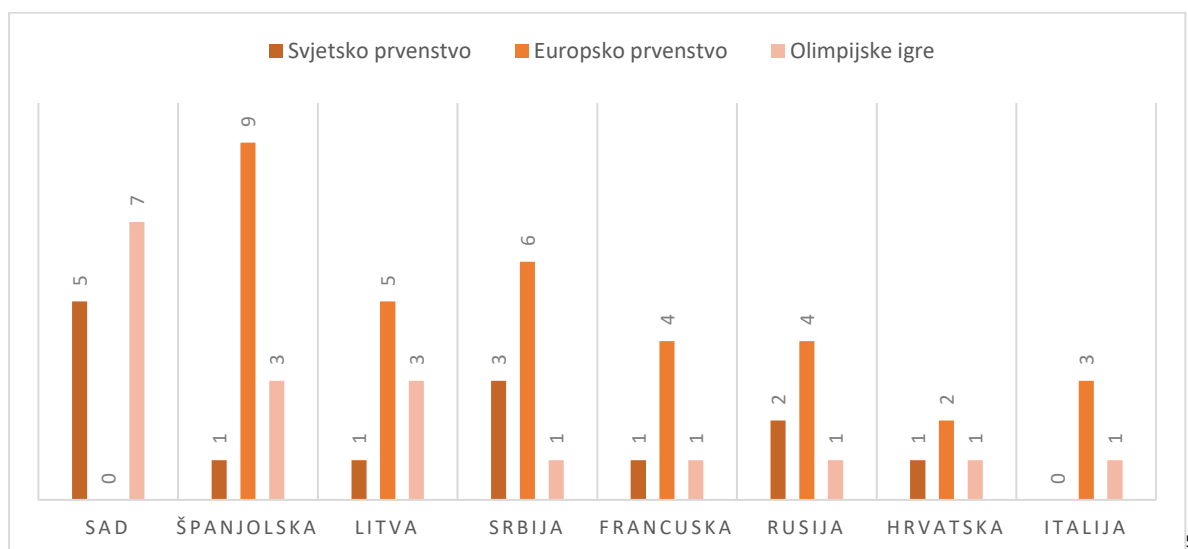
Mediteranske igre u Pescari, Italiji 2009. godine donijele su Hrvatima prvo mjesto, no to se u hrvatskoj javnosti ne gleda kao uspjeh s nekog europskog ili svjetskog prvenstva, odnosno, olimpijskih igara. Nakon toga, najbliže što je hrvatska košarkaška reprezentacija bila nekoj medalji s velikog natjecanja bilo je pod vodstvom Ace Petrovića 2013. na EP u Sloveniji kada smo na kraju završili na četvrtom, možda najgorčem mjestu.

Tablica 2: Uspjesi hrvatske seniorske košarkaške reprezentacije (M) od osamostaljenja RH do danas

1992.	drugo mjesto na OI u Barceloni
1993.	bronca na EP u Njemačkoj
1994.	bronca na SP u Torontu
1995.	bronca na EP u Ateni
2008.	šesto mjesto na OI u Pekingu
2009.	zlatu na Mediteranskim igrama u Italiji
2013.	4. mjesto na EuroBasketu u Sloveniji. (Bojan Bogdanović izabran u najbolju petorku turnira)
2016.	Hrvatska izborila OI u Rio de Janeiru (pobjeda nad Italijom u sklopu Kvalifikacijskog turnira u Torinu. Dario Šarić izabran je za najboljeg igrača turnira u Torinu)
FIBA je nakon kvalifikacija za SP u Kini 2020. godine napravila novu rang listu na kojoj je Hrvatska 9. u svjetskom i europskom poretku.	

Izvor: fiba.basketball/rankingmen, 2019.

Graf 2: Osvojene medalje na svjetskim i europskim prvenstvima i olimpijskim igrama od 1992. do 2019.

Izvor: Fiba.basketball (2019)

⁵ Srbija je igrala pod imenom „Jugoslavija“ sve do 2000-ih godina, te im stoga pribrajam jugoslavenske medalje u '90-ima

Ako pogledamo na Graf 2., vidljivo je kako Hrvatska, prema broju osvojenih medalja na velikim natjecanjima, nije među pet najboljih momčadi, dok je u sklopu Jugoslavije bila čak druga, odmah iza SSSR-a.

Vrijeme pisanja ovoga rada bilo je zanimljivo vrijeme za hrvatsku košarku. Danas, 2019. godine, gotovo 30 godina nakon osnutka HKS-a, hrvatska košarka je i službeno izgubila pravo nastupa na Svjetskom prvenstvu. Naime, u dodatnim je kvalifikacijama Hrvatska u predzadnjoj utakmici izgubila u Varaždinu od Poljaka (69-77) i tako izgubila svaku nadu za mogući odlazak na prvenstvo u Kinu. Na kraju je to i potvrdila utakmicom protiv Mađara koju je izgubila pobjedom Mađarske na domaćem parketu 84:65 (Hks-cbf.hr).

Upravo je Veljko Mršić, igrač koji je 1995. s 20 poena briljirao u Ateni u utakmici za treće mjesto protiv domaćina Grka (Index.hr, 2019), početkom svibnja proglašen novim izbornikom seniorske muške reprezentacije. Zadnje radno mjesto mu je bilo ono sportskog direktora KK Cedevite. Najavio je novu eru hrvatske košarke - cilj mu je pripremiti stabilnu i kompetitivnu momčad do sljedećeg velikog natjecanja što bi trebalo biti Europsko prvenstvo 2021. godine, a zemlja domaćin bit će poznata sredinom 2019. godine. Ostaje vidjeti što budućnost nosi za sport pod obručima nekada brončanih europskih, brončanih svjetskih i brončanih olimpijskih osvajača.

4. 2. Hrvatska klupska košarka

Ono što neminovno utječe na rad u reprezentaciji jest rad u klubovima. Košarkaši ondje provode većinu svoga vremena i najveći dio trenažnog procesa i sportskog sazrijevanja događa se u reprezentaciji, dok je reprezentacija „šlag na tortu“ – momčad najboljih od najboljih.

KK Split osnovan je 1945. godine kada je djelovao u sklopu NK Hajduk. Branko Radović želio je od Splita napraviti prvoligaša i prvaka države. To je Radoviću sa svojim „žutima“ i uspjelo 1971., od tada je doslovno krenula berba trofeja čiji vrhunac predstavlja trostruka uzastopna kruna klupskog prvaka Europe.

Slika 4: Naslovnica Slobodne Dalmacije 8. travnja 1989.

Cijela Europa tad se divila splitskim „Žutima“, odnosno, Jugoplastici koji je na kraju 20. stoljeća proglašen i najboljim europskim klubom minulog stoljeća. Jugoplastika je osvajala Europu tri puta za redom, a ovoga je travnja proslavila 30. obljetnicu otkada je prvi puta stala na tron pobjednika Eurolige. Suvremenici toga zlatnog razdoblja splitske košarke kažu kako je Split dočeka „Žute“ kao nikoga do tada, a i nakon toga. Špalir je išao od Kaštela do rive, a zbog sigurnosnih razloga, igrači su titulu proslavili u dvorani „Gripe“ umjesto na glavnoj gradskoj šetnjici (Kk-split.com, 2019). A bila je to tek prva od tri titule u nizu.

Twitter.com (2019)

Slika 5: Jugoplastika s peharom prvaka Europe 1989. u Münchenu

Kovačević, Bibić (2004)

Ove se godine slavi 90 godina igranja košarke u Zadru, iako je Fiskulturno društvo Zadar osnovano tek 1945. godine, a iz njega **KK Zadar** izlazi 1951. godine. KK Zadar dva je puta osvajao prvenstvo Hrvatske, a jednak je u broju osvojenih kupova koji nose ime po jednom od najslavnijih igrača upravo ovoga kluba – Krešimiru Ćosiću. Upravo su Krešimir Ćosić i Pino Giergia najveće legende ovoga kluba. Iako je Zadar i prije osvajao trofeje u Jugoslaviji, jedan od najimpresivnijih je onaj protiv Cibone 1986. godine kada su u trećoj utakmici završnice nakon rezultata 1:1 iz prve dvije utakmice Zadar u Zagrebu nakon dva produžetka ruši prvaka Europe 111:110. Do prvog naslova prvaka Hrvatske Zadar je čekao do sezone 2004./2005. kada je trener bio Rudolf Jugo, koji je iste godine osvojio i Kup i prvenstvo Hrvatske i tako nakon 19 godina osvojio naslov prvaka države te ostao upisan je u povijest zadarske košarke kao prvi čovjek koji je u jednoj sezoni uspio ostvariti 2 velika nacionalna uspjeha. Sljedeće dvije sezone oba puta biva drugi, iza Cibone, no 2007./2008. trofej prvaka države vraćaju u Zadar pod trenerskim mandatom Ace Petrovića. (Kkzadar.hr, 2019).

KK Cibona, najuspješniji hrvatski košarkaški klub, osnovan je 1946. godine, a u Prvoj ligi klub natječe se od 1951. godine, s iznimkama 1952. i 1960. Cibonino zlatno razdoblje bilo je između 1980. i 1987. kada su dres Cibone nosila dvojica velikana košarke – Krešimir Ćosić i Dražen Petrović. U tom razdoblju osvojili su 14 trofeja, uključujući i dva naslova prvaka Europe. Oni su treći klub u povijesti koji je osvojio sva tri europska naslova prvaka: Kup Radivoja Koraća, Kup pobjednika kupova i Kup prvaka. Uz njih, to su jedino učinili Ford (Cantu) i Simac (Milano). Pri povratku u Zagreb, nakon prvog osvojenog naslova prvaka Europe 1985. protiv madridskog Reala (87:78), u zračnu luku zaorilo se među navijačima: „...*A ti si srcu mom tak' puno sunca dala, kaj morem ti neg' reć' od sveg srca ti fala.*“

Bio je to početak ere trofeja i uspjeha zagrebačkih „Vukova“ i razdoblje ponosa njihovih „Smogovaca“ koji su redovito trošili grlo na „Heja, heja, Cibosi!“ na šarenim stolicama „Mirkove cigarete“ – spomenika slavne hrvatske košarke. Već sljedeću sezonu Cibona je osvojila i drugi naslov vladara Europe kada je pred njima pao BC Žalgiris (94:82) pa su ih navijači čekali cijelim putem od Budimpešte do Zagreba (Cibona.com, 2019, Kovačević, Bibić, 2004). Upravo je ove sezone 2018./2019. Cibona osvojila i toliko iščekivani naslov prvaka Hrvatske pred punim tribinama „Dvojke“ zagrebačkog Doma sportova tako okončavši petogodišnji niz naslova KK Cedevite košom u posljednjoj sekundi susreta za konačni rezultat 100:98.

Slika 6: Cibona je trećikošarkaški klub koji je osvojio sva europska odličja

Kovačević, Bibić (2004)

KK Zagreb jedan je od klubova koji je nastao na pravoj modernoj romantičarskoj priči košarkaških entuzijasta i haklera u zagrebačkom kvartu Trnsko. Osnovani su 1970. kao KK Siget i dobivaju nadimak „Mravi“ zbog svoje marljivosti. Osvojili su prvenstvo 2011. i tri puta hrvatski kup. Politika kluba temeljila se na stvaranju igrača kroz kvalitetan rad u mlađim kategorijama. Djelomično je razlog bio i tanak proračun koji je klub imao pa je ovako mogao uštediti na kupnji igrača. Velik broj danas poznatih imena koji danas igraju po svjetskim parketima ponikao je upravo u „Mravima“: Marko Tomas, Damir Miljković, Dario Šarić, Mario Hezonja, Mario Stojić. Sezona 2016./2017. bila je posljednja za momke iz Novog Zagreba. Klub se ugasio, a iste je godine, skupa sa svojim klubom otišao i veliki trener i osnivač Zagreba Boško Božić – Pepsi koji je posthumno primio i najviše državno priznanje za sport – nagradu Franjo Bučar (telesport.telegram.hr, 2019).

KK Cedevita je osnovan 1991. kao KK Botinec i do prve lige se probijao sve do 2002. godine kada napokon ulazi u elitni rang hrvatske košarke. Želja za napretkom tu nije stala, Cedevita je željela u Europu. Zamišljeno – ostvareno! Već 2003/04. Cedevita je ušla u FIBA

kup, dok je u „Jadransku“ ligu pristupila 2009. godine. Postali su jedan od vodećih u hrvatskim okvirima, osvojivši pet uzastopnih naslova prvaka (2014.-2018.), sedam kupova Krešimira Ćosića (2012., 2014.-2019.) i dva superkupa. Također, napravio se regionalni iskorak jer su upisani ulasci u četiri finala ABA lige i osvojen ABA Superkup 2017. godine. Nakon ovogodišnjeg gubitka titule prvaka Hrvatske, Emil Tedeschi je odlučio Cedevitu preseliti u Ljubljanu i tako se spojiti s tamošnjom Olimpijom, tako da će Zagreb postati siromašniji za jedan košarkaški klub.

Slika 7: Fotografija s četvrte utakmice finalne serije Prvenstva Hrvatske, nakon što je Cibona zabila odlučujući koš za pobjedu, podsjeća na neka ljepša vremena domaće košarke

Izvor: autorica

Tablica 2. Postignuća pet najuspješnijih hrvatskih klubova

KLUB:	CIBONA	SPLIT	ZADAR	ZAGREB	CEDEVITA
Prvenstvo Hrvatske	1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2004, 2006, 2007, 2009, 2010, 2012, 2013., 2019.	2003.	2005, 2008	2011	2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018
Kup Krešimira Čosića	1995, 1996, 1999, 2001, 2002, 2009, 2013	1992, 1993, 1994, 1997, 2004.	1998, 2000, 2003, 2005, 2006, 2007	2008, 2010, 2011	2012, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
Prvenstvo Jugoslavije	1982, 1983 (ukradeni naslov) 1984, 1985	1971, 1977, 1988, 1989, 1990, 1991,	1965,1967, 1968, 1974, 1975, 1986	-	-
Kup Jugoslavije	1969, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986, 1988	1972, 1974, 1977, 1990, 1991	1970	-	-
Kup europskih prvaka (Euroliga)	1985, 1986	1989, 1990, 1991,	-	-	-
Kup pobjednika kupova (Euro kup)	1982, 1987	-	-	-	-
Kup Radivoja Koraća	1972	1976, 1977.	-	-	-
ABA liga	2014.	-	2003.	-	-

4. 3. Hrvati u Hoophallu

Kruna košarkaške karijere, bez obzira na osvojene medalje, je ulazak u Kuću slavnih. Punog naziva The Naismith Memorial Basketball Hall of fame u rodnom gradu košarke – američkom Springfield, Massachusetts samostalna je i neprofitna organizacija koja je posvećena promoviranju i slavljenju košarke na svakom nivou – muškom i ženskom, profesionalnom i amaterskom (Hoophall.com, 2019). Među elitom svjetske košarke našla su se i četiri Hrvata. Dva su danas na nekom boljem mjestu, a druga dvojica dala su svoj doprinos i ovome radu.

Krešimir Ćosić primljen je u Kuću slavnih 1996. godine. Igrao je koledž košarku na Brigham Young University i ušao u *All-Americanse*. S reprezentacijom bivše države je 1968. osvojio srebrnu, a potom 1980. i zlatnu medalju Olimpijskim igrama. Sudjelovao je i na četiri svjetska prvenstva (na kojima je dva puta bio zlatni) te osam europskih (dva puta proglašen MVP-em). Igrao je, a zatim i trenirao Olimpiu i Cibonu osvojivši pet titula prvaka Jugoslavije. Krešimir Ćosić otvorio je igrom na BYU put drugim internacionalnim košarkašima da dođu usavršavati svoje košarkaško znanje u Ameriku (isto). Po njemu naziv nosi zadarska košarkaška dvorana na Višnjiku gdje KK Zadar i danas igra svoje utakmice.

Slika 8: Krešimir Ćosić

Kovačević, Bibić (2004)

Dražen Petrović 2002. godine postao je dio košarkaške elite. Cijeli svijet i danas s divljenjem priča o *Košarkaškom Mozartu*. U 1985. godine je u dresu Cibone postigao 112 poena u jednoj utakmici zabivši 40 od 60 pokušaja prema košu. Vodio je Cibonu do prvaka

EuroCupa (1987.) i Jugoslavenskog kupa (1988). Godinu nakon Jugoslaviji je donio naslov europskih prvaka. Njegova NBA karijera počela je u Portland Trail Blazersima, 1989., nakon čega je prešao u New Jersey Nets 1991. godine. NBA vrhunac doživio je iste godine koje je Hrvatskoj donio prvo olimpijsko srebro, 1992. – 1993. Tada je u prosijeku imao 22.3 poena po utakmici s 51.8 posto učinkovitosti, uključujući 44.9 posto učinkovitosti s linije „trica“. Ipak, nakon što je pomogao reprezentaciji da se kvalificira na nadolazeće Europsko prvenstvo, tragična nesreća naglo je okončala jednu od najsajnijih karijera koju košarkaška povijest pamti (isto).

Mirko Novosel uvršten je 2007. u Hall of fame među najbolje trenere ikada. Bio je prvo igrač, a zatim i trener Lokomotive Zagreb. Godine 1973. vodi seniore Jugoslavije do zlatne europske medalje, a taj uspjeh ponavlja i dvije godine nakon, dok 1976. osvaja srebrnu olimpijsku medalju. Zlatnu kolajnu s s OI osvaja 1984. godine. Osvojio je sedam kupova Jugoslavije s Cibonom, a 1985. proglašen je i europskim trenerom godine. Bio je direktor hrvatske reprezentacije, a 1993. posljednji je put bio izbornik hrvatske košarkaške reprezentacije s kojom je tada na EP osvojio broncu (isto).

Slika 9: Dražen Petrović i Mirko Novosel

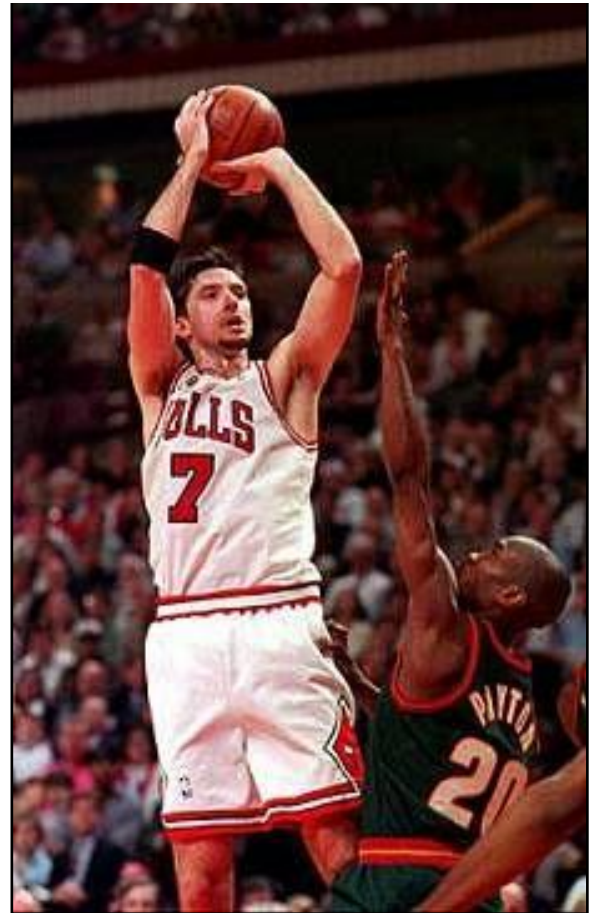

Kovačević, Bibić (2004)

Dino Rađa 2018. je dobio priznanje života ušavši u Hall of fame. Rađa je dva puta osvajao olimpijsko srebro, a bio je i član generacije Jugoplastike koja je 1989. stala na vrh Europe i tako još dva puta. Bio je član i generacije koja je donijela prvu olimpijsku medalju Hrvatskoj u njezinoj samostalnoj povijesti (Barcelona, 1992.). Rađa je na tom natjecanju ostvarivao gotovo 17 poena po utakmici. U NBA karijeri je igrao za Boston Celticse, a nakon ozljeda se vratio europskoj košarci (isto).

Nakon svih osvojenih odličja koja imaju hrvatski košarkaši, te nakon njihovog doprinosa europskoj i svjetskoj košarci, javnost se često pita – zašto ih u Hoophallu nema i više? Primarno pod time misleći na **Tonija Kukoča** koji je pet puta bio spominjan kao potencijalan član, ali na kraju to nikada nije postao. U svojoj karijeri osvojio je europske naslove u klupskoj (Jugoplastika/POP 84) i u reprezentativnoj košarci (Jugoslavija i Hrvatska), naslov svjetskog prvaka s reprezentacijom, dvije olimpijske medalje te naslove prvaka NBA profesionalne košarkaške lige s Chicago Bullsima. Zbog elegantne igre i domišljatosti na parketu dobio je nadimak „Pink panter“. Postao je član FIBA-ine Kuće slavnih u Ženevi, ali još uvijek ne one američke.

Slika 10: Toni Kukoč u Chicago Bullsima

Pinterest.com (2019)

5. Istraživanje

Predmet ovog istraživanja jest hrvatska košarka s fokusom na razdoblje od 1995. do danas u kojemu nije osvojena niti jedna medalja na velikim natjecanjima u seniorskoj muškoj kategoriji. Jedina osvojena medalja jest ona s Mediteranskih igara 2009. godine. Cilj ovog istraživanja jest utvrditi aktualno stanje hrvatske muške košarke, ključne probleme i način na koji bi se naša muška košarka mogla ponovo vratiti među vodeće momčadi Europe, pa i svijeta.

Ako se prisjetimo generacija od prije dvadeset, trideset ili više godine primijetit ćemo kako su upravo hrvatski košarkaši bili nositelji jugoslavenske košarke, ali isto tako kako su upravo hrvatski košarkaški klubovi redovno stajali na najvišim stepenicama pobjedničkih postolja. Kao samo nekih primjera možemo se prisjetiti 1985. i 1986. godine kada je KK Cibona je bila prvak Europe ili pak 1989. kada je to isto učinila i KK Jugoplastika. Hrvatska reprezentacija je osvajala medalje na svjetskim i europskim prvenstvima, što u sastavu reprezentacije bivše Jugoslavije, što od svoje samostalnosti.

Zašto danas hrvatska reprezentacija ne može doći ni do plasmana na velika natjecanja?

Već na samom početku znala sam kako sugovornike neće biti lako odabrati upravo zbog velike tradicije koju Hrvatska ima u Naismithovom sportu. Podužim analiziranjem i traženjem na bespućima interneta, po medijima te u razgovoru s kolegama sportskim novinarima, broj potencijalnih sudionika u ovome radu samo se povećavao. Međutim, prema Milasu (2015) bitno je zahvatiti različite kategorije osoba koje će dati odgovore na ista pitanja iz različitih kuteva te će se tako osigurati, ne nužno razmjerna, zastupljenost istraživanog područja.

Osim toga, od 2. svibnja 2019. godina, u trenucima kada se ovo istraživanje provodilo kraju, došlo je velikih promjena unutar HKS-a. Na 31. sjednici upravnog odbora Saveza dotadašnji izbornik seniorske momčadi Dražen Anzulović, razriješen je dužnosti te je na njegovo mjesto došao Veljko Mršić. Također, Vladimir Anzulović nije više izbornik kadetske reprezentacije, nego je postao izbornik Muške seniorske reprezentacije za Univerzijadu. Osim toga u mlađim kategorijama neka su se imena promijenila, a neka ostala ista:

- Muška reprezentacija do 20 godina - trener Damir Rajković
- Muška reprezentacija do 18 godina - trener Milan Karakaš
- Muška reprezentacija do 16 godina - trener Mladen Erjavec.

Ključni kriterij za biranje sudionika u intervjuima bio je kriterij sportskog angažmana, igračkog i trenerskog, pri čemu sam nastojala izabrati osobe koje su barem jednom ili više puta, vodili jedan od uzrasta hrvatske muške košarkaške reprezentacije. Naravno, primarno sam mislila na seniore, ali istraživanje ne bi bilo cjelovito bez Vladimira Anzulovića i Damira Rajkovića koji su voditelji (uspješnih) mlađih uzrasta. Među ispitanicima je i Dino Rađa, jedan od najuspješnijih hrvatskih košarkaša i trenutno druga osoba HKS-a. Tako je za potrebe ovog rada izdvojeno sedam stručnjaka:

1. Mirko Novosel
2. Dražen Anzulović
3. Aleksandar Petrović
4. Dino Rađa
5. Damir Rajković
6. Vladimir Anzulović
7. Jasmin Repeša

Za svakog sudionika napravljena je „osobna kartica“ u kojoj su izneseni njegovi sportski rezultati odnosno razlozi zbog kojih su odabrani za sudionike istraživanja. „Osobne kartice“ s najvećim uspjesima i fotografijom sudionika slijede na kraju ovoga poglavlja.

U radu je korištena metoda polustrukturiranog intervjua. Njegova je temeljna postavka heuristički pristup odnosno „traganje za novim spoznajama ili razvijanje zamisli i istraživačkih hipoteza koje teže razumijevanju načina na koji ljudi razmišljaju i osjećaju o određenom problemu“ (Milas, 2005: 586). U polustrukturiranom intervjuu ispitivač slijedi pripremljeni redoslijed pitanja. Pitanja mogu biti zatvorenog i otvorenog tipa kako bi se otkrilo što više detalja o istraživanoj temi (isto). Ova vrsta istraživanja dovodi istraživača do novih spoznaja i perspektiva te novih ideja o istraživanom području i temi. Pristup je u ovakvom načinu istraživanja slobodniji nasuprot krutom standardiziranom intervjuu. U polustrukturiranom načinu razgovora se očekuje da ispitivač svojim vještinama sugovornika potiče da o osjetljivim pitanjima slobodno priča te se tako dolazi do informacija koje su bitne za istraživano područje (isto). Broj sudionika u istraživanjima polustrukturiranog intervjua ne prelazi 30, iako se broj sudionika može mijenjati i za vrijeme samoga istraživanja, ovisno o tome u kojem smjeru krene istraživanje nakon što se skupi određena količina podataka. Razgovor treba teći prirodno, a fokusiranost ispitivača treba biti na nivou kako se ne bi izgubila kontrola nad istraživanjem (isto).

Ovo istraživanje ima za cilj pokušati odgovoriti na tri glavna istraživačka pitanja:

1. Kakvo je trenutno stanje hrvatske muške košarke?
2. Koji su aktualni problemi hrvatske muške košarke?
3. Kako bi se mogla unaprijediti hrvatska muška košarka?

U razgovoru s ispitanicima, svako od deset pitanja je tražilo objašnjenje. Prvo pitanje odnosi se na trenutno stanje hrvatske košarke, a slijedila su ga ona o tome što je dovelo do stanja kakvo trenutno je i koji su uopće najveći problemi. Na iznesene probleme su sudionici pokušali i dati odgovore i prijedloge kako bi se poboljšalo općenito stanje hrvatske košarke, kako bi se došlo do boljih rezultata i što očekuju od hrvatske košarke u budućnosti. Nacrt polustrukturiranog intervjua korištenog u ovom istraživanju nalazi se u prilogima na kraju ovoga rada.

Metoda polustrukturiranog intervjua jest kvalitativna istraživačka metoda, a prema Milasu (isto), analiza dobivenih podataka temelji se na: redukciji (sažimanju i izdvajanju) podataka, prikazivanju podataka (pregledno iznošenje nalaza) te izvođenju zaključka kao posljednjem dijelu analize. Potrebno je smisljeno protumačiti podatke te uvidjeti obrasce u provedenim intervjuiima.

Polustrukturirani intervjui s košarkaškim izbornicima provedeni su od ožujka do lipnja 2019. na području grada Zagreba, u okolnostima koje su odabrali sami sugovornici. Najčešće je bila riječ o ugostiteljskim objektima u vrijeme kada je to ispitanicima odgovaralo budući da su njihove obaveze u većem dijelu izvan grada Zagreba. Svi su intervjui snimani diktafonom.

Od početne liste odabranih ispitanika u istraživanju nije sudjelovao samo Jasmin Repeša kojega su u vrijeme istraživanja spriječile obaveze koje je imao vodeći crnogorski KK Budućnost. Ostali su ispitanici odmah pristali na intervju te smo ih dogovorili u kratkom vremenskom periodu.

Reakcije sudionika ovoga rada na samu temu istraživanja i činjenicu da se radi o diplomskom radu koji još k tome piše djevojka čija je godina rođenja jednaka onoj u kojoj je hrvatska reprezentacija osvojila posljednju veliku medalju bile su apsolutno pozitivne. Pamtim rečenicu Aleksandra Petrovića koji je istaknuo kako mu je žao što se u trenucima kada se vidi kakvo je stanje, još više osoba ne prihvati analitičkog posla kako bismo detaljnije mogli analizirati situaciju u kojoj se nalazi domaća košarka. Ostali su ispitanici također istaknuli žaljenje zbog manjka stručnih analiza.

Intervjui su trajali u prosjeku između 30 i 45 minuta te su bili odrađeni u ugodnoj i prijateljskoj atmosferi. Svi su se ispitanici stavili na raspolaganje i za dodatna pitanja i pružanje pomoći nakon odrađenog intervjua.

Na kraju samog rada se među priložima nalaze izvorni intervjui, editirani prema pravilima novinarske profesije (nisu transkripti). Poseban dodatak ovom radu čini intervju s novim izbornikom muške seniorske reprezentacije Veljkom Mršićem. Međutim, njegovi odgovori nisu korišteni u prikazu i analizi nalaza ovog istraživanja već predstavljaju tek dokument aktualnog trenutka stupanja na novu dužnost, a koji će jednom možda poslužiti nekim novim istraživačima ove teme.

(a) Mirko Novosel

Slika 11: Mirko Novosel

Mirko Novosel rođen je u Zagrebu 30. lipnja 1938. godine. Počeo je igrati košarku 1952. godine na Tuškancu gdje je išao u glazbenu školu. Upravo je tamo krenuo njegov košarkaški put, u dresu „Lokosa“ kojega je redovno oblačio sve do 1965. godine. 1967. sjeo je na klupu prve momčadi.

Njegov je košarkaški put najuspješniji s ovih prostora, a mnogi ga nazivaju i najboljim košarkaškim trenerom svih vremena. Jedna od zanimljivosti je da je kao trener vodio samo dva kluba, domaću Cibonu te talijanski Napulj, a uz njih čak četiri reprezentacije: jugoslavensku, hrvatsku i belgijsku reprezentaciju, a dvije utakmice bio je i izbornik reprezentacije Europe.

U svojoj je bogatoj karijeri bio igrač, sudac i trener. Svoju nam je karijeru ukratko i sam prepričao: „Najlakše je biti igrač. Kad si igrač igraš svoje i eventualno razmišljaš o onome boljem od sebe jer želiš biti bolji. Onda sam ja jednu godinu bio sudac. Sudio sam sve derbije jugoslavenske lige. U međuvremenu sam završio pravni fakultet, a iz hobija i entuzijazma sam bio trener. Kad se '70. stvorila šansa u Jugoslaviji da se može živjeti od košarke, onda postao sam profesionalni trener. (...) Dobio sam ponudu od Saveza Jugoslavije, bio sam šest godina trener reprezentacije, dvije godine kadeta i juniora pa četiri godine olimpijske reprezentacije i napravili smo svjetske rezultate. (...) Jasno da je taj trenerski posao najteži jer kad si igrač onda si sam za sebe, a kad si trener onda si jedan za njih 20. 20 psiha, 20 mentaliteta.“

Istaknuo je kako je i sam imao fantastične uzore i suradnike: „Kao trener sam imao sreću da su mi dva učitelja bila najbolji treneri svih vremena - Aco Nikolić i Ranko Žeravica, a onda sam imao kontakt s najboljim američkim trenerima pa sam često bio kod njih. Zahvaljujući mom Kreši Ćosiću bio sam tri mjeseca na usavršavanju na njegovom koledžu i to je sve bio moj razvojni put.“

Osoba koja ga je uvela u kuću slavnih bio je jedan od osnivača „Dream teama“ iz 1992. godine- Dave Gavitt : „Mirko Novosel je jedan od najvećih trenera u povijesti košarke. Njegovi rekordi i postignuća su zaslužili da kao trener bude i službeno priznat u Košarkaškoj kući slavnih!“ Upravo to se i dogodilo 2007. godine kao kruna na dugu i bogatu karijeru oca Cibone i *basketballa* ovih prostora.

(b) Dražen Anzulović

Slika 12: Dražen Anzulović

Dražen Anzulović rođen je u Zagrebu 7. svibnja 1967. godine. Hrvatski je košarkaški trener i bivši košarkaš. Do početka svibnja ove godine bio je izbornik hrvatske reprezentacije, a na tu je poziciju došao 27. travnja 2018. godine.

Igrao je na poziciji beka u 80-im i 90-im godinama prošloga stoljeća za zagrebačku Cibonu. Istom je klubu bio i trener. Svoju trenersku karijeru započeo je upravo tu, u Ciboni 1998. godine gdje je vodio momčad U18. Nakon tri godine otišao je u KK Zagreb gdje je preuzeo prvu momčad, a zatim se vratio u Cibonu. Putevi su ga odveli i u inozemstvo, prvo u ruski BC Ural Great pa u belgijski BC Charleroi, a prije ponovnog dolaska kući, obnašao je trenersku dužnost i u litvanskom BC Lietuvos Rytas. 2011. godine preuzima momčad KK Cedevite gdje ostaje sve do 2015. nakon čega odlazi u kineski Xinjiang Flying Tigers, zatim dvije godine u poljski BC MKS Dabrowa Gornicza, te se vraća u Kinu, ali ovaj puta u BC Nanjing Tongxi Monkey Kings. Od 2018. obnaša dužnost izbornika hrvatske košarkaške seniorske reprezentacije nakon što je u domaćoj nacionalnoj vrsti bio i pomoćnik Aleksandru Petroviću.

„Imao sam sreću da sam na početku imao jedan dril od tri godine kroz rad u omladinskom pogonu Cibone sa Slavkom Trninićem koji mi je dao jednu širinu i edukaciju u

svim poljima bitnim za trenersku karijeru; u tehničkom dijelu košarke, taktičkom, psihološkom, fizičkom dijelu.“, istaknuo je Anzulović u razgovoru.

Među trenerskim uspjesima aktualnog izbornika treba istaknuti seniorsku titulu prvaka s Cibonom 2004., 2006. i 2007. godine. U Belgiji je bio prvak 2008. i 2009., a paralelno je ostvario i uspjeh kvalificiranja s hrvatskom reprezentacijom, prvo na Olimpijske igre u Pekingu 2008., a zatim i na Europsko prvenstvo 2009. kada je bio pomoćnik tadašnjem izborniku Jasminu Repeši. Na Olimpijskim igrama u Rio de Janeiru 2016. godine bio je suradnik Ace s kojim je polučio uspjeh petog. Godinu dana nakon toga s tadašnjim je klubom B.C. MKS Dabrowa Gornicza ostvario najbolji rezultat u njihovoj povijesti.

(c) Aleksandar Petrović

Slika 13: Aleksandar Petrović

Aleksandar Petrović hrvatski je košarkaški trener i bivši reprezentativac. Rođen je u Šibeniku 16. veljače 1959. godine. Zaljubivši se u košarku nakon što je Jugoslavija osvojila Svjetsko prvenstvo 1970. godine, tada 11-godišnje dijete šibenskih Baldekina odlučilo je zaigrati „igru pod obručima“. Osim zasluga za svoju karijeru, zaslužan je i za onu „košarkaškog Mozarta“ - Dražena Petrovića – svoga mlađeg brata. Kako je i sam Dražen znao reći: „Da je moj brat igrao vaterpolo i ja bi bio u vaterpolu ili neki drugi sport i ja bih tako“. On mu je bio idol, krenuo je za njim kada je imao skoro šest godina, rekla je u jednom intervjuu njihova majka Biserka.

Svoju seniorsku karijeru Aco započinje u zagrebačkoj Ciboni gdje, uz jednu talijansku sezonu „prebjega“, igra sve do 1989. godine kada prelazi u KK Novi Zagreb, a svoju posljednju sezonu završava u Basket Racingu iz Luxemburga. Kao igrač osvojio je Kup Jugoslavije čak šest puta. Prvenstvo Jugoslavije osvojio je u sezonama: 1981./'82., 1983./'84. i 1984./'85; te iste sezone (1984./'85.) naslov europskog prvaka, kao i sezonu nakon (1985./'86.), a dva puta stao je na pobjedničko prijestolje Kupa pobjednika kupova (FIBA Saporta Cup): 1981./'82. i 1986./'87. Sav taj uspjeh ostvario je s „Vukovima“, no i u reprezentativnom angažmanu ostavio je zapanjujuće rezultate. Predstavljajući bivšu državu osvojio je čak četiri velike bronce, jednu s Olimpijskih igara (1984.), jednu s Europskog prvenstva (1987.) te dvije sa Svjetskih prvenstava (1982. i 1986.).

U trenerskoj karijeri, vodio je KK Cibonu, Seville, Zadar, Cedevitu i druge, a uz to je u tri navrata bio izbornik Hrvatske, jednom izbornik BiH, a trenutno izborničku funkciju obnaša u brazilskoj košarkaškoj reprezentaciji. Upravo je Aco bio izbornik 1995. godine, kada je Hrvatska uzela zadnju medalju s jednog velikog natjecanja – bila je to bronca iz Atene 1995. godine, a posljednji puta kada je bio izbornik domaće nacionalne vrste doveo ih je nadomak medalje na Olimpijskim igrama u Rio de Jaineru.

(d) Dino Rađa

Slika 14: Dino Rađa

Dino Rađa rođen je u Splitu 24. travnja 1967. godine. Bivši je hrvatski košarkaš, a sada i jedan od vodećih članova HKS-a. Dvostruki je dobitnik Državne nagrade za sport "Franjo Bučar", prvo kao član reprezentacije 1992. i 2003. godine osobno.

Igrao je na poziciji centra, a u svojoj se karijeri isticao radom nogu koji je kako kaže brusio na pivotskim „rolicama“. Košarku je počeo igrati u Splitu, tadašnjoj Jugoplastici, a upravo je s njima dva puta postao prvak Europe, a bile su mu tek 22 godine. Jugoplastika je tada baš 30 godina prije pisanja ovoga rada., 6. travnja 1989. godine, proglašena najboljim sportskim brendom 20. stoljeća. Osim europskih, osvojio je sa „Žutima“ i tri titule jugoslavenskog prvenstva te jedan kup.

Godine 1990. donio je Jugoslaviji zlato sa Svjetskog prvenstva, dok je 1988. u Seoulu je osvojio srebrnu olimpijsku medalju također za bivšu državu, a onda ponovio isto tek rođenoj samostalnoj Hrvatskoj 1992. u Barceloni kada je naša reprezentacija poražena u finalu od američkog „Dream teama“. U dresu Hrvatske slavio je i 1994. kada je osvojio brončano odličje, a na Europskim je prvenstvima slavio pet puta – 1987., 1989. i 1991. u dresu Jugoslavije, a zatim 1993. i 1995. u dresu Hrvatske.

Nakon Jugoplastike otišao je u talijanski Virtus, a nakon četiri sezone provedene ondje odlučio je da je vrijeme za otići preko „velike bare“ te je postao igrač slavnih Boston Celticsa. Nakon američke karijere vratio se zbog ozljeda na „stari kontinent“ gdje je prvo igrao u Grčkoj za Panathinaikos, zatim za domaći Zadar, pa početkom novog tisućljeća odlazi još jednom na jednosezonski izlet u Grčku, ali ovaj puta u Olympiacos.

Pretposljednju sezonu igrao je za zagrebačke Plave, da bi na kraju svoju uspjesima prepunjenu karijeru završio ondje gdje ju je kao 15-godišnjak i započeo – u Žutima – u KK Splitu. Nakon Krešimira Ćosića (1996.), Dražena Petrovića (2002.) i Mirka Novosela (2002.) Dino Rađa postao je također članom *Basketball Hall of Fame* u Springfieldu.

(e) Damir Rajković

Slika 15: Damir Rajković

Damir Rajković rođen je 10. travnja 1965. godine u Valpovu. Trenutno živi na riječkoj adresi budući da je aktualni trener seniorske momčadi KK Adria Oil Škrljevo s kojom radi velike iskorake u hrvatskom prvenstvu.

Završio je Kineziološki fakultet u Zagrebu gdje je usmjerio košarku, a dodatno je ulagao u sebe tako što se školovao u De Paul University of Chicago (SAD) da bi još bolje isklesao svoj zanat. Kako kaže, žao mu je što to ne mogu napraviti svi treneri budući da je potrebno takva dodatna educiranja platiti iz vlastitog džepa, umjesto da ih barem djelomično ili povremeno pokrivaju savezi.

Svoj je trenerski zanat započeo u KK Belišću još 1988. godine gdje je bio trener kadeta i juniora. Put je nastavio u susjednoj BiH, prvo u KK Brotnju, a zatim u KK Zrinjskom gdje je vodio seniorske momčadi. U crnogorskoj Budućnosti vodio je juniore, a nakon toga opet prvu momčad u slovenskom KK Nova Gorica. Vodio je i drugoligaše s riječkog područja (Jadran i Primorje), a čak se prihvatio i ženske košarke u prvoligašu ŽKK Kvarner u sezonama 2014. i 2015. godine. Nakon toga dolazi u klub u kojemu je i danas – KK Adria Oil Škrljevo za koji se često da čuti kako je „najugodnije iznenađenje“ hrvatske košarke.

U reprezentativnom trenerskom dijelu sve je iznenadio 2018. godine ostvarivši neočekivan rezultat s U20 reprezentacijom Hrvatske. Još 2017. igrali su u B diviziji svojega godišta, a 2018. postali su viceprvaci Europe na prvenstvu u Njemačkoj. Kako i sam Rajković kaže – bili su ružno pače hrvatske košarke, a onda su trudom premostili sve prepreke i pokazali da nije samo ekstra talent ključan u ostvarivanju uspjeha.

(f) Vladimir Anzulović

Slika 16.: Vladimir Anzulović

Vladimir Anzulović rođen je 6. siječnja 1978. godine u Zagrebu. Hrvatski je košarkaški trener i bivši igrač. Posljednja trenerska uloga okončala se nedavno u KK Split gdje se u dobrim odnosima rastao s klubom te se sprema za nove trenerske izazove.

Svoju je trenersku karijeru započeo u KK Kvarneru 2010. godine, a nakon pet godina nastavio ga je u KK Krki u Novom Mestu kao pomoćnik tamošnjeg trenera Ivana Velića, a uskoro dolazi di smjene Velića te upravo Anzulović preuzima mjesto glavnog trenera slovenskog kluba. 2016. preuzima vođenje Šibenika, kluba čiju je povijesnu utakmicu protiv Bosne prenosio upravo Vladimirov otac – Vladimir Anzulović stariji. Baš je od oca i starijeg brata Dražena i Zula najmlađi naslijedio ljubav prema košarci. Iako je i sam imao doticaja s Cibonom, u kojoj je njegov otac odigrao jednu od ključnih uloga u tranziciji Lokomotiva – Cibona, a brat također bio na trenerskoj klupi Vukova, Vladimira je narančasta lopta odvela u smjeru nekih drugih klubova, pa je tako posljednjih gotovo godinu dana vodio je Žute iz Splita.

Dok je Dražen Anzulović bio aktualni izbornik seniorske reprezentacije, 41-godišnji Vladimir je bio trener kadetske muške reprezentacije Hrvatske, a sada je tu ulogu zamijenio onom izbornika Sveučilišne muške košarkaške reprezentacije za Univerzijadu. I sam je 1996. osvojio zlato kada je i sam igrao kao kadet na Europskom prvenstvu. Kao trener trudi se dati šansu mladima jer upravo bi ti mladi momci u skorije vrijeme trebali postati nositelji igre seniorske momčadi.

6. Prikaz nalaza

(a) Aktualno stanje hrvatske muške košarke

Većina ispitanika tvrdi kako je trenutačno stanje hrvatske košarke dobro. No, prema toj ocjeni ih ne vodi seniorska reprezentacija, nego mlađe kategorije. To ističu svi osim Dražena Anzulovića. Dosadašnji izbornik ističe kako je ambicioznost klubova na niskoj razini te je organizacija oko košarke loša: „Bazični hrvatski klubovi kao što su Cibona i Zadar u ovom trenutku ne pokazuju dovoljno ambicioznosti i tu prvenstveno mislim na europska natjecanja. Siguran sam da uz jedno pametno planiranje i organiziranje ima dovoljno novaca u državi.“, tvrdi Anzulović stariji. „Prema tome, može to biti puno kvalitetnije, ali moramo krenuti od baze i od onoga što ćemo proizvoditi jer bez ovih NBA igrača nismo trenutno za viši domet“

Mlađe kategorije hrvatske reprezentacije postigli su zavidne rezultate. Kadeti su bili prvaci Europe, dok je U20 reprezentacija bila viceprvak. Roko Prkačin je i proglašen najboljim kadetom Europe te je sada na posudbi među seniorima kao njihov najmlađi član. S druge pak strane, seniorska reprezentacija za sada nije ostvarila niti jedan zadivljujući rezultat, a kao razlog za to Novosel ističe, slično kao Anzulović stariji – neorganizaciju i lutanje po pitanju domaće košarke, ali i „međunarodni sukob između FIBA-e i Eurolige, neusklađenost s NBA-om. Nama je nedostajalo šest NBA igrača i jedan iz Eurolige - Simon, a mi smo premala zemlja da bi nadoknadili to sve. Ipak, jedan od najuspješnijih trenera svih vremena vjeruje kako postoji perspektiva, samo je potrebno raditi po uzoru na vremena kada je naša reprezentacija bila na svjetskom vrhu.

Petrović za hrvatsku seniorsku košarku uzima metaforu brodoloma te ističe kako u tome segmentu ne bi dao pozitivnu ocjenu, ali ga upravo rad s mlađim skupinama nagnao da povisi svoju ocjenu: „pa eto nekakva, blago rečeno, dobronamjerna trojka.“ Slično misli i Rađa s kojim se u zadnje vrijeme Petrović prepirao preko medija. Rađa također nije štedio seniore iskreno govoreći „U ovom trenutku je stanje loše“.

Rađa kaže: „Mislim da je perspektiva prema gore. Imamo mladih igrača koji imaju potencijala i treba raditi s njima prvo po klubovima.“

Rajković, koji je upravo i bio izbornik viceprvaka Europe koje je javnost često nazivala „ružnim pačetom hrvatske košarke“ i sam kaže kako je i taj pobjednički – U20 – uzrast, do uspjeha doveo samo rad: „Mislim da je ocjena bez obzira na ovaj krah na kvalifikacijama za

Svjetsko prvenstvo za mene pozitivna. Zato što su i ovo ljeto ovi mlađi kadeti bili prvaci Europe, znači mi s talentima ne oskudijevamo, mi talenata definitivno imamo.“

No i nakon toga uspjeha, Rajković se boji budućega problema – kako mladoga igrača pretvoriti u uspješnog seniorskog reprezentativca? „Mi onda imamo problem pretvaranja tih naših U20 ili U19 reprezentativaca u dobre i kvalitetne seniore.“

Mlađi Anzulović slaže se s većinom: „Rezultatski smo slabi, što se tiče seniorske košarke samo neplasiranje na Svjetsko prvenstvo u ovom trenutku nas je omelo, međutim mislim da su se zadnjih par godina stvari pomaknule na bolje i što se tiče mlađih kategorija i što se tiče generalno košarke.“

Tablica 3: Ocjena trenutnog stanja hrvatske košarke

Mirko Novosel	Aleksandar Petrović	Dražen Anzulović	Damir Rajković	Vladimir Anzulović	Dino Rađa
3	3	3	3	4	2
Prosječna ocjena: 3					

(b) Ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja:

Financijski, smatra Novosel, klubovi nisu dobro organizirani, isključujući pri tome Cedevitu koja funkcionira zahvaljujući ulaganjima Emila Tedeschija i Atlantic grupe, sve drugo je, kako kaže – životarenje. Novosel ističe i Zakon o športu za koji kaže da je nikakav: „ne može jedna mala Hrvatska financirati sto športova, nema kategorizacije nikakve. Treba reći, najvećih 10-ak financira država, ostalo je privatna stvar“, jasno zaključuje. Ipak, njegova vjera u perspektivu hrvatske košarke ne jenjava, no smatra da to što Hrvatska ima najboljeg kadeta Europe, ne znači ništa, ako se od njega ne uspije napraviti prvo najbolji junior, a zatim i najbolji senior. Zbog toga, Novosel ima jasnu poruku: „Dajte da radimo cijelu godinu s klincima!

Slično misle i ostali sudionici koji smatraju (ne)rad s mlađim dobnim skupinama ključnim za trenutačno stanje domaće košarke. Pri tome Petrović ističe kako je nevjerojatno da se danas mladi lakše organiziraju za rukometnu utakmicu na otvorenom terenu, nego li košarkašku te smatra kako je to jasan pokazatelj da postoji problem: „Prije 30 godina hodajući po Dalmaciji, recimo, svugdje ste bili svjedoci koš, *hakla* 3 na 3“.

Dražen Anzulović ističe kako je rad s mladima po njemu najveći problem, a smatra kako je taj problem isprepleten s onim financijskim. „Kada nemaš organiziran budžet za seniorsku ekipu, ulaganje u omladinski pogon je rizičan, a ulaganje u omladinski pogon mora bit strateški... Da bi imao vrhunsku cjelinu, moraš imati i ostale segmente posložene. Prema tome, najveći problem je u ovom trenutku nedovoljno kvalitetan rad u mlađim dobnim skupinama i ulaganje u takav rad.“

U tome se slaže i Rajković koji kaže kako se Hrvatska odmakla od same biti cijele priče – ulaganja u košarku – koje bi onda trebalo dati rezultate, a uz to smatra i kako je „zaštićeno godište“ loš način za stvaranje igrača. „Mi smo imali zaštićeno godište i na taj način pokušavali da ti igrači igraju i onda su ti igrači sljedeće sezone nestajali jer nisu dobili više priliku budući da su se morali stvoriti neki novi mladi igrači“, tvrdi Rajković.

Petrović ističe i pomanjkanje medalja te relaciju FIBA-NBA. „...U periodu od 24 godine nemate nikakvu medalju s reprezentacijom na velikim natjecanjima. Svi znamo gledajući vaterpolo, rukomet, nogomet, košarku da vam tu na nacionalnom nivou ne može jedan izolirani rezultat nekog kluba probuditi tu uspavanu ljepoticu, nego to jedino može napraviti rezultat reprezentacije, smatra Petrović. Pri tome ističe kako je to paradoksalno u doba kada imate šest NBA igrača i jednog euroligaša u reprezentaciji. Tome je razlog sukob FIBA-e, Eurolige i NBA-a.

Rađa ističe kako je prekratka liga uništila stvaranje klupskih igrača Rađa: „...Ono što nama nedostaje su ovi klupski igrači. Jednostavno taj dio smo izgubili kroz ligu koja nije postojala, igrala se dva mjeseca godišnje, taj srednji dio. Sad se liga zadnje dvije godine vratila u te neke svoje okvire i već ove godine imamo recimo neke iznenađujuće rezultate di ti nekakvi klubovi iz tzv. donjeg doma dobivaju klubove iz gornjeg doma. Moramo reći da su nas ove kvalifikacije kao jednu od najmanjih zemalja pogodile strašno jer igraš bez najboljih, ne par, nego 10.“

Kao glavni uzrok to je primijetio i mlađi brat dosadašnjeg izbornika, V. Anzulović: „Mi smo trenutno u nekoj smjeni generacija gdje nemamo dobrih klupskih igrača kao što smo ih imali prije 20 – 30 godina.Imamo NBA zvijezde, imamo igrače koji igraju Euroligu, međutim, taj srednji stalež nam nedostaje.“

Rajković smatra kako bi produljenje igračke sezone donijelo dobro igračima koje, kako kaže, menadžeri neuigrane prostituiraju po raznim klubovima svakim par mjeseci: „Dakle prvo su financije, a drugo je to što ih klub ne može pratiti. Treća stvar što bih nadovezao je velik broj

menadžera koji se pojavio. Dok se mi ne vratimo na to da nama sezona traje 11-12 mjeseci, da igrači imaju cjelogodišnji ugovor, ne možemo računati da će ta njihova perspektiva doći do izražaja.“

(c) Najaktualniji problemi hrvatske muške košarke:

Mirko Novosel daje konkretne ideje vezane za probleme hrvatske košarke. Primarno vezano za Zakon o športu. „...Danas je privatno vlasništvo i danas treba riješiti sustav na način kako je to na Zapadu riješeno. Recimo način poreznih olakšica na dobit koju ostvaruju firme, gdje će se jedan postotak direktno ulagati u sport. Jer ni u jednoj državi ni kultura ni sport ne mogu egzistirati bez systemske pomoći države. Onda na temelju toga napraviti organizaciju sportskih saveza gdje će se baviti time da se dižu te individualne vrijednosti da se talent tih naših ljudi pretvoriti u vrhunski rezultat. Hrvatska bi sigurno zbog svog talenta i svoje prirodne nadarenosti bila u europskom vrhu“.

Anzulović stariji smatra kako su košarci potrebne financijske injekcije, ali i pomoć države koju je ranije istaknuo Novosel. „S obzirom da sam bio četiri godine u kontinuitetu trener Cibone mogu ti reći da nismo imali preveliku korist od tih *Agrokora* i takvih. Sport u Hrvatskoj ne može opstati bez države, lokalne zajednice, svega onoga pozitivnog što se događa oko sporta.“

Petrović smatra da su tri glavna problema: a) nedostatak rezultata na nacionalnom nivou, b) rad s mladim igračima za koji smatra kako bi to, „...u svim hrvatskim klubovima morao biti prioritet“, te c) financije.

Uz tri nabrojena problema, Aco je dodao i četvrti, a to je d) nedostatak vrhunskog playmakera - razigravača. „: Za vrijeme Jugoslavije, Hrvatska je u postocima participirala kud i kamo više nego Srbija ili druge republike. Međutim, raspadom Jugoslavije mi smo imali jedan veliki hendikep, a taj je što niti onda, a niti tijekom svog ovog vremena, izuzev nekakvih časnih iznimaka, tipa Ukić, nismo imali vrhunskog *playmakera*.“

Tu ideju o nedostatku „jedinice“ u reprezentaciji dijeli i Vladimir Anzulović, a uz nju dodaje još dvije stvar: „Nedostatak klupskih igrača, svi znamo za taj kronični nedostatak playmakera, definitivno nam ne idu na ruku ni FIBA-ina kalendari koji nas lišavaju igrača koji igraju u NBA-u i Euroligi, tako da to su nekakvi glavni razlozi zašto u ovom trenutku nismo uspješniji i na seniorskom planu.“

Od problema financija i države ne odmiče niti Dino Rađa koji uz njih navodi i nedostatak održivosti lige što u konačnici rezultira, po njemu, tim problemom što hrvatska nema klupske igrače; „15 godina je liga trajala dva mjeseca i samim time se sva kvaliteta koncentrirala u tri ekipe. Dalje, kriza 2008. - financijski, svi živi su potonuli. Treće, porezni sustav u Hrvatskoj bi se triba prominuit da ti možeš te recimo „srednje igrače“ zadržati da ne idu po Rumunjskoj, Češkoj, Slovačkoj, za par 'iljada eura nego da mogu za te novce ostat tu, razumiš? I onda ojačaš ligu, ojačaš konkurenciju, ojačaš sve, al to je jedan proces di trebaju biti svi uključeni.“

Rajković ističe nešto drugo. On tvrdi kako problem nije samo domaće HT Premier lige, nego regionalne ABA lige u kojoj ne vidi korist. „Po meni ABA liga je nakaradna liga. To je dogovorna liga koja u našim klubovima ne stvara plus, nego ih opterećuje. Oni ulažu dosta u ABA ligu, a ne proizvode igrače. Apsurd je da nama, na primjer jedno Škrljevo, Zabok, Osijek ili ne znam tko proizvodi i generira mlade igrače. Nama trebaju generirat mlade igrače Cedevita, Cibona, Zadar, Split. Cibonina škola je devastirana. Ne može jedno Škrljevo preuzeti odgovornost da ono stvara hrvatsku košarku.“, ističe Rajković.

(d) Zainteresiranost mladih dobnih skupina za treniranje košarke:

Novosel smatra da zainteresiranost mladih u velikoj mjeri ovisi o postignutim rezultatima. Kaže kako klinci igraju ono što je u tom trenutku popularno, a u tome uvelike ulogu igra i televizija u smislu propagande nekog sporta. Sada je u Hrvatskoj zainteresiranost za košarkom pala, tvrdi: „Danas je velika konkurencija i drugih sportova, na primjer, nakon SP u Rusiji su svi klinci igrali nogomet. Ali to ništa ne znači, mi smo i prije imali takve rezultate.“ Strahuje za igrače na klupi: „Igrači odlaze iz države u kojoj ne mogu dobiti egzistencijalne minimume, iako ti koji odlaze u Češku i Slovačku, to nije ni prva ni druge ni treća razina, to je ispod. Nama je najveći problem kada nam najveći talenti odu u Ameriku pa sjede na klupi, a mi ih ne možemo koristiti.“

Petrović se slaže s Novoselom i ističe kako je i sam osjetio problem pomanjkanja igrača kada je bio izbornik. „Ja sam stvorio u Torinu i Riu jezgru od osam igrača s kojima bih ja bez ikakvih problema plivao i protiv najjačih svjetskih reprezentacija. Problem je što sam ja na sljedećem prvenstvu od tih osam igrača ostao bez četvero ključnih. Nemate sirovinu, nemate zrakoplov s kojim ste se mogli boriti.“, prisjeća se Aco.

Rađa naglašava da Savez već radi okupljanja kako bi djecu odgajali u smjeru košarke. „Radimo stalno ta okupljanja, treba ih odgajat' od malih nogu, zaljubiti tu dicu u taj sport u taj dres. Danas je jako teško držati koncentraciju samo na košarku.“ Misleći na razne mogućnosti razonode

uspoređuje ih s prošlim vremenima: “Mi to u svoje vrime nismo imali, bili smo posvećeni košarci puno više nego šta su oni danas. Međutim treba nać' tu nekakav put između i pokušat im objasniti kako se dolazi do nekakvih vrhunskih rezultata.“

Slično misli i mlađi Anzulović, no ne sumnja u brojnost mladog potencijala: „Neki sportovi su možda po popularnosti se izjednaćili s košarkom, tako da nam je teže u toj hiperinflaciji sportova proširiti bazu selekcije. I drugi sportovi traže svoje, i odbojka traži visoke i rukomet traži visoke, ali još uvijek ima dećkiju koji vole košarku. Radio sam u Šibeniku koji je relativno malo mjesto, a ima strašno veliku brojnost u mlađim kategorijama, tako da mislim da ima prostora. Mislim da nam nedostaje općenito kvalitetnog rada i trenera.“

Rađa je prokomentirao i rane odlaske i odustajanja od reprezentacije: „Još u moje doba se izlazilo s 23 godine vani, međutim danas klinci idu još ranije, a idu zato što im se o'de nije pružalo ništa i ta kategorija klupskih igrača odlazi van za nekakvu relativno sitnu *lovu* jer se o'de nije bilo u stanju plaćati niti to malo. Ali odbijanje igranja i nedolasci su neke stvari koje ja stvarno niti razumin, niti mogu razumit jer meni je reprezentacija bila svetinja i nikad nisam otkaza reprezentaciju dok nisam fizićki bija u situaciji da to ne mogu jednostavno izdržat', ali to otkazivanje meni je to neshvatljivo.“, zabrinut je.

Dražen Anzulović mlade također postavlja prioritavno: „Teško je reći zašto mladi igraći odbiju reprezentaciju. Teško je procijeniti koliko su oni zreli i samostalni u odlučivanju, s obzirom na menadžere koji su ih doveli do NBA-a i drugih klubova. Mislim da bi nacionalna reprezentacija trebala biti nešto više od svega toga. Koliko pokažeš volje, želje i znanja djeci toliko ćeš ti njih i zainteresirati. I mladi igraći ,ako dobiju tretman kakav zasluđuju, primarno sportki, a tek poslije finansijski razvoj, onda on neće brzo odlaziti van.“

Dodao je Anzulović D. da treba biti oprezan: „...Mlađe dobne kategorije i seniorska košarka su dva različita sporta. Da bi mi pretvorili taj potencijal u jaku kvalitetu trebamo najstručnije ljude postaviti da to vode i to je dug proces koji svi nisu spremni psihološki pratiti, a ni fizićki. Talent? To je igrać bez jedne noge.“

Rajković istiće hrvatski talent za košarku: „U20 reprezentacija koja je uvijek bila definirana kao luzerska , a opet se pokazalo da radom se može jako puno napraviti. Znaći oni su napravili radom gdje nisu možda imali talenta. Mi smo prije toga imali generaciju gdje smo imali tri NBA igrača, tako da je za našu državu, koja je mala baza to izuzetno veliki potencijal. Moramo znati to oplemeniti i dovesti do toga da ti igraći postanu dobri seniorski igraći u toliko što moraju dobiti tu veću minutažu i onda to pretoćiti u bolje klubove pa će i oni biti bolji.“

(e) Adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine:

Svi su se sudionici složili da u Hrvatskoj postoji trenerski kadar koji zadovoljava rad s mladima, osim Vladimira Anzulovića koji smatra da pravih trenera nikada ne može biti dovoljno.

Novosel misli da je nemoguća hiperprodukcija trenera, ali da posjedujemo nekolicinu dobrih trenera. „Kod trenera ne može biti hiperprodukcija. Mi se moramo opredijeliti za 5-6 za koje mislimo da su perspektivni i onda raditi i ići na edukacije kako smo i mi išli, imati kontakt s Amerikom i tu im dati određeni status i određenu zaštitu, da on zna da i ako izgubi koju utakmicu, neće ostati bez glave. Tu treba biti uloga Saveza puno veća.“

S njim se slaže i njegov učenik Petrović: „...Gledajući s dijela nekakve sadašnje platforme na kojoj se može razmišljati na duže vremena, da praktički čitavu jednu skupinu trenera koju smo raubovali svih ovih godina treba pustiti i arhivirati u povijest, a treba se okrenuti mlađim trenerima koji će biti aktualni kroz četiri do pet godina i tu napraviti jezgru.“

Uz to, Petrović daje usporedbu i potencira zaštitu trenera: „...Problem bi mogao biti onoga trenutka kada Tucak koji je došao 2013. godine nakon najkvalitetnijeg svjetskog trenera možda u svim sportovima - Ratka Rudića - bilježi prvi neuspjeh u prvoj godini na klupi. Da je Hrvatski vaterpolo savez reagirao kao košarkaški savez pa mijenjao svake godine trenera, on nikada ne bi došao do sedam uspješnih godina nakon toga. Prema tome u danom trenutku morate imati snage i iza toga nekoga stati i jednostavno proces mora ići dalje.“

Anzulović stariji smatra da se moraju razlikovati tipovi trenera. „Ja ću ti reći da postoje dvije grupe trenera: trener u klubu mlađih dobnih kategorija – trener učitelj, trener seniorske ekipe – trener taktičar, trener rezultata. Trener u klubu i trener u reprezentaciji to su dva suprotna posla. Mislim da sam ja imao tu sreću da sam radio s puno odličnih trenera i siguran sam da ih Hrvatska ima puno. Međutim mislim da odnosi među nama nisu dobri i da je zbog toga i logistika koja nam nedostaje za europske rezultate lošija nego kod drugih zemalja.“

Rađa također misli da Hrvatska posjeduje nekolicinu ambicioznih trenera. „Mislim da to mora biti puno bolje, ali imamo par mlađih trenera koji zaslužuju pažnju. Od Anzulovića mlađeg, Mile Karakaša, Rajkovića, koji su prošle godine ostvarili neke zapažene rezultate, Rimac, Golemac, to su momci koji imaju već iza sebe neke ozbiljnije rezultate.“

Rajković smatra da postoji dobra struka. „Ja sam to spominjao i prije Europskog prvenstva i prije sezone da mi imamo dobru struku, ali je potplaćena i dovoljno se ne ulaže. Mislim da su

sve te medalje koje su kasnije došle kroz mlađe uzraste, došle kroz rad tih trenera. Trebamo dati prostora trenerima da dobiju status u smislu kluba i cijelog hrvatskog sporta, da budu bili plaćeni, da imaju jedan mir kroz klubove gdje će imati optimalne uvjete za treniranje.“

Potplaćenost trenera uviđa i Anzulović: „Radili smo nekakva testiranja ove godine, imali smo unutar Saveza neke individualne treninge za razvoj najpotentnijih mladih igrača. Koordinacija je blago rečeno na zabrinjavajućoj razini. Pričamo o nečemu s čime oni dolaze iz klubova. Jer kako ide biološki njihov razvoj, ti moraš paziti na mišićno-tetivno-ligamentarni sustav koji je nešto što moraš poznavati, a onaj koji to zna neće raditi taj posao za 1500-2000 kn.“

Anzulović mlađi vjeruje da je bitno imati dobre trenere, ali nije siguran koliko ih je u Hrvatskoj: Uvijek je nedostatak pravih trenera, uvijek je bio, sad da li sam ja pravi trener, to je pitanje. Ali imam iskustva sigurno u jednom uvođenju igrača u seniorsku košarku. Ja ne mogu reći da sam trenirao u klupskoj košarci velike talente, ali znam da sam pomogao nekim momcima da u određeno vrijeme žive od košarke. Bio sam pristalica davanja šanse tim mladim igračima, ali teško mi je govoriti za druge.

(f) Institucionalni okvir za unaprjeđenje kvalitete muške košarke u RH:

Novosel smatra kako je pozitivno što su Savez preuzeli bivši košarkaši. „Sad su vodstvo Saveza preuzela dva vrhunska bivša igrača - Stojko Vranković i Dino Rađa - i oni imaju dobre namjere, ali oni nemaju dovoljno snage da se uđe u rješavanje tih problema. Ovaj tjedan će vjerojatno biti izabran novi trener Veljko Mršić, koji se razvio u odličnog trenera jer je bio vrhunski igrač. Ali ja sam mu rekao, ako se ne promjeni sustav, on će izgoriti kao i svi ovi ostali što su izgorili. Euroliga se pojavila, NBA diktira svoje i FIBA je postala drugorazredna organizacija. Euroliga hoće kopirati Amerikance, a to je nemoguće jer nisu jednaki uvjeti i u takvoj situaciji pati košarka.“

Petrović potvrđuje tezu o dobrim namjerama HKS-a i nemogućnosti kopiranja američkog modela: Prije svega tim ljudima treba dati vremena jer ne možete ih tu u kratkom periodu detaljno ocjenjivati. Oni su napravili puno pozitivnih preinaka što se tiče jedinstvene kadetske lige, puno više okupljanja. Međutim čini mi se da jedinstvena liga nije dala onaj zamah koji su oni očekivali. (...) Što se tiče FIBA-e i NBA-a, mislim da smo s dvije utakmice tjedno svi mi živjeli, ali tri je definitivno previše iz pragmatičnog razloga što u Europi ne postoji, odnosno,

postoji samo na par mjesta, logistika. Mi smo praktički u jednom robovlasničkom sistemu gdje NBA praktički crpi sve što treba crpiti, a zauzvrat ne daje ništa.“

„Cibona je proteklih tri godine izbacila u čitavoj ovoj neimaštini, dva igrača iz prve runde drafta i Zubca na početku druge runde drafta, a od toga nije imala nikakve koristi. Jer za takva tri igrača dobili su 1.800.000 dolara umjesto 10 puta više, koliko bi bila nekakva adekvatna nadoknada. Pogotovo u ovoj privrednoj situaciji - sve ovo što se dogodilo s Agrokorom utjecalo na primjeru Cibone.“

Kraj diktaturi NBA-a ne vidi ni Rađa, a siguran je da će i HKS uspjeti stvoriti bolju košarku. „To nije zeleno i crveno svitlo na semaforu pa ćeš ti pritisnit botun i onda će se upalit' zeleno, nego je to jedan proces di ne možeš stvoriti igrača priko noći. Mi i Slovenci smo definitivno platili najveću cijenu u sukobima FIBA-e i NBA-a. Teško da ćemo mi ikada uspjeti zaustaviti NBA, ali smo mi mogli odigrati preko ljeta ove kvalifikacije, to je ono što je FIBA mogla napraviti drugačije.“

S gore navedenim se slaže i Damir Rajković: „Neke stvari su sigurno unaprijedili, ono što je po meni dobro je da potenciraju domaću ligu jer mislim da ju treba potencirati. Neusklađeni termini su tjeranje maka na konac Eurolige, FIBA-e i NBA-a. Može se na bolji način to uskladiti da ekipe koje imaju jedan veći broj talenata da nisu u deficitu pogotovo male države kao što je Hrvatska. 3-4 igrača je previše nas.“

Poboljšanje vidi V. Anzulović, ali smatra da je potrebno još vremena za konkretne pomake: „Mislim da su se stvari pomakle na bolje budući da zadnje tri godine, radim u hrvatskoj ligi, a radio sam i prije 5-6 godina u Rijeci, svoje prve seniorske godine. Mislim da stvari idu na bolje, definitivno, mislim da su stvari uređenije, ali kažem, za sve to treba vremena i svaki kontinuitet rada i ovog rada, kako ja gledam na sport i na život se uvijek isplati. Izbornici? To u krajnjem slučaju nije moja stvar. Sigurno da treneri trebaju jedan kontinuitet. A ljudi koji odabiru nadam se da znaju zašto promjene i zašto nema toga kontinuiteta.“

Anzulović stariji vjeruje u Novoselovo pravilo: „košarka košarkašima!“- „Mislim da nitko ne može bolje znati košarku od samih košarkaša. Što se tiče logistike seniorskog dijela gdje sam proveo četiri godine kao pomoćni trener u seniorskoj reprezentaciji nije nedostajalo ničega. Problem je bio u kohezivnoj raspravi s obzirom na to da je prije Savez vodio praktički jedan čovjek. Novi ljudi u Savezu su nekim potezima organizacije hrvatskog prvenstva i mlađih dobnih skupina pokazali put kojim trebamo ići dalje. Mislim da u ovom trenutku Savez

funkcionira s jasnim vizijama i idejama kako ići dalje i kako pokušati napraviti taj seniorski rezultatski iskorak.“

(g) Uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci:

Novosel smatra kako je pomoć medija moguća, ako se dogodi velik rezultat: „Mogu oni pomoći, ali bi bilo ključno da se napravi jedan veliki rezultat. Da reprezentacija napravi jedan veliki rezultat, to napravi onda jedan veliki interes, dovuče sponzore.“

Ništa drugačije ne misli niti Petrović: „Ja mislim da mediji mogu pomoći. Logično da on piše puno više članaka o onome što je zastupljeno nego o onome čega nema. Mislim da ovoga trenutka kao što možemo reći da su nogomet ili vaterpolo vruća stvar, isto tako možemo reći da je hrvatska košarka poprilično hladna za praćenje, čak niti baviti se analitičkim - ovim čime se ti baviš - poslom.“

Rađa o medijima nema previše pozitivno mišljenje: Mediji su kod nas generalno traže šta ne valja, umjesto da pišu o onome šta valja jer se to ne prodaje i onda stekneš dojam da je nešto u totalnoj katastrofi, a u biti nije. Znaš kakav je sport, sport je, imaš dobrih dana, loših dana. Može ti jedna lopta odvući i puno toga može otići u krivo.“

Slično promišljanje ima i Anzulović mlađi: „Definitivno mogu pomoći kroz pozitivu, ali mediji su kod nas u društvu jedna posebna vrsta....mediji traže senzacije, mediji ne traže u krajnjem slučaju neku pozitivnu priču, oni će na kraju više istaknuti negativnost. Mislim da je više na nama košarkaškim djelatnicima, kojih definitivno pravih u Hrvatskoj manjka.“

Slaže se i Rajković: „Negativnost pisanja o košarci je do novinara, do njegovog osobnog stava. Ne pišemo širu sliku. Stalno se omalovažavaju klubovi Premijer lige, stalno se veličaju klubovi ABA lige. To nije novinarstvo. Trebaš objektivno pisati o svemu. Samo imate o košarci u Sportskima ABA i ABA2. A gdje je došla Cibona? Da igra *al pari* sa Škrljevom. To je čast za Škrljevo, Zabok, Alkar, koji mogu igrati u *egal*, ali to je loše za Cibonu jer oni moraju biti generator hrvatske košarke.“

Njihovo mišljenje dijeli i Anzulović stariji: „Mediji su takvi kakvi jesu, sitno interesni i podložni su promjenama stanja. Kada je sve idealno zaboravlja se ono što je možda trulo, a kad nije rezultat na razini očekivanja, nije ni sve trulo kako se prikazuje. Hoću reći - sport je uvijek bio odraz stanja u društvu. Naše društvo kao takvo nije društvo nekakvih visokih kriterija, ne prevladava kriterij znanja, i samim time kada je društvo takvo i mediji su takvi.“

Misli da bi bilo bolje kada bi se ulagalo i u košarku i u marketing: „Kod nas još nije zaživio globalni marketing kao recimo na području EU. Prema tome, taj privatni kapital mora biti puno veći, mislim da je to jedan od kriterija za spas hrvatske košarke jer brendove imamo; Jugoplastika je proglašen najboljim sportskim kolektivom u 20. stoljeću, Cibona je brend u Europi dan danas.“

(h) Unaprjeđenje postojeće situacije:

Velik broj sugovornika smatra da je potreban kvalitetan rad s mlađim uzrastima.

Novosel vidi poboljšanje u tome da se čuvaju domaći igrači. „Naši klubovi su prinuđeni nažalost da stvaraju igrače i da im je glavni cilj stvoriti igrača kojeg će moći prodati u inozemstvo pa onda danas već i klinca prodaju u inozemstvo. To je ono što ne valja.“

Petrović kaže: „Ja napredak vidim kroz navedene tri stvari. Vidim ga kroz uspjeh reprezentacije: da se pokrene masa tih klinaca, da ne idu više u rukomet i druge sportove, nego da se okrenu ka košarci. Vidim ga u kvalitetnom stručnom radu koji treba zatvoriti s financijama.“

Mlađi Anzulović kaže kako su financije potrebne za bilo kakav pomak koji će onda uslijediti: „Financije. To je stvar i lokalne zajednice i klubova, pogotovo ako imaju financija da ih preraspodjele na pravi način. Što se tiče samih trenera, sigurno edukacija, definitivno imamo premalo edukacije. Govorim i za sebe i ja bih se još htio educirati, mlad sam trener. Tako i za ostale. Tako da nedostaje nam te jedne fanatičnosti koja se definitivno ne može naučiti, ali situacija u društvu nam definitivno ne pomaže da ljudi mogu biti fanatični. S obzirom na stanje u društvu i stanje u medijima teško da će se popraviti. Treba napraviti neku vrstu dobre komunikacije da računamo na te momke, kao što su Zubac, kao što su Žižić, kao što su mladi koji nam dolaze U18 i U16, napraviti neku bezbolniju smjenu generacija, stvoriti neku novu bazu za budućnost.“

Anzulović stariji smatra kako je baza u klubovima najveći prostor za napredak. „U kvaliteti rada i organizaciji u klubovima s mlađim dobnim skupinama. Mislim da se puno stvari može riješiti klasifikacijom sporta na nacionalnoj razini. Ali onda će biti najveći problem postaviti prave ljude na pravo mjesto jer mi smo mala močvara puna krokodila i svako grabi na svoju stranu. U Hrvatskoj sport ne može opstati bez lokalne zajednice, bez državnih novaca, premala smo sredina, premala marketinška baza za neke velike investitore.“

Rajković kaže kako je potrebno dati vrijeme ljudima koji rade u hrvatskoj košarci te da je potrebno stvoriti novu generaciju igrača. „Evo dat ću primjer na našem slučaju. Mi smo klub koji je prošle godine imao iznadprosječna ulaganja. Ove godine smo lošije krenuli. Nitko nikad nije razmišljao, niti sam ja razmišljao da napustim klub, nego smo znali da smo jako puno igrača promijenili, da treba određeno vrijeme da se to posloži, evo mi sad ubiremo plodove toga rada. U sportu treba neko vrijeme, svatko se treba prilagoditi. Mi trebamo sada naći do 20 godina igrača, napraviti analizu koji će biti dobri za 3-4 godine kad bude Europsko prvenstvo. Na koga možemo računati iz NBA-a, na koga iz Eurolige, kako te igrače dovesti i onda se kroz to bazirati i imati stvarno ideju tko od tih mladih nama dolazi.“

Rađa kao trenutni član HKS-a ističe kako su planovi poboljšanja već spremni, a među njima je koncentracija upravo na pomlađivanju: „Mi već imamo za sljedeće lito planirano i Univerzijadu i ljetnu NBA ligu igrati. Imamo ponovno U20, U18, U16, imamo pet natjecanja u kojima ćemo probati isprofilirati prvo sistem igre, a drugo neke igrače koji će recimo krajem godine krenit u kvalifikacije za seniore. Dražen, Stojko, mi smo dvije-tri godine razlike, ali smo imali te nekakve starije Radovanovića, Grdovića, Zorana Radovića. Neki od ovih igrača će i sada nastaviti igrati pa će im se mladi pridružiti. Ja mislim da bismo mi kroz dvi godine već tribali imati ekipu koja će biti ozbiljnija. Imamo sada već pet – šest 17-godišnjaka koji će stasati, uz to ovi NBA igrači koji su već etablirani neki, a neki polako dobivaju neke ozbiljne minute, mislim da ćemo već za dvi godine imati dobru ekipu.“

(i) Unaprjeđenje rezultata:

Novosel se vraća na ono što je rekao – potrebno je uzeti dobro iz prošlih vremena: pravilo košarka- košarkašima! „Mi smo recimo u košarci imali pravila zbog kojih smo došli na svjetski vrh: prvo smo imali fantastično sastavljen Savez koji su tvorili vrhunski igrači i intelektualci. Imali smo parolu *Košarka košarkašima* i oni su uvijek donosili prave odluke. Drugo, imali smo pravilo da naši igrači ne mogu ići u inozemstvo prije 30. godine, izuzetak 28. Danas imamo situaciju da klinici s 18, 19 godina idu van zahvaljujući menadžerima kojih prije nije bilo i imali zabranu igranja stranaca. Prvo iz razloga što prave strance ne možeš kupiti, a drugo da naši igrači imaju priliku igrati. I treće imali smo zaštitu trenera. Svaki klub je dobio licencu za jednu godinu i onda nije bilo izgubiš dv'e utakmice m'enja se trener, ne.“

Petrović poboljšanje rezultata vidi u kovanju vrhunskih mladih igrača: „da što manje igrača iz ove kadetske reprezentacije izgubimo i dovedemo do toga da (govorim o Prkačinu, Bošnjaku,

Tišmi, Perasoviću, Paponji, braći Ivšić, Brali) oni budu okidač za četiri - pet godina, plus, naravno, nadamo se da za četiri - pet godina niti Žižić, Zubac ili Šarić nisu prestari.“

Anzulović stariji ističe da je košarka postala sport koji nema glavu i rep, misleći na tri međusobno neusklađene vodeće organizacije koje su tako prouzročile deficit u nacionalnoj selekciji Hrvatske, ali da postoje rješenja. „Trebamo bazu mladih, dobar stručni kadar, moramo postaviti visoke kriterije edukacije i praćenja i svega onoga što ide od najmlađih kategorija prema gore. Ulaganja financijska i klupska baza, zainteresiranost za izgradnju mladih igrača. Reprezentacija je povezana s klubovima. To ti je povezano s onim što smo rekli - kriterij znanja mora biti visoko.“

Rađa smatra kako je dobar primjer dolaska do boljih rezultata već prisutan u Hrvatskoj: „Cedevitina B ekipa je bila dobar potez zato što su omogućili nekim klincima koje oni imaju da dobiju minute koje ne bi dobili u EuroCupu ili ABA ligi. Zabok i Gorica su iznenađenja. Nije danas lako doći ni Zadru, ni Ciboni, ni u Osijek, ni u Zabok i reći: „Mi ćemo to 'ladno dobit“, ka' što je bilo prije. Uvijek je to ta draž koja se traži i koja će uvjeren sam kroz par godina onda dati rezultate. Ljudi se sigurno zainteresiraju kad se pojavi nešto neobično, nekakav rezultat. „Dobila je Gorica Splita, ajmo vidit šta je to sada.“ Tako da sam siguran da će se neke sredine probuditi s ponekim dobrim rezultatom.“

Rajković vjeruje kako je potencijal dobrih rezultata također u dobroj bazi. „Perspektivni kadeti koji će za 4-5 godina biti 20, 21-godišnjaci, u optimalnim godinama da ih se onda pretvori u prave, ozbiljne reprezentativne igrače.“

Kao i Anzulović stariji ističe važnost znanja i financija: „Trebaju izabrati osobu koja je stvarno kompetentan i koja je psiho-fizički pripremljena za to. Mi stalno mislimo da smo mi najbolji, a opet vam govorim, Češka ulaže izuzetno puno. Tamo deseti klub ima više nego mi. Naš budžet je naš budžet za sve, a oni imaju četiri puta više samo za igrače. Mađari plaćaju igrača 4-7 tisuća eura. Nama je 7 tisuća eura mjesečni budžet za cijelu ekipu. Nama igrač ode van za 1500 eura, ja mu to ne mogu dati i onda moram uzeti Amerikance za 800 dolara, ali ja samo njega mogu platiti. Naše igrače ne mogu platiti.“

Anzulović mlađi smatra kako je potrebno financijsko uporište za smanjenje jaza između klubova „gornjeg i donjeg doma“: Kroz 4 godine mislim da se sigurno može dosta toga napraviti, to je nekakvo razdoblje koliko nas neće biti na velikim natjecanjima i to treba probati iskoristiti. Bolje edukacije za trenere, klupski djelatnici i financije. Prije svega financije, da imamo bolje financije sigurno i da bi nam liga bila jača.“

(j) Budućnost hrvatske košarke:

Novosel smatra da, ukoliko se napravi dobra organizacija, ne treba strahovati za budućnost hrvatske košarke. Tu misli na razvoj mladih igrača (kadeta i juniora) u vrhunske seniorske reprezentativce, financijsku stabilnost klubova i educiranje trenera. Tako bi se poboljšao kompletan status domaće košarke. „Uvijek postoji mogućnost dobre budućnosti hrvatske košarke. Jer ti talenti dolaze i ako mi napravimo pravu organizaciju, prije svega sustav koji će podržavati stvaranje vrhunskih igrača, a ne da s kadetima i mlađim godištim osvajamo zlata, a onda kako to ide dalje, padamo i ti talenti nestaju.“ Nabraja pri tome kao ključne elemente: status, financiranje, educiranje trenera i onda možemo računati na rezultat.“

Petrović smatra kako je nezgodno što hrvatske reprezentacije neće biti sljedeće dvije-tri godine na velikim natjecanjima te jednako kao i Novosel smatra da je potrebno okrenuti se djeci. „Sad treba gledati da se okrenemo klincima, ali to je ono što je nama teško priznati. Recimo, ja sam gotovo iz tenisica uskočio u trenera seniorske momčadi, prvo Cibone, potom i reprezentacije. Ja moram razmišljati kako dobiti utakmicu danas. Međutim, ova situacija u kojoj se mi sada nalazimo, ona nas prisiljava da počnemo razmišljati dugoročno i da gledamo da za jedno četiri - pet godina ponovno uspijemo izbaciti jednu generaciju klinaca kako bismo ponovno bili kompetentni.“

Anzulović misli da budućnost hrvatske košarke ovisit će o jačini klubova koje ćemo imati, da je vremenski okvir teško procijeniti. „Budućnost hrvatske košarke ovisit će o jačini klubova koje ćemo imati. Baza kvalitete će biti proizvodnja igrača. Mi u ovom trenutku nismo u mogućnosti da s ovakvim sustavom natjecanja proizvodimo velike rezultate kada puno naših igrača ne može participirati u seniorskoj reprezentaciji.“ Dodaje: „Mađarska 5 milijuna eura daje godišnje košarkaškom savezu, organizirali svoj kamp i svoj košarkaški centar gdje su skupili najveće potencijale svojih mlađih dobnih kategorija, gdje idu djeca zajedno u školu i rade na najmodernijim principima razvoja mladih igrača. To je baza za ono što mi hoćemo – a to su seniorski rezultati. Postoji i zna se što je stupnjeviti razvoj mladog igrača i rekao sam da to moraju voditi najstručniji ljudi.“

Njegov brat Vladimir smatra kako je bitno stvoriti dobru bazu mladih igrača: „Gube nam se igrači iz razloga što na prijelazu iz juniorske u seniorsku kategoriju nemaju potporu. Od slabe financijske moći, od nepovezanosti s njihovim fakultetskim obavezama jer definitivno premalo je novaca da bi ti igrači mogli živjeti samo od košarke. Nestala je ta srednja klasa, da se tu napravi korak naprijed, da ne gubimo toliko igrača na tom prijelazu da ne bi opstajali samo ili

vrhunski talenti ili samo puki zaljubljenici u taj sport. Mislim da su se tu neke stvari već pokrenule, napravili smo ove godine i tu studentsku reprezentaciju gdje sam ja sada izbornik, to je početak neke suradnje, mislim da je to dobra stvar. Kad bismo to uspjeli onda bih dao ocjenu pet.“

Rajković je optimističan i vjeruje u svijetlu budućnost hrvatske košarke zbog talentiranih igrača. „...Mislim da mi uvijek imamo talenata, da imamo kvalitetu, mislim da imamo i kadar, bez obzira što svi sumnjaju. To treneri pokazuju iz dana u dan, samo im treba dati priliku da dođu do tog statusa kojeg zaslužuju, da sportaši dođu do tog statusa što zaslužuju, da se omogući to igranje u klubovima 11-12 mjeseci i onda će sve biti bolje. Imamo i kadetske prvake Europe, imamo igrače koji su u NBA-u, znači mi taj prostor imamo. Ne možemo mi imati 50 dobrih igrača, ali da možemo imati 15-20, to sigurno da možemo.“

Rađa također ne sumnja u buduće uspjehe domaće igre pod obručima: „Mi talenata imamo za pet uvik.“ Naglašava da je mukotrpan rad neizbježan: „Samo to treba dokazat' radom i oni između sebe moraju pronać' vođu kojega će slijediti. Ne mogu ja uprit' prstom i reć' - ti si vođa. Ti si taj koji mora kroz trening, kroz utakmicu se nametnuti kao vođa. To nije stvar ni trenera, ni predsjednika klubova, ni ne znam koga. To je stvar isključivo njih međusobno da oni odrede tko je njima vođa, u koga viruju isto ka' šta smo mi svi virovali u Dražena, zašto? Ne zato šta je Dražen vika - ja sam vođa, nego zato šta je Dražen bia prvi na treningu, zadnji s treninga, šta je Dražen p*****a kad bi netko trenira loše zato šta Dražen nije dozvoljava da se izlazi vani, a ne trener. Nije trener mora govorit nego je Dražen bija taj koji je drža disciplinu u ekipi svojim ponašanjem.“

Tablica 4: Ocjena budućnosti hrvatske košarke

Mirko Novosel	Aleksandar Petrović	Dražen Anzulović	Damir Rajković	Vladimir Anzulović	Dino Rađa
3	3	3	5	4	5
Prosječna ocjena: 3,833					

7. Rasprava

U prvom pitanju vezanom za trenutno stanje hrvatske košarke zamjećuje se ujednačenost u odgovorima. Naime, svi ispitanici tvrde da je stanje seniorske košarke loše, budući da nema dobrih rezultata s velikih natjecanja. S druge pak strane, 83% ispitanika odnosno, svi osim Dražena Anzulovića su naglasili kako je pohvalan rad s mlađim kategorijama nacionalne vrste.

Većina ispitanika (Novosel, Petrović, Anzulović D. i Rajković) su trenutačno stanje ocijenili s osrednjom trojkom, dok je mlađi Anzulović dao nategnutu četvorku, odnosno, vrlo dobar, a Dino Rađa ozbiljnu dvojku naglasivši da je stanje loše, ali ima pozitivnu perspektivu. Nitko od sugovornika nije dao negativnu ocjenu hrvatskoj košarci budući da svi vjeruju da se radom može postići bolje sutra. Ipak, imali su jasne razloge i zašto misle da je stanje loše i zašto misle da se može poboljšati.

Kao glavni uzrok za takvo stanje 67% sudionika proglasilo je financije (Novosel, Petrović, Rajković i Dražen Anzulović). Anzulović smatra da klubovi nemaju organiziran budžet za seniore, niti za podmladak, dok Petrović i Novosel jednostavno zaključuju da sustav financiranja nije nikako riješen.

Rajković ističe kako se u košarku ne ulaže dovoljno. Prema ZOS-u stoji kako se razvoj sporta potiče „izgradnjom i održavanjem sportskih građevina, školovanjem i usavršavanjem stručnog kadra, znanstvenim projektima u području sporta, gospodarskim mjerama, stimuliranjem partnerstva vladinih i nevladinih organizacija u sportu te privatnog poduzetništva“, takvu mogućnost u domaćoj ligi trenutno ima samo KK Cedevita,

Drugi uzroci koje su sugovornici naveli bili su povezani s glavna dva gore navedena: Zakon o športu, dugo razdoblje bez medalje seniorske reprezentacije, loš kalendar natjecanja, prekratka domaća sezona i velik broj menadžera igrača.

Polovica ispitanika smatra kako je i rad u mlađim dobnim skupinama jedan od uzroka ovakvoga stanja seniorske reprezentacije. Novosel tu ističe potrebu za stvaranjem sustava koji će od jednog talentiranog dječaka (kao što je to, recimo, Roko Prkačin) stvoriti u narednim godinama vrhunskog seniora koji će biti spreman pomoći A reprezentaciji. Rajković kaže da nije dobro na umjetan način stvarati igrače jer talenata imamo. A zanimljivo je kako nitko u

istraživanju nije inzistirao na stvaranju novih NBA igrača, dapače, koncentrirali su se na igrače koji bi igrali hrvatsku ligu ili druge europske lige. Rađa i Vladimir Anzulović smatraju kako Hrvatskoj nedostaju srednji, klupski igrači, ne vrhunski, nego dobri igrači. Dražen Anzulović ističe da je potrebno kvalitetno platiti trenere, ako želimo da stvore kvalitetne igrače.

Razlog tomu je što i igrači i treneri rano odlaze u inozemstvo, doznajemo iz provedenih razgovora. Naime, u Hrvatskoj im se ne pruža nikakva podrška. Nemaju zdravstveno ni mirovinsko, a budžeti klubova su toliko mali da ne mogu dati niti 1000 eura kvalitetnom domaćem igraču. Zbog toga naši talentirani igrači odlaze van u druge lige, nekada i lošije kvalitete, ali boljih klupskih budžeta, dok hrvatski klubovi kupuju strance koji su jeftiniji te si hrvatski klubovi samo njih mogu priuštiti.

Nastavno na uzroke, govorili smo i o problemima. Svaki je sugovornik nabrojao nekoliko problema pri čemu se pokazalo da se nekolicina mišljenja preklapa, ali se isto tako nekolicina i razlikuje. Zbog lakše preglednosti, iznosim ih u Tablici 5.

Tablica 5: Najaktualniji problemi hrvatske košarke

SUGOVORNIK	NAJAKTUALNIJI PROBLEMI
Mirko Novosel	Zakon o sportu, sustavna pomoć države, organizacija košarkaških saveza, pretvaranje talenata u vrhunske igrače
Aleksandar Petrović	Nedostatak rezultata na nacionalnom nivou, rad s mladim igračima, financije, nedostatak <i>playmakera</i>
Dino Rađa	Prekratko trajanje domaće lige, ekonomska kriza 2008. god., porezni sustav RH
Dražen Anzulović	Sustavna pomoć države, solistička ambicioznost KK Cedevite, financije
Damir Rajković	Superiornost ABA lige, devastirana škola KK Cibone, potreba za generiranjem igrača od strane „velikih“ domaćih klubova (Zadar, Cibona, Cedevita, Split)
Vladimir Anzulović	Nedostatak klupskih igrača, nedostatak <i>playmakera</i> , loš kalendar natjecanja FIBA-e

Novosel i Anzulović D. ističu kako je problem u nepostojanju sustavne financijske pomoći od strane države, a možemo reći da se s njima slaže i Rađa koji u probleme ubraja porezni sustav Republike Hrvatske, ali i Petrović koji je financije postavio kao treći problem.

Nekoliko problema vezano je isključivo uz funkcioniranje i organizaciju domaće lige u više kategorija: u prvom slučaju misli se na logistički dio. Njega ističu Novosel, Rađa, Anzulović D. i Rajković kroz organizaciju košarkaških saveza, prekratko trajanje domaće lige zbog čega pati i reprezentacija, problem što cijela liga ima jedan stabilan i ambiciozan klub te prevelika očekivanja od „malih“ klubova vezano za generiranje igrača. Naime, teško da će mali klubovi moći pružiti uvjete toliko dobre da stvore prvoklasne igrače. Naravno, moguće su iznimke i to potvrđuje i, recimo, KK Zagreb koji je iz svoje „tvornice igrača“ stvorio imena kao što su Luka Žorić, Dario Šarić, Mario Hezonja i drugi.

U drugom smislu problema domaće lige radi se o nedovoljno kvalitetnom radu s mladim igračima – nedostatak klupskih igrača, nedostatak playmakera, pretvaranje talenata u vrhunske igrače. Budući da košarka u Hrvatskoj nema čvrste financijske temelje, što su potvrdili sugovornici ovoga rada, igrači osrednje kvalitete, odnosno, klupski igrači odustaju od košarke jer od nje ne mogu živjeti, a uspijevaju samo velike zvijezde koje onda rano odlaze u Euroligu ili NBA pa ih na kraju hrvatska reprezentacija ne može koristiti budući da kalendari FIBA-e, NBA-a i Eurolige nisu usklađeni. Ukupno gledano, hrvatska košarka nema zdrav financijski oslonac.

Hrvatska je osnovala samostalnu instituciju – Hrvatski košarkaški savez koji je osim na sportskom planu, doprinio i na političkom. Stvarao je pozitivne međunarodne odnose s raznim državama te potakla priznanje samostalne i suverene Republike Hrvatske u kriznim ratnim godinama. Taj bi savez, kao krovno državno košarkaško tijelo, trebao brinuti o sportu koji mu stoji u nazivu.

Osim HKS-a, obvezu prema svim sportovima u Republici Hrvatskoj pa tako i prema košarci ima i sama država, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb, tako barem stoji u Zakonu o sportu (u nastavku: ZOS) i njegovim posljednjim izmjenama 2015. godine. *Nacionalno vijeće za sport najviše je stručno i savjetodavno tijelo koje se brine za razvoj i kvalitetu sporta u Republici Hrvatskoj* te bi i ono trebalo poticati razvoj košarke (Zakon o sportu, NN 85/15 i 19/16 – Ispravak).

Unatoč tome, istraživanje pokazuje kako razvoja košarke od strane Republike Hrvatske nema jer više od polovice ispitanika (66,66%) ističe da država ne ulaže dovoljno ili uopće u hrvatsku košarku (Novosel, Rađa, Anzulović D. i Rajković).

U kontekstu zainteresiranosti mladih za košarku, trenerskog kadra, institucionalnih okvira i medija, Novosel tvrdi kako je najveći problem kad mladi igrač ode u Ameriku ili bilo gdje drugdje, a ne igra nego sjedi na klupi. Petrović je na svojoj koži osjetio kako je to kada je zbog neusklađenosti kalendara natjecanja izgubio pola postave s Olimpijskih igara u Rio de Janeiru. Ostali sugovornici (Rađa, Anzulović D., Rajković i Anzulović V.) smatraju kako je teško danas koncentrirati djecu samo na košarku jer je i puno drugoga zabavnoga sadržaja, a i drugih sportova koji su povećali svoju popularnost i uz to traže visoke igrače (Anzulović V. tu ističe odbojku i rukomet). Anzulović V. ipak kaže kako zasigurno ima zainteresiranih mladih, a Rajković se slaže i kaže kako je potrebno znati to oplemeniti. Rađa i stariji Anzulović vjeruju da ima mladih zainteresiranih za košarku, ali im u košarci treba nešto i pružiti kako bi se oni u potpunosti zaljubili u nju i ne bi razmišljali o drugim klubovima. Petrović kaže kako je ovo područje najveći mogući bazen talenata i da ih ima i dan danas.

Postoji, dakle, prema ovome istraživanju zainteresiranost mladih dobnih skupina za treniranjem košarke u RH, ali je potrebno zadržati njihov fokus na košarci s obzirom na ostale sadržaje koji mame djecu. Ipak, pozitivna je činjenica da je ove godine Košarkaški ljetni kamp u Biogradu u organizaciji HKS-a potpuno popunjen što pokazuje veliku zainteresiranost i dječaka i djevojčica (godišta: 2003. – 2008.). Ondje će kroz jednotjedno treniranje mlade nade nadgledati desetak stručnih trenera.

Pokazalo se i kako ne manjka zainteresiranosti mladih dobnih skupina za košarkom, unatoč hiperinflaciji raznih drugih sadržaja kojima se mogu baviti u dokolici, ali i raznih drugih sportova koje mogu igrati, a koji su u velikoj mjeri povećali svoju popularnost u Hrvatskoj. Te zainteresirane mladiće potrebno je razvijati prema kineziološkim pravilima struke, a za to je potrebno angažirati stručan i educiran kadar.

Ipak, jedna fakultetska diploma nije dovoljna jer sport nije mrtva stvar, već živa. Košarka se mijenja i razvija iz dana u dan, kao što je i do sada, u ovih nešto manje od sto godina postojanja na ovim prostorima pa se tako trebaju usporedno s njom razvijati i treneri. No, edukacije nisu jeftine te se tako opet vraćamo na problem financija.

83,33% sugovornika slažu se da postoji nekoliko trenera koji zaslužuju pažnju jer su već do sada napravili nekoliko zavidnih rezultata. Anzulović D., Novosel i Rajković kažu kako je trenerska struka kvalitetna, ali je potplaćena zbog čega mnogi idu raditi van, a ne rade s našim mladim igračima. Oni naglašavaju i da je potrebno još edukacije, osobito one iz „američkog dijela igre“ (koledž košarka ili druge edukacije u domovini košarke). Treneri u mlađim dobnim skupinama moraju koncentrirano pratiti razvoj djece u odrasle igrače zbog njihovog zdravstvenog, psihičkog i fizičkog zdravlja, a potom i sportskog usavršavanja. Uz to, Anzulović D. ističe i da bi trebali biti bolji odnosi među samim trenerima, dok njegov brat Vladimir smatra da treneri trebaju davati šanse mladim igračima te da, iako ih ima, nikada ne može biti dovoljnog broja dobrih trenera. Osim što treneri trebaju dati šansu mladim igračima, Petrović misli i obrnuto. Kaže da je u ovoj situaciji vrijeme i da se HKS okrene mladim trenerima te da stane uz njih ukoliko bude potrebe.

Upravo je tu Petrović povukao i zanimljivu paralelu s vaterpolom. Ističe kako hrvatska vaterpolo reprezentacija trenutno ima uspješne rezultate upravo iz razloga što nisu olako otpustili trenera Tucaka nakon njegove prve pogreške koju je učinio ubrzo nakon što je preuzeo izborničku funkciju. To se čini kao jako dobar prijedlog s obzirom na to da je trenutačni izbornik – Veljko Mršić – već 13. izbornik na klupi hrvatskih košarkaških seniorskih muških reprezentativaca. Treba uzeti u obzir pri tome da je bilo više od deset smjena jer je Aco Petrović tu dužnost obnašao tri puta, a Jasmin Repeša dva puta.

Među institucionalnim okvirima pohvale, unatoč čestoj smjeni izbornika, stižu na vrata domaćeg Saveza, dok je negativan stav usmjeren na internacionalne organizacije, konkretno – FIBA-u, Euroligu i NBA.

Novosel smatra da Dino Rađa i Stojko Vranković imaju dobre namjere u HKS-u, a u to vjeruje i Anzulović D. koji kaže kako košarku nitko ne poznaje bolje od košarkaša. Na to se nadovezuju Petrović, Anzulović V. i Rajković koji ističu kako se vide pozitivni pomaci u radu HKS-a, ali im treba dati vremena da se prilagode i da se stvari krenu poboljšavati. FIBA-u Novosel smatra drugorazrednom organizacijom. Rajković tvrdi da su prvenstveno razlike u pravilima nakaradne zbog čega se i igračima i sucima na utakmicama teško prilagođavati, a ističe kako je neusklađenost termina samo borba Europe i Amerike oko toga tko je jači. Petrović kaže kako Europa nema logistiku da bi mogla uspješno pratiti tempo od tri utakmice po tjednu, a Rađa smatra kako NBA nikada neće moći zaustaviti nego će on uvijek uzimati ono što želi.

FIBA, NBA, ULEB svojom egocentričnošću i međusobno lošim odnosima stvaraju probleme nacionalnim reprezentacijama. Borba za prevlasti u košarkaškom svijetu za rezultat ima to da ceo plaćaju male države kao što je Hrvatska koja ne može za vrijeme kvalifikacija na velika natjecanja računati na svoje igrače koji igraju u NBA-u. Bilo je razdoblja kada su Hrvati učili igrati Amerikance njihov sport. Ma, što bilo, ima ih još. Pogledajmo samo Bojana Bogdanovića i njegovih 37 poena na utakmici u početku ožujka ove godine, samo nekoliko dana nakon što je hrvatska reprezentacija izbačena s puta za Svjetsko prvenstvo. To je isti onaj igrač koji je s 44 poena 2016. sustigao rekord Dražena Petrovića. To je isti onaj igrač koji je 2013. godine u Sloveniji izabran u najbolju petorku Europe. Ipak, to je isti onaj igrač koji ne može igrati za reprezentaciju u kvalifikacijama za Svjetsko prvenstvo jer je NBA ipak – bitniji. I tako njih šest. I tako reprezentacija nema istinsku duljinu klupe kako bi pokazala svoj pravi potencijal. Ne, nisu svi ostali loši, ali nijednoj momčadi nije isto kada na klupi ima šest igrača iz najjače lige svijeta i kada ih nema. A to je, između ostalog, ono s čime se hrvatska košarka već dugo bori.

Prema danim odgovorima, sugovornici nisu zadovoljni medijskim praćenjem košarke. Novosel i Petrović smatraju da bi se mediji više zainteresirali kada bi se dogodio neki pozitivan rezultat, Rađa i Anzulović V. misle da mediji vole pisati negativno čak i ako postoji nešto pozitivno, a slično misli i Rajković koji kaže kako mediji pogoduju sitnim interesima, što vlastitim, što tuđim te pišu o onome i onima s kojima su u dobrim odnosima. Ništa pozitivnije u medijima ne vidi ni donedavni izbornik rekavši da kada je sve idealno zaboravlja se ono što je loše, a kada rezultat nije na razini očekivanja, ne treba u potpunosti vjerovati medijima da je sve tako crno kako se prikazuje.

Čini se da mediji u hrvatskoj muškoj košarci jednostavno ne vide ništa zanimljivo ponajprije zbog pomanjkanja rezultata. Kada bi se dogodio veliki rezultat to bi potaklo fanatičnost i euforiju medija koji bi pisali pozitivnije nakon čega bi se vratio i osjećaj „kulta reprezentacije“ u društvo.

U odgovorima se istaknula svijest o medijima i njihovoj velikoj ulozi u sportu i prikazivanju njegovoga stanja široj javnosti. Unatoč tome što su medije većinom posuli negativnim kritikama, zanimljiva je činjenica razumijevanja koja se iščitava iz odgovora priznanja da niti rezultati košarke nisu u ovome trenutku „vrući“ da bi ih se pratilo. Nesvjesno su sugovornici dali primjer medijskog postavljanja dnevnoga reda (*agenda settinga*). Kandidati smatraju da mediji utječu na to o čemu javnost misli jer javnost „zaboravi“ na košarku kada

nema niti slova o košarci u dnevnim tiskovinama, na radiju, internetskim portalima ili televiziji, ali će razmišljati, na primjer, o nogometu kada se o njemu stalno piše.

Novosel je istaknuo kako mediji imaju moć i mobilizacije mladih da ih zainteresiraju za neki sport, tako je, kaže, uvijek kada su na televiziji neka sportska natjecanja – kada je to natjecanje aktualno, sva djeca se time žele baviti.

U kontekstu pitanja o budućnosti hrvatske muške košarke, svaki je sugovornik predložio nekoliko načina za poboljšanje situacije. Prva grupa jest ona vezana za organizaciju košarke. Petrović vjeruje da je potrebno stvoriti uvjete za kvalitetan stručni rad, Rađa smatra da je potrebno isprofilirati sustav igre, Anzulović stariji smatra kako je potrebna i bolja organizacija samih klubova, njegov brat predlaže više edukacije za trenere, a Rajković smatra da je za sve promjene pa tako i navedene potrebno vremena te da se ne bi trebali često mijenjati djelatnici, osobito treneri i izbornici jer im je potreban kontinuitet u radu kako bi mogli stvoriti pozitivne promjene.

Druga strana odgovora dotiče se rada s mladima. Novosel smatra da je potrebno pomoći domaćim klubovima kako ne bi imali potrebu prodavati talentirane igrače čim je prije moguće, a Petrović kaže da je potrebno napraviti uspjeh reprezentacije kako bi se privukla djeca prema košarci. Anzulović D. ističe da je potrebno poboljšati bazu i organizaciju u radu s mladima u klubovima, dok njegov brat kaže i kako je potrebno napraviti dobru komunikaciju prema mlađim skupinama. Rađa tvrdi kako će se mladi igrači pridružiti sadašnjim seniorima kroz naredne sezone i da ih uskoro čekaju kvalifikacije upravo za ulazak u seniorsku momčad.

Treću skupinu, potrebu za poboljšanjem financija, istaknuli su Petrović te oba brata Anzulović.

Drugo se pitanje odnosilo na poboljšanje rezultata seniorske košarke u Hrvatskoj gdje se također primjećuju tri grupe kao u prošlom pitanju. Prva, vezana za organizaciju u kojoj Novosel smatra da je potrebno imati dobro organiziran savez koji će pružiti zaštitu trenerima, dok braća Anzulović smatraju da im je potrebno dati i pravilnu edukaciju, a Rajković ističe da je zahtjevno i samo odabiranje psiho-fizički spremne osobe. Rađa pak ističe i podizanje konkurentnosti domaće lige. U odgovorima vezanim za rad mladih Petrović i Novosel ističu kako je potrebno čuvati mlade od preranog odustajanja od reprezentacije i odlaska u inozemstvo te stvaranje klupske baze mladih koji će uz sadašnje A reprezentativce u narednih 4-5 godina stvoriti jaku generaciju košarkaša. Zanimljivo je kako za rezultatski uspjeh financijsko poboljšanje direktno ističu samo braća Anzulović.

Vremenski okvir u kojemu sugovornici vide poboljšanje stanja, radi različitosti u mišljenjima, donosimo tablično:

Tablica 6: Vremensko razdoblje predviđeno za poboljšanje rezultata

Mirko Novosel	Aleksandar Petrović	Dino Rađa	Dražan Anzulović	Damir Rajković	Vladimir Anzulović
5 do 6 godina	4 do 5 godina	par godina	ne može odrediti	4 do 5 godina	4 godine

Tri ispitanika smatraju kako je minimum od četiri godine potreban za poboljšanje rezultata, a možda čak i pet. Otprilike toliko će i proći dok se Hrvatska opet bude pokušala kvalificirati na neko veliko natjecanje. Dražen Anzulović kaže kako ne može odrediti vremenski okvir jer će on ovisiti o jačini klubova koje ćemo imati.

Posljednje se pitanje odnosilo direktno na viziju hrvatske košarke u budućnosti. Sugovornici su ocijenili budućnost hrvatske košarke vrlo dobrom (prosjeck ocjena = 3, 833). Svi su se odgovori odnosili na iste stavke kao prethodni. Rađa i Rajković smatraju da Hrvatska ima velike talente i kvalitetu, braća Anzulović kažu kako je potrebno napraviti dobru bazu u klubovima te da će o tome ovisiti budućnost hrvatske košarke. Pri tome ističu kako je bitno ne gubiti igrače u prijelazu iz mlađih kategorija u seniorsku te da je vrlo bitno stvaranje igrača srednje klase, a ne samo velikih zvijezda. Petrović smatra da vodeći ljudi hrvatske košarke sada imaju dovoljno vremena okrenuti se mladima kako bi se kroz 4 do 5 godina mogla stvoriti kompetentna momčad za velike rezultate.

8. Zaključak

Provedenim istraživanjem dubinskim intervjuima rad je jasno formulirao probleme s kojima se susreće hrvatska muška, seniorska košarka, ali je i ponudio određena rješenja kako bi se situacija pomakla sa *statusa quo*.

Već godinama nema rezultata s velikih natjecanja, a posljednje kvalifikacije rezultirale su čak time da se reprezentacija nije niti plasirala na naredni košarkaški Mundijal. Analizirani odgovori u prvom dijelu o trenutnom stanju kazuju da je stanje hrvatske seniorske košarke - loše. Istraživanje je pokazalo da su rezultati s mlađim dobnim skupinama, osvojeni u posljednjim godinama, smatrani glavnom pozitivnom stranom aktualne hrvatske muške košarke. S druge strane, seniorska muška košarka okvalificirana je kao rezultatski loša i nedovoljno dobro organizirana.

Financije su, prema rezultatima istraživanja, rak rana hrvatske košarke. Nepostojanje organiziranog sustava financiranja ističe se kao uzrok negativnosti trenutačnog stanja kod svih sudionika istraživanja. Ne postoji planirani sustav financiranja koji bi trebao biti reguliran od strane države. Zakon o sport u tom bi kontekstu trebao biti temeljni pravni akt koji će regulirati cjelokupan sport, pa tako i ovaj pod obročima, no aktualni Zakon to ne radi. Dodatnu nepogodu stvorila je od 2008. godine i ekonomska kriza zbog koje je porezni sustav, koji ionako nije ni na koji način beneficirao sportaše, još više podigao harač. To alarmantno stanje domaće ekonomije reflektiralo se i na košarku, na njezine klubove, djelatnike, Savez, trenere, igrače, a posredno i na njezinu publiku.

Rad u mlađim skupinama, prema pregledanim nalazima, mora postati prioritet hrvatske košarke. U tome se misli na bazu u klubovima koji trenutačno ne pokazuju neku veću ambiciju. Financijski problemi doveli su do lošeg stanja tradicijom bogatih klubova kao što su Cibona, Zadar, Split i drugi. To je utjecalo na ukupno funkcioniranje klubova i cijele domaće lige budući da nisu u mogućnosti normalno poslovati. Iz tog razloga mladi igrači, iako željni igrati košarku – kako se vidi u rezultatima istraživanja – prihvaćaju ponude menadžera za igranje u ligama izvan Hrvatske koje su bolje plaćene.

Problem se događa u trenutku kada mladi igrač napusti Hrvatsku kako bi igrao u nekom vanjskom klubu, a ondje onda ne dobije minutažu pa se ne razvija. Ukoliko taj igrač pak igra u NBA-u, događa se situacija u kojoj ga reprezentacija ne može koristiti kada kalendari FIBA-e,

Eurolige i NBA-a nisu usklađeni, za razliku onih u drugim sportovima, recimo nogometu, gdje nema kolizije reprezentativnih i klupskih obaveza, a ne postoji pravilo da ih klub mora pustiti.

Prema istraživanju, Hrvatska ima dobre mlade trenere i potrebno je okrenuti se njima kako bi se postiglo bolje stanje u košarci, a potom i njezinim rezultatima. Kako bi ti treneri mogli stvarati pozitivne rezultate, potrebno ih je dodatno educirati te povisiti plaće, osobito onima koji se bave radom u mlađim dobnim skupinama, pokazalo se u radu. HKS ih pri tome treba zaštititi tako da treneri budu sigurni da im se neće zbog jedne izgubljene utakmice prekinuti ugovor o radu. U tome će se trenutku i treneri moći posvetiti talentima koje će onda pretvoriti u vrhunske igrače, stoji u radu.

Rezultati istraživanja pokazuju kako hrvatska košarka ima i dalje svijetlu budućnost te da nije sve izgubljeno. Prema iznesenim nalazima u istraživanju, postoji adekvatan institucionalni okvir za unaprjeđenje hrvatske košarke, a to je HKS koji radi pozitivne pomake u košarci, no treba još vremena da bi se mogli ubirati plodovi toga rada. Osobito je pozitivan trend promicanja hrvatske lige jer se time i sama konkurentnost povećava, a paralelno se jačaju i klubovi.

Prema danim ocjenama i u usporedbi onih s trenutačnog stanja, možemo reći kako kroz narednih 4-5 godina, do sljedećeg velikog natjecanja, postoji tendencija za iskorakom na vrlo dobru razinu. Potrebno je organizirati sustav oko cjelokupne domaće košarke kako bi se Savez mogao koncentrirati na stvaranje konkurentne domaće lige, a kako bi liga onda mogla stvarati igrače koji žele igrati i vide svoju budućnost u košarci i u hrvatskoj seniorskoj reprezentaciji. Naravno, za sve navedeno potrebne su i financije koje bi trebale biti produkt privatnih ulaganja, ali i države kako bi se ovaj sport ujednačeno razvijao u svim regijama Hrvatske. Od Republike Hrvatske očekuje se da postavi jasnu klasifikaciju sporta te izmijeni Zakon o sportu koji bi trebao zaštititi sport i omogućiti mu razvoj kroz sustav financiranja.

Potrebna je konkretnija, stručnija, detaljnija strategija razvoja sportova u Hrvatskoj, među kojima i košarke. „Sportska nacija“, kako se volimo nazivati, sposobna je opet stati na svjetska postolja nadolazećih eurobasketa, mundijala i olimpijskih igara s najvišim odličjima, samo ako se napravi dugoročni plan brige za košarku. Hrvatska košarka je kroz povijest pružila toliko svojoj državi, sada je došlo vrijeme da hrvatska država pruži nešto svojoj košarci.

9. Literatura

Knjige:

- 1) Kovačević, Zoran (1989) All about the European championships: EuroBasket Zagreb '89., Zagreb, Organizing Committee EuroBasket '89, suautor: E. Tartaglia
- 2) Kovačević, Zoran (2004) Zlatna košarka Mirka Novosela. Zagreb : Golden marketing - Tehnička knjiga
- 3) Matković, Bojan (2010) Antropološka analiza košarkaške igre, Zagreb, Kineziološki fakultet
- 4) Milas, Goran (2005) Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Naklada Splav. Zagreb
- 5) Paunić, Stanislav M (1981) Geneza i razvoj košarke u Jugoslaviji. Beograd, vlast. nakl., doktorska disertacija
- 6) Radoičić, Gordana, (2016), *Razvoj košarke u Crnoj Gori*, Univerzitet Crne Gore, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje - Nikšić, Odsjek za sporsko novinarstvo.
- 7) Radosavljević, Tomislav (2003) Arhipelag basketeta: [sve o evropskim košarkaškim prvenstvima od 1935. – 2003.]. Beograd, Plato
- 8) Sabolić, Kruno (2005) *Basketball je ime košarka dobio u Zagrebu*, Zagreb, Ars media
- 9) Simović, Slobodan S., Pavlović, Petar D. (2013) Košarka na prostorima bivše Jugoslavije do maja 1945. godine. Banja Luka, Fakultet fizičkog vaspitanja i sporta
- 10) Zorko, Mario (1997) Dražen Petrović, Zagreb, Zri-šport

Internetske stranice:

- 11) Basketball-reference.com (2019) <https://www.basketball-reference.com/players/k/kukocto01.html> (pristupljeno: 25.5.2019.)
- 12) Cibona.com (2019) <https://www.cibona.com/info/povijest/> (pristupljeno: 25.5.2019.)
- 13) Fiba.basketball (2019) Ranking men after FIBA Basketball World Cup 2019 Qualifiers Window 6 (last updated: 26 Feb 2019) <http://www.fiba.basketball/rankingmen> (pristupljeno: 23. 5. 2019.)
- 14) Gol.dnevnik.hr (2019) Draženu u čast i kobna Đorđevićeva trica: Od medalja do apaurina <https://gol.dnevnik.hr/clanak/povijest-hrvatske-na-eurobasketima-drazenu-u-cast-i-dzordzeviceva-trica---300364.html> (pristupljeno: 5.5.2019.)
- 15) Hjp.hr (2019) http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search_by_id&id=fV5uURc%3D (pristupljeno:5. 3.2019.)

- 16) Hks-cbf.hr (2019) Mađarska odnijela pobjedu za kraj kvalifikacija za SP.
<http://www.hks-cbf.hr/vijesti/2019/reprezentacija-madarska-odnijela-pobjedu-za-kraj-kvalifikacija-za-sp> (pristupljeno 2.3.2019.)
- 17) Index.hr (2019) Prekretnice hrvatske košarke: "Državni vrh odlučio je da siđemo s postolja" <https://www.index.hr/sport/clanak/Prekretnice-hrvatske-kosarke-Drzavni-vrh-odlucio-je-da-sidemo-s-postolja/839715.aspx> (pristupljeno: 5.5.2019.)
- 18) KK Cedevita (2019) kkcedevita.hr (pristupljeno: 25.5.2019.)
- 19) KK Split (2019) [Kk-split.com](http://kk-split.com) (pristupljeno: 25.5.2019.)
- 20) KK Zadar (2019) [Kk-zadar.hr](http://kk-zadar.hr) (pristupljeno: 25.5.2019.)
- 21) Laudato.hr (2019) Biserka Petrović New Jersey Netsi i Chicago Bulls.
<http://www.laudato.hr/Tko-je-ovdje/Nasi-susreti/Biserka-Petrovic-New-Jersey-Netsi-i-Chicago-Bulls.aspx?feed=allNews> (pristupljeno: 4.4.2019.)
- 22) Novilist.hr (2019) Damir Rajković – Kako sam od ružnoga pačeta hrvatske košarke stvorio viceprvaka Europe. <http://www.novilist.hr/Sport/Kosarka/DAMIR-RAJKOVIC-Kako-sam-od-ruznoga-paceta-hrvatske-kosarke-stvorio-viceprvaka-Europe> (pristupljeno: 4.4.2019.)
- 23) Poslovni-savjetnik.com (2019) <http://www.poslovni-savjetnik.com/propisi/zakon-o-sportu-urednicki-procisceni-tekst-nn-br-712006-do-852015> (pristupljeno: 30. 4. 2019.)
- 24) Pinterest.com (2019) <https://www.pinterest.com/pin/498421883753865780/?lp=true> (pristupljeno: 25.5. 2019.)
- 25) Sport-pgz.hr (2019) Treneri, details. http://sport-pgz.hr/showtable/treneri_detail.php?id=187 (pristupljeno: 4.4.2019)
- 26) Sportske.jutarnji.hr (2019) <https://sportske.jutarnji.hr/kosarka/nba/zasto-su-mudraci-iz-springfielda-pet-puta-rekli-ne-legendi-toni-kukoc-mogao-bi-bit-prvi-europljanin-u-kuci-slavnih-izabran-iz-odbora-nba-igraca/7205124/> (pristupljeno: 25.5.2019.)
- 27) Telesport.telegram.hr (2019) Kako je propao KK Zagreb <https://telesport.telegram.hr/price/kako-je-propao-kk-zagreb/> (pristupljeno 25.5.2019.)
- 28) Twitter.com (2019) https://twitter.com/socijali_st/status/1061697763258314752 (pristupljeno: 25. 5. 2019.)
- 29) Vecernji.hr (2019a) Anzulovićevim izabranicima treba pobjeda od šest ili više koševa razlike, <https://www.vecernji.hr/sport/anzulovicevim-izabranicima-treba-pobjeda-od-sest-ili-vise-koseva-razlike-1302650> (pristupljeno: 2.3.2019.)

- 30) Vecernji.hr (2019b) Dino Rađa ispričao nevjerojatnu priču: igrao sam za 1000 maraka. <https://www.vecernji.hr/sport/dino-ra-a-ispricao-nevjerojatnu-pricu-igrao-sam-za-1000-maraka-1311226>
- 31) Vecernji.hr (2019c) Rađa o neponovljivoj Jugoslaviji: rugali smo se sa svima. <https://www.vecernji.hr/sport/ra-a-o-neponovljivoj-jugoslaviji-rugali-smo-se-sa-svima-1289590>
- 32) Vecernji.hr (2019d) 'Spusti se, Franjo': Arapović je zakucao i malena Hrvatska je povela protiv moćnog Dream Teama <https://www.vecernji.hr/sport/mitski-trenuci-hrvatskog-sporta-franjo-arapovic-je-zakucao-za-vodstvo-hrvatske-protiv-sad-a-1023355>
(pristupljeno: 5.5.2019.)
- 33) Wikipedia.org (2019a) Dino Rađa https://hr.wikipedia.org/wiki/Dino_Ra%C4%91a
(pristupljeno: 6.3 2019.)
- 34) Wikipedia.org (2019b) Kup Krešimira Ćosića https://hr.wikipedia.org/wiki/Kup_Kre%C5%A1imira_%C4%86osi%C4%87a
(pristupljeno: 23. 5. 2019.)
- 35) Wikipedia.org (2019c) Prvenstvo Jugoslavije u košarci https://hr.wikipedia.org/wiki/Prvenstvo_Jugoslavije_u_ko%C5%A1arci (pristupljeno 23. 5. 2019.)
- 36) Wikipedia.org (2019d) Prva hrvatska košarkaška liga https://hr.wikipedia.org/wiki/Prvenstvo_Jugoslavije_u_ko%C5%A1arci (pristupljeno: 23. 5. 2019.)
- 37) Wikipedia.org (2019e) Toni Kukoč, https://hr.wikipedia.org/wiki/Toni_Kuko%C4%8D
(pristupljeno: 26. 5. 2019.)
- 38) Youtube.com (2019a) Šibenka - Bosna 1983. Kraj utakmice i komentar suca Matijevića. https://www.youtube.com/watch?v=TfRdVzLJTjc&fbclid=IwAR0E1dNcqDhcQZ0iYT2vYbxMAiMpczy1gvR_vB-QOMZIIIrfV1IJEIjs-sM (pristupljeno: 1.3. 2019.)
- 39) Youtube.com (2019b) Otvori spomenar! - emisija posvećena Draženu Petroviću <https://www.youtube.com/watch?v=Ge6LjLIVtH8&t=47s> (pristupljeno: 1.3.2019.)

Grgić Eva: Hrvatska košarka: Do zvijezda i natrag

Sažetak: Cilj ovoga rada dati je dublji uvid u stanje hrvatske muške, seniorske košarke. Ispitivanje je provedeno metodom dubinskog intervjua u razdoblju od veljače do svibnja 2019. godine. Ispitanici su bili hrvatski košarkaši od kojih je svaki barem jednom bio izbornik seniorske momčadi hrvatske košarkaške reprezentacije. Iznimka su Damir Rajković i Vladimir Anzulović koji su izbornici mlađih kategorija nacionalne vrste, ali su uklopljeni u istraživanje zbog respektabilnih rezultata. Hrvatska je košarka trenutno u osrednjem stanju te se suočava s neodlaskom na Svjetsko prvenstvo u Kini 2020. godine. Republika Hrvatska nema na pravilan način razrađen prani okvir, definiranu klasifikaciju sporta ili razrađen sustav sufinanciranja koji bi pomogao u razvoju košarke u Hrvatskoj. Kao temelj pozitivnog razvoja hrvatske košarke navodi se zainteresiranost mladih te perspektivni kadeti kojima je potrebno dodijeliti educirane trenere kako bi se talent pretvorio u stvarnu igračku kvalitetu u seniorskom uzrastu.

Ključne riječi: hrvatska košarka, zakon o sportu, Hrvatski košarkaški savez, Svjetsko prvenstvo, FIBA

Grgić Eva: Croatian basketball: Up to the stars and back

Abstract: The aim of this paper is to provide a deeper insight into the state of Croatian male, senior basketball. The empirical part was done from February to May 2019. and the research participants are mostly former and current coaches of the basketball team and former basketball players themselves and also Croatian Basketball Federation staff. Croatia's basketball is in the middle of nowhere, and is facing the newest fact – that the men's national team isn't going to the World Championship in China in 2020. The Republic of Croatia has not properly developed a framework, a defined sport classification or an elaborated co-financing system that would help develop basketball in Croatia. As a basis for the positive development of Croatian basketball, the interest of young people and prospective cadets, Croatia needs to provide educated trainers in order to turn talent into realistic quality at senior age.

Keywords: Croatian Basketball, Sports Law, Croatian Basketball Association, World Championship, FIBA

PRILOG 1: Pitanja za polustrukturirani intervju

1. Trenutačno stanje hrvatske muške košarke

1. 1. Kakvo je po Vašem mišljenju trenutačno stanje hrvatske muške košarke?
 - potaknuti sugovornika na ukupnu ocjenu stanja (ocjena od 1 do 5)
 - potaknuti sugovornika na obrazloženje ocjene
1. 2. Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?
 - potaknuti sugovornika na izdvajanje dva do pet uzroka
 - potaknuti sugovornika na procjenu vremenskog okvira (kad je počela erozija)
 - potaknuti sugovornika na obrazloženje
1. 3. Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?
 - potaknuti sugovornika na izdvajanje (ili grupiranje) tri do pet problema
 - potaknuti sugovornika na razdvajanje problema (treneri, igrači, institucije)

2. Mladi, treneri, institucije i mediji u hrvatskoj muškoj košarci

2. 1. Postoji li zainteresiranost mlađih dobnih skupina za treniranje košarke?
2. 2. Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?
2. 3. Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprjeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?
2. 4. Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

3. Budućnost hrvatske muške košarke

3. 1. Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?
 - potaknuti sugovornika na izdvajanje tri do pet prijedloga
 - potaknuti sugovornika na detaljnije konkretne mjere
3. 2. Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?
 - navesti sugovornika na izdvajanje tri do pet prijedloga
 - potaknuti sugovornika na procjenu vremenskog okvira potrebnog za realizaciju
3. 3. Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?
 - potaknuti sugovornika na jasnu definiciju (loša, osrednja, dobra, vrlodobra, odlična)
 - potaknuti sugovornika na komentar o mlađim dobnim skupinama

PRILOG 2: Intervju s Aleksandrom Petrovićem

Beer bar, Kaptol centar, 6. veljače 2019. (9:30 h)

(Prva jutarnja kava s jednim od najboljih hrvatskih košarkaša i košarkaških trenera – Aleksandrom Petrovićem, ili kako je on pri upoznavanju rekao – 'Ajde, molim vas, zovite me Aco da smo odmah na „ti“. Teren je njemu domaći, kafić u kojemu Aco svako jutro pije kavu i lista novine nakon što prošetala svoga psa.)

E. Grgić: Kakvo je po Vašem mišljenju trenutačno stanje hrvatske muške košarke?

A. Petrović: Možemo reći da je stanje nekakav minus tri. Minus tri je iz razloga što nam je seniorska košarka praktički pred brodolomom u smislu da vrlo vjerojatno dvije ili tri godine nećemo biti ni na kakvim većim natjecanjima i tu praktički zaslužuju onu apsolutnu negativnu ocjenu. Ipak, ako gledamo na hrvatsku košarku kroz prizmu Saveza, pozitivan je rad s klincima, rezultati koje smo imali – prošlo ljeto kadeti su bili prvaci Europe, U20 je bila druga u Europi, isto tako ove selekcije U14 i U18 su igrale solidno, pa eto nekakva, blago rečeno, dobronamjerna trojka.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?

A. Petrović: Definitivno što od 1995. do današnjeg dana nemate nikakvu medalju s reprezentacijom na velikim natjecanjima, a na nacionalnom nivou ne može jedan izolirani rezultat nekog kluba probuditi tu uspavanu ljepoticu, nego to jedino može reprezentacija. Bili smo četvrti u Europi 2013. u Sloveniji i 2016. smo bili peti na OI u Riu. Prije 30 godina hodajući po Dalmaciji, recimo, svugdje ste bili svjedoci koš, „hakla“ 3 na 3. Danas imate problem da se klinci prije organiziraju za jednu rukometnu utakmicu na otvorenom terenu. Sad tek trebamo vidjeti kako će se rasplesti ovaj završni dio, ali šanse su nam u promilima i to u trenutku kada je paradoksalno: kada imate šest NBA igrača, od kojih neki igraju sezone života. Treba tu uzeti u obzir i probleme na relaciji FIBA – NBA. Ali mi smo i prošle godine kada su nam ti igrači igrali uspješni izgubiti dvije utakmice - protiv Litve u Osijeku i protiv Poljaka u gostima. Znači, radi se očigledno o nečemu puno širem i puno važnijem.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?

A. Petrović: Prvo je definitivno nedostatak rezultata na nacionalnom nivou jer sve bi se preko noći okrenulo da reprezentacija uđe u dvije, tri godine u kontinuitetu u pozitivne rezultate. Klinci bi se opet inficirali košarkom kao što u krajnjoj liniji i ja kada sam počeo svoju karijeru. Drugo je rad s mladim igračima što sam vam govorio. Definitivno u svim hrvatskim klubovima

to bi morao biti prioritet, ali čini mi se da nemamo dovoljno kvalitete za rad na najvišem mogućem nivou. Bitna je razlika između trenera učitelja i seniorskog trenera. Seniorski trener je sasvim nešto drugo, on praktički dobiva već gotovu momčad, on ima na dnevnoj bazi trenažni proces dobivanja utakmica i igranja velikog broja utakmica. Međutim, trener učitelj je onaj koji treba postojati od 14. do 18. godine igrača i tu hrvatska košarka ima velikih problema. Tih kvalitetnih trenera učitelja na tom nivou imamo na kapaljku. Sada te klince koji su postali prvaci Europe, koji u svakom slučaju imaju određenu kvalitetu, morate dovesti do toga da za dvije tri godine budu kvalitetni seniorski igrači. I na kraj možemo staviti financije.

(Nadodao je Aco pred kraj intervjua još jednu stvar, kako je rekao – „jedan detalj kada govorimo o reprezentaciji, a može se svesti kao faktor broj četiri u - velikim problemima...“)

A. Petrović: Za vrijeme Jugoslavije, Hrvatska je u postocima participirala kud i kamo više nego Srbija ili druge republike. Međutim, raspadom Jugoslavije mi smo imali jedan veliki hendikep, a taj je što niti onda, a niti tijekom svog ovog vremena, izuzev nekakvih časnih iznimaka, tipa Ukić, nismo imali vrhunskog *playmakera*.

E. Grgić: Postoji li zainteresiranost mladih dobnih skupina za treniranje košarke?

A. Petrović: To je moj problem bio. Ja sam stvorio u Torinu i Riu jezgru od osam igrača s kojima bih ja bez ikakvih problema plivao i protiv najjačih svjetskih reprezentacija. Mi smo bili peti na Olimpijadi gdje nas je jedna lopta protiv puno jače Srbije dijelila od zone medalja. Problem je što sam ja na sljedećem prvenstvu od tih osam igrača ostao bez četvero ključnih. Nije bilo Babića, Hezonje, nije bilo Bilana i bio je ozlijeđen Ukić. Znači četvoricu od osam nemate. Nemate sirovinu, nemate zrakoplov s kojim ste se mogli boriti.

E. Grgić: Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?

A. Petrović: Teško mi je govoriti, ali ono što definitivno mogu reći je da gledajući s dijela nekakve sadašnje platforme na kojoj se može razmišljati na duže vremena, da praktički čitavu jednu skupinu trenera koju smo raubovali svih ovih godina treba pustiti i arhivirati u povijest, a treba se okrenuti mlađim trenerima koji će biti aktualni kroz četiri do pet godina i tu napraviti jezgru. Imaš od Rimca, Golemca, itd. To su sve momci koji će sljedećih 20 godina biti u naponu snage. Ali, problem bi mogao biti onoga trenutka kada Tucak koji je došao 2013. godine nakon najkvalitetnijeg svjetskog trenera možda u svim sportovima - Ratka Rudića - bilježi prvi neuspjeh u prvoj godini na klupi. Da je Hrvatski vaterpolo savez reagirao kao košarkaški savez pa mijenjao svake godine trenera, on nikada ne bi došao do sedam uspješnih godina nakon toga.

Prema tome u danom trenutku morate imati snage i iza toga nekoga stati i jednostavno proces mora ići dalje.

E. Grgić: Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprjeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?

A. Petrović: Prije svega tim ljudima treba dati vremena jer ne možete ih tu u kratkom periodu detaljno ocjenjivati. Oni su napravili puno pozitivnih preinaka što se tiče jedinstvene kadetske lige, puno više okupljanja. Međutim čini mi se da jedinstvena liga nije dala onaj zamah koji su oni očekivali i moja procjena je da je kud i kamo kvalitetniji sistem bio da su se oni klubovi koji su igrali u ABA ligi uključivali poslije jer bi onda oni imali šest mjeseci prostora igrati ABA ligu plus FIBA-inu. Na kraju krajeva ono što smo svi očekivali je da će dovesti do povećanja kvalitete što se nažalost nije dogodilo. Hrvatska liga je interesantna zato što se spustio nivo kvalitete i ima puno izjednačenih utakmica.

Što se tiče FIBA-e i NBA-a, mislim da smo s dvije utakmice tjedno svi mi živjeli, ali tri je definitivno previše iz pragmatičnog razloga što u Europi ne postoji, odnosno, postoji samo na par mjesta, logistika u smislu toga da vi imate svoje zrakoplove, itd. U NBA-u to može funkcionirati zato što ti praktički po završetku utakmice sjedneš u nekakav luksuzni avion, nema tu čekanja i odvede te na mjesto sljedeće utakmice.

(Nastavlja Aco zabrinutost za reprezentaciju...)

Ovi sad „porezi“ koji su napravljeni tako kako su napravljeni, najveći „danak plaćaju“ reprezentacije kojima su ključni igrači u NBA-u, to su Slovenija i Hrvatska. Naravno, ovo govorim hipotetski jer se trebaju ipak za 15 dana igrati te dvije utakmice, ali sumnjam da će biti nekakvih pomaka. To znači da mi dobijemo obje utakmice, a da Poljaci obje izgube. Ali, to je i drugačije riješeno u, recimo, nogometnim pravilima. Klub mora pustiti igrača, igrač mora igrati, ali opet dolazimo na onu temu – tamo se okreće puno veći novac. I u tom lancu praktički svi zarađuju. Mi smo praktički u jednom robovlasničkom sistemu gdje NBA praktički crpi sve što treba crpiti, a zauzvrat ne daje ništa. Cibona je proteklih tri godine izbacila u čitavoj ovoj neimaštini, dva igrača iz prve runde *drafta* i Zubca na početku druge runde *drafta*, a od toga nije imala nikakve koristi. Jer za takva tri igrača dobili su 1.800.000 dolara umjesto 10 puta više, koliko bi bila nekakva adekvatna nadoknada. Pogotovo u ovoj privrednoj situaciji - sve ovo što se dogodilo s Agrokorom utjecalo na primjeru Cibone.

E. Grgić: Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

A. Petrović: Ja mislim da mediji mogu pomoći. Međutim, ako sljedeće dvije do tri godine ne putuju na Svjetsko prvenstvo u Kinu jer Hrvatske nema, ne putuju na Olimpijske igre jer Hrvatske nema, logično da gube impuls i pozitivu. Logično da on piše puno više članaka o onome što je zastupljeno nego o onome čega nema. Mislim da ovoga trenutka kao što možemo reći da su nogomet ili vaterpolo vruća stvar, isto tako možemo reći da je hrvatska košarka poprilično hladna za praćenje, čak niti baviti se analitičkim - ovim čime se ti baviš - poslom.

E. Grgić: Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?

A. Petrović: Ja napredak vidim kroz navedene tri stvari. Vidim ga kroz uspjeh reprezentacije: da se pokrene masa tih klinaca, da ne idu više u rukomet i druge sportove, nego da se okrenu ka košarci. Vidim ga u kvalitetnom stručnom radu koji treba zatvoriti s financijama.

E. Grgić: Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?

A. Petrović: Ovoga trenutka smo predodređeni gledati sustavno daleko jer nemamo što raditi sljedeće dvije do tri godine. Moramo gledati što da napravimo u narednih pet – šest godina. Ali smatram da ne postoji nikakva kritična masa u odnosu na ljude koji su ovoga trenutka u Savezu. Ja vjerujem da ne postoji nitko tko bi ih htio smijeniti i oni ovoga trenutka imaju, nažalost, dovoljno vremena da mogu i moraju gledati isključivo to da nakon tri, četiri ili pet godina moramo imati rezultate. Recimo ovako: da što manje igrača iz ove kadetske reprezentacije izgubimo i dovedemo do toga da (govorim o Prkačinu, Bošnjaku, Tišmi, Perasoviću, Paponji, braći Ivšić, Brali) oni budu okidač za četiri - pet godina, plus, naravno, nadamo se da za četiri - pet godina niti Žižić, Zubac ili Šarić nisu prestari.

E. Grgić: Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?

A. Petrović: Vratit ću se na onu ocjenu s obzirom da nas ovoga trenutka neće biti dvije-tri godine. Sad treba gledati da se okrenemo klincima, ali to je ono što je nama teško priznati. Recimo, ja sam gotovo iz tenisica uskočio u trenera seniorske momčadi, prvo Cibone, potom i reprezentacije. Ja moram razmišljati kako dobiti utakmicu danas. Međutim, ova situacija u kojoj se mi sada nalazimo, ona nas prisiljava da počnemo razmišljati dugoročno i da gledamo da za jedno četiri - pet godina ponovno uspijemo izbaciti jednu generaciju klinaca kako bismo ponovno bili kompetentni.

PRILOG 3: Intervju s Draženom Anzulovićem

Vivas bar, Rudeš (Zagreb) 6. veljače (12:00 h)

(Nakon razgovora s Aleksandrom Petrovićem, zaputila sam se na drugi kraj grada – onaj zapadni. Na Rudešu me čekao tada još uvijek aktualni izbornik hrvatske seniorske košarkaške reprezentacije – Dražen Anzulović. Onako, ležerno, u svojoj „Jordanici“, kako bih to od njega i očekivala.)

E. Grgić: Kakvo je po Vašem mišljenju trenutno stanje hrvatske muške košarke?

D. Anzulović: Mislim da je stanje hrvatske košarke u nekim ocjenama od jedan do pet za tri. Mislim da u ovom trenutku u Hrvatskoj egzistira jedan klub s jasno izraženim natjecateljskim ambicijama i to je Cedevita. Bazični hrvatski klubovi kao što su Cibona i Zadar u ovom trenutku ne pokazuju dovoljno ambicioznosti i tu prvenstveno mislim na europska natjecanja. Siguran sam da uz jedno pametno planiranje i organiziranje ima dovoljno novaca u državi. Treba znati pričati ljudima, razgovarati i postaviti projekte koji će biti afirmativni za neku sredinu. Trebaju nam jaki Split, Šibenik, Zadar, Cibona. Osijek se budi, Škrlevo je pozitivna priča u Rijeci. Ali volio bih da Rijeka kao grad pokaže više volje za košarku jer mislim da imaju financijskih mogućnosti. Prema tome, može to biti puno kvalitetnije, ali moramo krenuti od baze i od onoga što ćemo proizvoditi.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?

D. Anzulović: Kada nemaš organiziran budžet za seniorsku ekipu, ulaganje u omladinski pogon je rizičan, a ulaganje u omladinski pogon mora biti strateški. Ja ću ti reći da je najteži rudarski posao rad u mlađim dobnim skupinama. To je posao koji zahtjeva edukaciju ne samo u sportskom, nego i u životnom dijelu. Taj se posao ne cijeni kod nas, a to je glavni uzročnik stanja jer nismo imali dovoljnu proizvodnju. Ne govorim tu o ekstra dobrima, nego govorim o srednjoj igračkoj klasi. Vrhunske domete nećeš učiniti s određenim pojedincima, ali da bi imao vrhunsku cjelinu, moraš imati i ostale segmente posložene. Prema tome, najveći problem je u ovom trenutku nedovoljno kvalitetan rad u mlađim dobnim skupinama i ulaganje u takav rad.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?

D. Anzulović: S obzirom da sam bio četiri godine u kontinuitetu trener Cibone mogu ti reći da nismo imali preveliku korist od tih *Agrokora* i takvih. Sport u Hrvatskoj ne može opstati bez države, lokalne zajednice, svega onoga pozitivnog što se događa oko sporta. Od 2018. Zadar nije bio na završnicama juniorskih kategorija. Zadar s onakvim uvjetima kakve ima mora biti

hiperproduktivan, ne pojedinačno, nego hiperproduktivan za sve. Ove godine je Cedevita krenula s tim projektom druge ekipe koji je u europskim okvirima već odavno pokazan kao dobra stvar i o je normalno za klub kapaciteta Cedevite. Druga ekipa je razvojni program stvaranja igrača za prvu ekipu. To je jedini klub u ovom trenutku koji ima jasno izraženu rezultatsku i omladinsku strategiju razvoja. Problem za košarku je nedostatak zdrave pameti da se financijska sredstva ulažu ciljano i da strategija bude ta koja će nositi sport i znanje, a ne nekakva politička petljanja u sport.

E. Grgić: Postoji li zainteresiranost mlađih dobnih skupina za treniranje košarke?

D. Anzulović: Na temelju mog iskustva, možda je teško prvih tri do četiri mjeseca dok djeca ne shvate i prihvate svrhu svoga rada. Kasnije ta djeca napreduju, vežu se za tebe i slijede te. Kada su zadovoljni sa radom ne traže te ništa, ne razmišljaju o drugim klubovima. Mlađim dobnim kategorijama moraš nešto i pružiti da bi nešto dobio natrag. Oni su tu napravili jedno četiri sigurno vrhunski talenta u kadetskoj reprezentaciji, ali mlađe dobne kategorije i seniorska košarka su dva različita sporta. Da bi mi pretvorili taj potencijal u jaku kvalitetu trebamo najstručnije ljude postaviti da to vode i to je dug proces koji svi nisu spremni psihološki pratiti, a ni fizički. Talent? To je igrač bez jedne noge. Hoće li on biti pravi to je u ovom trenutku pod velikim upitnikom. Ti prijelazi u seniore, tu se puno stvari mora otvoriti i poklopiti.

(Prisjeća se i Anzulović stariji 2016. godine...)

Bio sam prisutan 2016. kao pomoćnih Ace u ciklusu kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo i rekao sam mu da je to ljeto njegovo životno djelo. Teško je reći zašto mladi igrači odbiju reprezentaciju. Teško je procijeniti koliko su oni zreli i samostalni u odlučivanju, s obzirom na menadžere koji su ih doveli do NBA-a i drugih klubova. Mislim da bi nacionalna reprezentacija trebala biti nešto više od svega toga. Koliko pokažeš volje, želje i znanja djeci toliko ćeš ti njih i zainteresirati. I mladi igrači ,ako dobiju tretman kakav zaslužuju, primarno sportski, a tek poslije financijski razvoj, onda on neće brzo odlaziti van.

E. Grgić: Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?

D. Anzulović: Ja ću ti reći da postoje dvije grupe trenera: trener u klubu mlađih dobnih kategorija – trener učitelj, trener seniorske ekipe – trener taktičar, trener rezultata. Trener u klubu i trener u reprezentaciji to su dva suprotna posla. Mislim da sam ja imao tu sreću da sam radio s puno odličnih trenera i siguran sam da ih Hrvatska ima puno. Međutim mislim da odnosi među nama nisu dobri i da je zbog toga i logistika koja nam nedostaje za europske rezultate

lošija nego kod drugih zemalja. Radili smo nekakva testiranja ove godine, imali smo unutar Saveza neke individualne treninge za razvoj najpotentnijih mladih igrača. Koordinacija je blago rečeno na zabrinjavajućoj razini. Pričamo o nečemu s čime oni dolaze iz klubova. Jer kako ide biološki njihov razvoj, ti moraš paziti na mišićno-tetivno-ligamentarni sustav koji je nešto što moraš poznavati, a onaj koji to zna neće raditi taj posao za 1500-2000 kn.

E. Grgić: Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprjeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?

D. Anzulović: Mislim da nitko ne može bolje znati košarku od samih košarkaša. Što se tiče logistike seniorskog dijela gdje sam proveo četiri godine kao pomoćni trener u seniorskoj reprezentaciji nije nedostajalo ničega. Problem je bio u kohezivnoj raspravi s obzirom na to da je prije Savez vodio praktički jedan čovjek. Novi ljudi u Savezu su nekim potezima organizacije hrvatskog prvenstva i mlađih dobnih skupina pokazali put kojim trebamo ići dalje. Mislim da u ovom trenutku Savez funkcionira s jasnim vizijama i idejama kako ići dalje i kako pokušati napraviti taj seniorski rezultatski iskorak.

E. Grgić: Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

D. Anzulović: Mediji su takvi kakvi jesu, sitno interesni i podložni su promjenama stanja. Kada je sve idealno zaboravlja se ono što je možda trulo, a kad nije rezultat na razini očekivanja, nije ni sve trulo kako se prikazuje. Hoću reći - sport je uvijek bio odraz stanja u društvu. Naše društvo kao takvo nije društvo nekakvih visokih kriterija, ne prevladava kriterij znanja, i samim time kada je društvo takvo i mediji su takvi. Kod nas još nije zaživio globalni marketing kao recimo na području EU. Prema tome, taj privatni kapital mora biti puno veći, mislim da je to jedan od kriterija za spas hrvatske košarke jer brendove imamo; Jugoplastika je proglašen najboljim sportskim kolektivom u 20. stoljeću, Cibona je brend u Europi dan danas.

E. Grgić: Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?

D. Anzulović: U kvaliteti rada i organizaciji u klubovima s mlađim dobnim skupinama. Mislim da se puno stvari može riješiti klasifikacijom sporta na nacionalnoj razini. Prijedlozi ovoga novoga Zakona o sportu mogu puno pomoći. Ali onda će biti najveći problem postaviti prave ljude na pravo mjesto jer mi smo mala močvara puna krokodila i svako grabi na svoju stranu. U Hrvatskoj sport ne može opstati bez lokalne zajednice, bez državnih novaca, premala smo sredina, premala marketinška baza za neke velike investitore. Prvo ono što ja mislim da treba napraviti je klasifikacija sporta.

E. Grgić: Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?

D. Anzulović: Da budemo realni, na ove dvije kvalifikacijske utakmice dogoditi se ne može ništa, te priče o *science fictionu* nećemo. Bit će ni prvi ni zadnji put, nije propala košarka. Postoji tu i drugi par rukavica koji mislim da nas najviše muči, a to je da smo mi sport koji nema glavu i rep. Mi imamo tri krovne organizacije koje se međusobno „kolju“. Imamo Euroligu koja kontrolira dva natjecanja, FIBA-u koja u Europi praktički ništa ne kontrolira i NBA koji je svijet za sebe. To je jedan veliki problem za naš sport koji se najviše prelama preko leđa hrvatske seniorske reprezentacije. Mi smo zemlja od četiri milijuna stanovnika sa šest NBA igrača koji ne mogu participirati sa seniorskom reprezentacijom, a nemamo toliku bazu da možemo toliko proizvoditi. NBA je financijski najjači i zato uzima sve što njemu treba.

Trebamo bazu mladih, dobar stručni kadar, moramo postaviti visoke kriterije edukacije i praćenja i svega onoga što ide od najmlađih kategorija prema gore. Ulaganja financijska i klupska baza, zainteresiranost za izgradnju mladih igrača. Reprezentacija je povezana s klubovima. To ti je povezano s onim što smo rekli - kriterij znanja mora biti visoko.

E. Grgić: Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?

D. Anzulović: Budućnost hrvatske košarke ovisit će o jačini klubova koje ćemo imati. Baza kvalitete će biti proizvodnja igrača. Mi u ovom trenutku nismo u mogućnosti da s ovakvim sustavom natjecanja proizvodimo velike rezultate kada puno naših igrača ne može participirati u seniorskoj reprezentaciji. Mađarska 5 milijuna eura daje godišnje košarkaškom savezu, organizirali svoj kamp i svoj košarkaški centar gdje su skupili najveće potencijale svojih mlađih dobnih kategorija, gdje idu djeca zajedno u školu i rade na najmodernijim principima razvoja mladih igrača. To je baza za ono što mi hoćemo – a to su seniorski rezultati.

Košarka ide naprijed, košarka se svakim danom razvija. Postoje neki univerzalni sustavi koje samo treba prilagoditi vremenu u kojem živimo. Postoji i zna se što je stupnjeviti razvoj mladog igrača i rekao sam da to moraju voditi najstručniji ljudi. Zadovoljavanje forme je jedno, plaćanje članarine je jedno, a edukacija i napredak su nešto sasvim drugo. Sad ću ti karikirati, i tebi znači kad vodiš loptu kad ideš u kontru gledaš li u pod ili gledaš naprijed, ali kad gledaš naprijed nije dovoljno da gledaš, nego da vidiš, to treba netko djecu naučiti. Jer ti ćeš doći na trening i vidjeti, dijete dribla loptu i gleda dolje, onda ćeš mu ti reći digni glavu, što gledaš u pod. Onda će on gledati i mora vidjeti da piše naprijed „HOPE“.

PRILOG 4: Intervju s Damirom Rajkovićem

(Caffe bar Amadeus, Zagreb, nakon utakmice između KK Cibona i KK Škrvljevo. Intervju s trenerom Zelenih i izbornikom viceprvaka Europe – U20 reprezentacije)

E. Grgić: Kakvo je po Vašem mišljenju trenutno stanje hrvatske muške košarke?

D. Rajković: Gledajući na rezultate seniorske košarke to je možda nekakva srednja ocjena, sigurno lošija, uzmimo tri. Ali sigurno da moramo gledati malo širi kontekst te naše ocjene jer su naše mlađe dobne kategorije definitivno napravile dobre. Mi onda imamo problem pretvaranja tih naših U20 ili U19 reprezentativaca u dobre i kvalitetne seniore. Mislim da je ocjena bez obzira na ovaj krah na kvalifikacijama za Svjetsko prvenstvo za mene pozitivna. Zato što su i ovo ljeto ovi mlađi kadeti bili prvaci Europe, znači mi s talentima ne oskudijevamo, mi talenata definitivno imamo.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?

D. Rajković: Mislim da smo mi u jednom trenutku na umjetan način počeli stvarati mlade igrače. Mi smo imali zaštićeno godišće i na taj način pokušavali da ti igrači igraju i onda su ti igrači sljedeće sezone nestajali jer nisu dobili više priliku budući da su se morali stvoriti neki novi mladi igrači i onda su jednostavno izgubljene generacije i generacije. Nismo se htjeli uhvatiti onoga što košarka je, a to je ulaganje u košarku i mislim da smo mi tu previše potrošili s nespretnim ulaganjima u pojedine i klubove. Moramo vratiti financijsku stabilnost naših klubova da naši klubovi dođu u jedan rang češke, slovačke lige, njemačke Pro A lige. Da nama igrači koji su dobri ne odlaze van nego da ostaju ovdje. Danas nedorečeni igrači odlaze na neki Island ili negdje, tu onda imamo veliki problem što mi ni takve igrače ne možemo zadržati jer ovdje nemaju zdravstveno, nemaju mirovinsko, ne osjećaju se sigurno u tom sportu.

Nama sezona traje osam mjeseci. Dok se mi ne vratimo na to da nama sezona traje 11-12 mjeseci, da igrači imaju cjelogodišnji ugovor, ne možemo računati da će ta njihova perspektiva doći do izražaja. Radi se samo kroz osam mjeseci košarka i onda tu prestaju financije kluba. Košarkaši se onda kroz te periode ne usavršavaju i ti nedovoljno školovani igrači odlaze van.

Dakle prvo su financije, a drugo je to što ih klub ne može pratiti. Treća stvar što bih nadovezao je velik broj menadžera koji se pojavio. Imate toliko tih igrača s tim otvorenim ugovorima. On danas tri mjeseca igra u jednoj ekipi, u drugom dijelu sezone igra za neku drugu ekipu, pred kraj sezone ode u neku treću, u inozemstvo na dva mjeseca i to je nastaje kaos. Taj igrač se, jednostavno prostituira, prodaje se za male novce. Kada nam ekstra talenti odlaze u NBA brzo

kao nedefinirani igrači, dolaze iz NBA-a gdje sjede na klupi i mi mislimo da imamo velike igrače, a kvalitetniji je igrač neke njemačke ekipe koji igra Euroligu kontinuirano.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?

D. Rajković: Po meni ABA liga je nakaradna liga. To je dogovorna liga koja u našim klubovima ne stvara plus, nego ih opterećuje. Oni ulažu dosta u ABA ligu, a ne proizvode igrače. Absurd je da nama, na primjer jedno Škrljevo, Zabok, Osijek ili ne znam tko proizvodi i generira mlade igrače. Nama trebaju generirati mlade igrače Cedevita, Cibona, Zadar, Split. Cibonina škola je devastirana. Ne može jedno Škrljevo preuzeti odgovornost da ono stvara hrvatsku košarku. Ono je tu da pomogne, da animira, da tu regiju podigne, da najbolje igrače šalje dalje. Ali ako najbolji mladi igrači žele doći u Škrljevo, u Osijek, onda imamo problem.

E. Grgić: Postoji li zainteresiranost mlađih dobnih skupina za treniranje košarke?

D. Rajković: U20 reprezentacija koja je uvijek bila definirana kao luzerska, a opet se pokazalo da radom se može jako puno napraviti. Znači oni su napravili radom gdje nisu možda imali talenta. Mi smo prije toga imali generaciju gdje smo imali tri NBA igrača, tako da je za našu državu, koja je mala baza to izuzetno veliki potencijal. Moramo znati to oplemeniti i dovesti do toga da ti igrači postanu dobri seniorski igrači u toliko što moraju dobiti tu veću minutažu i onda to pretočiti u bolje klubove pa će i oni biti bolji.

E. Grgić: Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?

D. Rajković: Ja sam to spominjao i prije Europskog prvenstva i prije sezone da mi imamo dobru struku, ali je potplaćena i dovoljno se ne ulaže. Znam svoje kolege trenere koji jednostavno odlaze van za to malo više što će dobiti. Kad smo izašli iz jugoslavenskog sporta, stvorili smo dobru bazu trenera. Mislim da su sve te medalje koje su kasnije došle kroz mlađe uzraste, došle kroz rad tih trenera. Trebamo dati prostora trenerima da dobiju status u smislu kluba i cijelog hrvatskog sporta, da budu bili plaćeni, da imaju jedan mir kroz klubove gdje će imati optimalne uvjete za treniranje jer morate voditi računa da svi klubovi nema optimalne termine treninga, da svi klubovi nemaju optimalne trenažne rekvizite. Uvijek treba postojati konsenzus da se pojedini treneri, njih 5-10 perspektivnih, ide kroz Euroligu, NBA na neka educiranja, koledž košarku. Malo je njih koji su platili, ja jesam za sebe. Otišao sam na koledž, pratio koledž košarku. E sad, vratili se to tebi ili ne. Možda zato ti mladi igrači i treneri danas brzo odustaju jer ne vide tu perspektivu da bi im se to vratilo u neko dogledno vrijeme.

E. Grgić: Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprjeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?

D. Rajković: Sigurno da je HKS pokrenuo nešto, oni su na čelu 2-3 godine, teško je, treba im dati priliku. To su bili sve vrhunski igrači, nije lako iz vrhunskog igrača postati vrhunski rukovoditelj nečega. Neke stvari su sigurno unaprijedili, ono što je po meni dobro je da potenciraju domaću ligu jer mislim da ju treba potencirati.

Što se tiče Europe, pravila su nakaradna. Evo danas nama suci sude po FIBA pravilima, a ABA liga se igra po euroligaškim pravilima, tako da je to totalni nesklad. Tu se svira kontakt koji se pušta u ABA ligi i onda je, normalno teško prilagoditi se sucima s utakmice na utakmicu, a da ne govorimo onda još NBA koji je u nekom trećem rangu kako se sudi i kako se igra. Neusklađeni termini su tjeranje maka na konac Eurolige, FIBA-e i NBA-a. Može se na bolji način to uskladiti da ekipe koje imaju jedan veći broj talenata da nisu u deficitu pogotovo male države kao što je Hrvatska. 3-4 igrača je previše nas. Poljska nema nijednog NBA igrača, svi su bili tu i normalno da su bili kvalitetnija momčad, ali to je ono što sam govorio, mi moramo proizvoditi daleko bolje europske igrače, da klubovi budu financijski moćni i da se igrači mogu usavršavati u prijelaznim periodima.

E. Grgić: Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

D. Rajković: Negativnost pisanja o košarci je do novinara, do njegovog osobnog stava. Ne pišemo širu sliku. Stalno se omalovažavaju klubovi Premijer lige, stalno se veličaju klubovi ABA lige. To nije novinarstvo. Trebaš objektivno pisati o svemu. Samo imate o košarci u Sportskima ABA i ABA2. A gdje je došla Cibona? Da igra *al pari* sa Škrljevom. To je čast za Škrljevo, Zabok, Alkar, koji mogu igrati u *egalu*, ali to je loše za Cibonu jer oni moraju biti generator hrvatske košarke.

(Pomalo uzrujano, Rajković nastavlja...)

Imao sam dijalog s ljudima iz HKS-a i govorio o Kupu. Prošle godine je bilo to izvlačenje i nije se znalo tko će s kim igrati. Dogodilo se da su Cibona i Split igrali 16-inu finala i Split je izgubio. Ove godine su odmah promijenili i stavili dirigirani ždrijeb, znači najbolji ne mogu igrati međusobno. Dok naša država i naš Savez ne shvate da u finalu Kupa mogu igrati Zabok-Škrljevo, Osijek- Alkar, nećemo uspjeti. Kažu koga to interesira? - A koga interesira da stalno gleda Cibona - Cedevita? Ja prvi neću to upaliti na TV-u i gledati. Mi igramo osminu finala kupa ove godine u Splitu u srijedu u 13 sati. Tko će to doći gledati? Ljudi rade.

E. Grgić: Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?

D. Rajković: Evo dat ću primjer na našem slučaju. Mi smo klub koji je prošle godine imao iznadprosječna ulaganja. Ove godine smo lošije krenuli. Nitko nikad nije razmišljao, niti sam ja razmišljao da napustim klub, nego smo znali da smo jako puno igrača promijenili, da treba određeno vrijeme da se to posloži, evo mi sad ubiremo plodove toga rada. U sportu treba neko vrijeme, svatko se treba prilagoditi. Mi trebamo sada naći do 20 godina igrača, napraviti analizu koji će biti dobri za 3-4 godine kad bude Europsko prvenstvo. Na koga možemo računati iz NBA-a, na koga iz Eurolige, kako te igrače dovesti i onda se kroz to bazirati i imati stvarno ideju tko od tih mladih nama dolazi.

E. Grgić: Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?

D. Rajković: Perspektivni kadeti koji će za 4-5 godina biti 20, 21-godišnjaci, u optimalnim godinama da ih se onda pretvori u prave, ozbiljne reprezentativne igrače. Treba izabrati osobu koja je stvarno kompetentan i koja je psiho-fizički pripremljena za to. Mi stalno mislimo da smo mi najbolji, a opet vam govorim, Češka ulaže izuzetno puno. Tamo deseti klub ima više nego mi. Naš budžet je naš budžet za sve, a oni imaju četiri puta više samo za igrače. Mađari plaćaju igrača 4-7 tisuća eura. Nama je 7 tisuća eura mjesečni budžet za cijelu ekipu. Nama igrač ode van za 1500 eura, ja mu to ne mogu dati i onda moram uzeti Amerikance za 800 dolara, ali ja samo njega mogu platiti. Naše igrače ne mogu platiti.

E. Grgić: Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?

D. Rajković: Treba to osnažiti, ja sam uvijek optimist, sigurno da može do 5 jer mislim da mi uvijek imamo talenata, da imamo kvalitetu, mislim da imamo i kadar, bez obzira što svi sumnjaju. To treneri pokazuju iz dana u dan, samo im treba dati priliku da dođu do tog statusa kojeg zaslužuju, da sportaši dođu do tog statusa što zaslužuju, da se omogući to igranje u klubovima 11-12 mjeseci i onda će sve biti bolje. Imamo i kadetske prvake Europe, imamo igrače koji su u NBA-u, znači mi taj prostor imamo. Ne možemo mi imati 50 dobrih igrača, ali da možemo imati 15-20, to sigurno da možemo.

PRILOG 5: Intervju s Dinom Rađom

Park caffe, Mimice, 20:00 h

(Dino Rađa je jedan od najuspješnijih hrvatskih košarkaša svih vremena, danas u službi HKS-a pro bono i od prošle godine član Hall of Famea. Razgovarali smo jedne hladne zagrebačke noći na terasi kafića preko puta maksimirskog stadiona)

E. Grgić: Kakvo je po Vašem mišljenju trenutačno stanje hrvatske muške košarke?

D. Rađa: U ovom trenutku je stanje loše, međutim, nekakva dvojka je moja ocjena. Mislim da je perspektiva prema gore. Imamo mladih igrača koji imaju potencijala i treba raditi s njima prvo po klubovima.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?

D. Rađa: Ono što je bio problem prije je što nije postojala liga. Nekakvi ekstra talenti oni uvijek izađu, izrone i mi uvijek imamo ekstra talenata. Imamo trenutno 5-6 igrača u NBA-u, međutim ono što nama nedostaje su ovi klupski igrači. Jednostavno taj dio smo izgubili kroz ligu koja nije postojala, igrala se dva mjeseca godišnje, taj srednji dio. Sad se liga zadnje dvije godine vratila u te neke svoje okvire i već ove godine imamo recimo neke iznenađujuće rezultate di ti nekakvi klubovi iz tzv. donjeg doma dobivaju klubove iz gornjeg doma, dok je prijašnjih godina uvijek to bilo pitanje stalne razlike i mislim da će kroz par godina doći i ti igrači koji su nam potrebni za neke kvalifikacije. Isto tako moramo reći da su nas ove kvalifikacije kao jednu od najmanjih zemalja pogodile strašno jer igrač bez najboljih, ne par, nego 10.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?

D. Rađa: Reka' sam ti. 15 godina je liga trajala dva miseca i samim time se sva kvaliteta koncentrirala u tri ekipe. Dalje, kriza 2008. - financijski, svi živi su potonuli. Treće, porezni sustav u Hrvatskoj bi se triba prominit da ti možeš te recimo „srednje igrače“ zadržati da ne idu po Rumunjskoj, Češkoj, Slovačkoj, za par 'iljada eura nego da mogu za te novce ostat tu, razumiš? I onda ojačaš ligu, ojačaš konkurenciju, ojačaš sve, al to je jedan proces di trebaju biti svi uključeni. To su ono ideje ljudi, nisu to samo moje ideje.

E. Grgić: Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

D. Rađa: Mediji su kod nas generalno traže šta ne valja, umisto da pišu o onome šta valja jer se to ne prodaje i onda stekneš dojam da je nešto u totalnoj katastrofi, a u biti nije. Znaš kakav

je sport, sport je, imaš dobrih dana, loših dana. Može ti jedna lopta odvući i puno toga može otić u krivo. Ali svakako najvažnija stvar da trebamo svi skupa više radit, a manje pričat'.

E. Grgić: Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprjeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?

D. Rađa: Ne želim pričati o prijašnjim danima jer je to upiranje prstom ne rješava nikakav problem. Zateknuto stanje je takvo kakvo je i ti to ne možeš prominit. To nije zeleno i crveno svitlo na semaforu pa ćeš ti pritisnit botun i onda će se upalit' zeleno, nego je to jedan proces di ne možeš stvoriti igrača priko noći. Možeš ukazivat i ja znam kako san ja posta igrač i imam sva prava da tražim taj isti proces prema drugima jer smatram da je taj proces dobar. Ako netko misli da može stvorit igrača brže ili drugačije ja mislim da se vara. Mi i Slovenci smo definitivno platili najveću cijenu u sukobima FIBA-e i NBA-a. I Srbi su se do zadnjeg trenu borili, bilo je neizvjesno. Dosta je reprezentacija bilo tu u problemima. Teško da ćemo mi ikada uspjeti zaustaviti NBA, ali smo mi mogli odigrati preko ljeta ove kvalifikacije, to je ono što je FIBA mogla napraviti drugačije.

E. Grgić: Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?

D. Rađa: Mislim da to mora biti puno bolje, ali imamo par mladih trenera koji zaslužuju pažnju. Od Anzulovića mlađeg, Mile Karakaša, Rajkovića, koji su prošle godine ostvarili neke zapažene rezultate, Rimac, Golemac, to su momci koji imaju već iza sebe neke ozbiljnije rezultate.

E. Grgić: Postoji li zainteresiranost mladih dobnih skupina za treniranje košarke?

D. Rađa: Radimo stalno ta okupljanja, treba ih odgajat' od malih nogu, zaljubit tu dicu u taj sport u taj dres. Triba im dat' dres, triba im dat' *patike*, triba im dat' pažnju i onda da oni prvo između sebe stvore takav *filing* da im je gušt doć' na pripreme, da jedan drugoga čuju, da su u kontaktu bez obzira što su u različitim klubovima, a to je proces. Drukčija su vrimena. Danas je jako teško držati koncentraciju samo na košarku. Danas imaš od nogometa, iPhona, iPoda, laptopa, raznih Netflix, televizija, milijon stvari koje ti odvlače pažnju. Mi to u svoje vrime nismo imali, bili smo posvećeni košarci puno više nego šta su oni danas. Međutim triba nać' tu nekakav put između i pokušat im objasniti kako se dolazi do nekakvih vrhunskih rezultata.

Još u moje doba se izlazilo s 23 godine vani, međutim danas klinci idu još ranije, a idu zato što im se o'de nije pružalo ništa i ta kategorija klupskih igrača odlazi van za nekakvu relativno sitnu *lovu* jer se o'de nije bilo u stanju plaćati niti to malo. Ali odbijanje igranja i nedolasci su neke

stvari koje ja stvarno niti razumim, niti mogu razumjeti jer meni je reprezentacija bila svetinja i nikad nisam otkazao reprezentaciju dok nisam fizički bija u situaciji da to ne mogu jednostavno izdržati, ali to otkazivanje meni je to neshvatljivo.

E. Grgić: Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?

D. Rađa: Mi već imamo za sljedeće lito planirano i Univerzijadu i ljetnu NBA ligu igrati. Imamo ponovno U20, U18, U16, imamo pet natjecanja u kojima ćemo probati isplodirati prvo sistem igre, a drugo neke igrače koji će recimo krajem godine kreniti u kvalifikacije za seniore. Dražen, Stojko, mi smo dvije-tri godine razlike, ali smo imali te nekakve starije Radovanovića, Grdovića, Zorana Radovića. Neki od ovih igrača će i sada nastaviti igrati pa će im se mladi pridružiti. Ja mislim da bismo mi kroz dvije godine već trebali imati ekipu koja će biti ozbiljnija. Imamo sada već pet – šest 17-godišnjaka koji će stasati, uz to ovi NBA igrači koji su već etablirani neki, a neki polako dobivaju neke ozbiljne minute, mislim da ćemo već za dvije godine imati dobru ekipu.

E. Grgić Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?

D. Rađa: Cedevitina B ekipa je bila dobar potez zato što su omogućili nekim klincima koje oni imaju da dobiju minute koje ne bi dobili u EuroCupu ili ABA ligi. Zabok i Gorica su iznenađenja. Nije danas lako doći ni Zadru, ni Ciboni, ni u Osijek, ni u Zabok i reći: „Mi ćemo to 'ladno dobiti', ka' što je bilo prije. Uvijek je to ta draž koja se traži i koja će uvjeren sam kroz par godina onda dati rezultate. Ljudi se sigurno zainteresiraju kad se pojavi nešto neobično, nekakav rezultat. „Dobila je Gorica Splita, ajmo vidjeti šta je to sada.“ Tako da sam siguran da će se neke sredine probuditi s ponekim dobrim rezultatom.

E. Grgić: Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?

D. Rađa: Mi talenata imamo za pet uvjek jer ne možete mi reći da Bogdanović nije talenat za 5, da Šarić nije talenat za 5, jesu. Samo to treba dokazati radom i oni između sebe moraju pronaći vođu kojega će slijediti. Ne mogu ja upriti prstom i reći - ti si vođa. Ti si taj koji mora kroz trening, kroz utakmicu se nametnuti kao vođa. To nije stvar ni trenera, ni predsjednika klubova, ni ne znam koga. To je stvar isključivo njih međusobno da oni odrede tko je njima vođa, u koga viruju isto ka' šta smo mi svi virovali u Draženu, zašto? Ne zato šta je Dražen vika - ja sam vođa, nego zato šta je Dražen bio prvi na treningu, zadnji s treninga, šta je Dražen p*****a kad bi netko trenirao loše zato šta Dražen nije dozvoljava da se izlazi vani, a ne trener. Nije trener mora govoriti nego je Dražen bio taj koji je držao disciplinu u ekipi svojim ponašanjem.

PRILOG 6: Intervju s Mirkom Novoselom

Strossmayerov trg 11, muzej podno stana obitelji Novosel , 24. travnja 2019. (11:00 h)

(Mirko Novosel, jedan od najtrofejnijih trenera u povijesti svjetske košarke koji je ostvario zapanjujuće rezultate sa svim momčadima koje je vodio, otvorio mi je vrata svoga doma, zapravo, njegovog podruma od kojega je napravio muzej u kojemu su izloženi svi bitni trenuci njegove igračke i trenerske karijere. Muzejem dominira dres s njegovim prezimenom i brojem 07 predstavljajući godinu kada je Novosel postao član springfieldskog Hall of famea – najvećeg košarkaškog priznanja u svijetu.)

E. Grgić: Kakvo je po Vašem mišljenju trenutačno stanje hrvatske muške košarke?

M. Novosel: Ono je, onako, dobro. Kada gledamo današnju Hrvatsku onda smo i dalje zadržali jedan kontinuitet što se tiče mladih kategorija. Mi smo ovoga časa kadetski prvak Europe i imamo najboljeg kadeta Europe – Prkačina. Reprezentacija U20 je osvojila srebrnu medalju. Što se tiče seniorske reprezentacije tu nažalost nismo imali rezultate, nismo se plasirali na Svjetsko prvenstvo, a to iz dva razloga, jedan je razlog taj međunarodni sukob između FIBA-e i Eurolige, neusklađenost s NBA-om. Nama je nedostajalo šest NBA igrača i jedan iz Eurolige - Simon, a mi smo premala zemlja da bi nadoknadili to sve. Uz to su bile naše greške tu, previše se lutalo, kroz te kvalifikacije je prošlo 37 igrača, što je bio jedan apsurd u svemu tome i jasno rezultat toga je da se nismo uspjeli plasirati. Potrebna je bolja organizacija, puno bolji status financiranja jer smo mi sve rezultate napravili sa stvaranjem domaćih igrača. Mi imamo perspektivu, ali sve zavisi hoćemo li mi stvari postaviti onako kako treba da se ne izmišlja topla voda, nego da se ponovi ono što smo radili nekada kad smo stigli na svjetski vrh.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?

M. Novosel: U klubovima je neriješen sustav financiranja, ono što je u Jugoslaviji bilo riješeno. Mi imamo jedan klub koji je odlično organiziran i financiran, a to je Cedevita, zahvaljujući Emilu Tedeschiju i *Atlantic* grupi. Sve ostalo je što se veli- životarenje. I Cibona koja ima jednu ogromnu tradiciju nema riješen taj sustav financiranja, samo neke male pomoći Grada. Cibona sada ima juniorsku momčad koja je osvojila ABA ligu, pobijedila Crvenu zvezdu i imaju veliku perspektivu. Ali, ako imamo tu najboljeg kadeta Europe, onda treba napraviti sustav da sutra bude najbolji junior i preksutra najbolji senior. A za to treba određeno sponzorstvo, određeno financiranje, a u tome smo jako šepavi.

Cedevita se opredijelila da igra na tri fronta. Evo primjer ovog malog Katića koji je talentirani bek, taj je prošle sezone imao više utakmica nego treninga, a kak' će on bez treninga napredovati i kak' će on postati vrhunski igrač? I sad da se ta stvar izbjegne, Cedevita je ove godine uvela tu neku kao drugu momčad. Oni imaju tu konkurenciju u Zvezdi, Partizanu i Budućnosti koji su projekti države gdje se ne plaćaju toliki porezi i koji dobivaju enormne iznose. U Americi je to riješeno s tim *salary cap* – svaki klub ima određena financijska prava jer žele podjednaku kvalitetu, a ne da dva-tri bogata imaju dominaciju nad svima. U ovom trenutku je Cedevita i svi hrvatski klubovi u lošijoj situaciji u odnosu na Zvezdu i Partizan.

Daj da radimo cijelu godinu s klincima, Zakon o športu nam je nikakav, ne može jedna mala Hrvatska financirati sto športova, nema kategorizacije nikakve. Treba reći, najvećih 10-ak financira država, ostalo je privatna stvar.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?

Novosel M.: Zakon o športu. Pazite kak' je u Jugoslaviji bilo društveno vlasništvo, onda kad je bil' neki problem onda onaj 'ko je bil' glavni je nazval' nekakvog direktora neke firme i rekao - daj novce za Dinamo, Hajduk, Cibonu, itd. To danas više ne postoji, danas je privatno vlasništvo i danas treba riješiti sustav na način kako je to na Zapadu riješeno. Recimo način poreznih olakšica na dobit koju ostvaruju firme, gdje će se jedan postotak direktno ulagati u sport. Jer ni u jednoj državi ni kultura ni sport ne mogu egzistirati bez systemske pomoći države. Onda na temelju toga napraviti organizaciju sportskih saveza gdje će se baviti time da se dižu te individualne vrijednosti da se talent tih naših ljudi pretvoriti u vrhunski rezultat. Hrvatska bi sigurno zbog svog talenta i svoje prirodne nadarenosti bila u europskom vrhu.

E. Grgić: Postoji li zainteresiranost mladih dobnih skupina za treniranje košarke?

M. Novosel: Koji sport ima velik rezultat - svi klinci to igraju, to je normalna stvar. Televizija igra veliku ulogu u svemu tome i jasno za propagandu. Danas je velika konkurencija i drugih sportova, na primjer, nakon SP u Rusiji su svi klinci igrali nogomet. Ali to ništa ne znači, mi smo i prije imali takve rezultate. Sistem da su treneri hodali okolo, tražili talente, ali dok sam ja došao do njega bilo je već šest drugih trenera kod njega. No suština c'ele priče je da su se tražili talenti i stvarali od talenata igrači, a sad talente imamo, ali ne stvaramo velike igrače. Sada stvaramo igrače za nivo treće razine, a to je hrvatska liga. Igrači odlaze iz države u kojoj ne mogu dobiti egzistencijalne minimume, iako ti koji odlaze u Češku i Slovačku, to nije ni prva ni druge ni treća razina, to je ispod. Nama je najveći problem kada nam najveći talenti odu u Ameriku pa sjede na klupi, a mi ih ne možemo koristiti.

E. Grgić: Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?

M. Novosel: Apsolutno. Kod trenera ne može biti hiperprodukcija. Mi se moramo opredijeliti za 5-6 za koje mislimo da su perspektivni i onda raditi i ići na edukacije kako smo i mi išli, imati kontakt s Amerikom i tu im dati određeni status i određenu zaštitu, da on zna da i ako izgubi koju utakmicu, neće ostati bez glave. Tu treba biti uloga Saveza puno veća. Nazor što je sad trener u Zadru, pa Anzulović Vlado, Mrduljaš iz Splita, itd. Mi smo imali nekoliko trenera koji su imali tu vrhunsku klasu, tu mislim prije svega na Acu Petrovića i na Nevena Spahiju, međutim, Aco je trenutno trener Brazil, Neven Spahija je isto cijelo vrijeme u inozemstvu. Sad je bitno da se postavi jedna dobra organizacija prije svega na stvaranje vrhunskih igrača, a onda uz njih osposobljavati naših 5-6 vrhunskih trenera.

E. Grgić: Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprjeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?

M. Novosel: Sad su vodstvo Saveza preuzela dva vrhunska bivša igrača - Stojko Vranković i Dino Rađa - i oni imaju dobre namjere, ali oni nemaju dovoljno snage da se uđe u rješavanje tih problema. Ja Rađi velim što ne napravite da se zabrani igrati strancima u domaćoj ligi, veli on ne možemo to napraviti, a to je po meni najveći problem. I sad su tu neki petorazredni stranci da se potroši i ono malo novaca i zauzimaju mjesta našim mladim igračima. Drugo pitanje edukacija trenera. Ovaj tjedan će vjerojatno biti izabran novi trener Veljko Mršić, koji se razvio u odličnog trenera jer je bio vrhunski igrač. Ali ja sam mu rekao, ako se ne promjeni sustav, on će izgoriti kao i svi ovi ostali što su izgorili. Danas je košarka najglobalniji svjetski sport, glavni sport svih velikih sila. Međutim, Euroliga se pojavila, NBA diktira svoje i FIBA je postala drugorazredna organizacija. Euroliga hoće kopirati Amerikance, a to je nemoguće jer nisu jednaki uvjeti i u takvoj situaciji pati košarka.

E. Grgić: Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

M. Novosel: Mogu oni pomoći, ali bi bilo ključno da se napravi jedan veliki rezultat. Da reprezentacija napravi jedan veliki rezultat, to napravi onda jedan veliki interes, dovuče sponzore. Međutim, tu smo isto hendikepirani, za veliki rezultat mi ne možemo koristiti sedam najboljih igrača, a mi smo s tih sedam igrača kandidati za Olimpijsku medalju. I sasvim sigurno, uz prave pripreme, uz sve ove igrače smo jedan od najvećih kandidata za OI medalju.

E. Grgić: Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?

Novosel M: Mi smo sad napravili dva vrhunska sportska rezultata. Jedan je bio svjetsko srebro u nogometu, drugi je bio osvajanje Davis cupa drugi put za redom. Dobro, u nogometu olakšava malo što su svi naši veliki talenti igraju u velikim klubovima pa su pošteđeni naših briga. Naši klubovi su prinuđeni nažalost da stvaraju igrače i da im je glavni cilj stvoriti igrača kojeg će moći prodati u inozemstvo pa onda danas već i klinca prodaju u inozemstvo. To je ono što ne valja. Mi smo kad gledamo Dinamo koji je prodao 20 svojih najvećih zvijezda van, da ima samo te igrače sigurno da bi bio u vrhu Champions lige.

E. Grgić: Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?

Novosel M: Sustav u bivšoj državi bio je drugačije organiziran. Mi smo recimo u košarci imali pravila zbog kojih smo došli na svjetski vrh: prvo smo imali fantastično sastavljen Savez koji su tvorili vrhunski igrači i intelektualci. Imali smo parolu *Košarka košarkašima* i oni su uvijek donosili prave odluke. Drugo, imali smo pravilo da naši igrači ne mogu ići u inozemstvo prije 30. godine, izuzetak 28. Danas imamo situaciju da klinici s 18, 19 godina idu van zahvaljujući menadžerima kojih prije nije bilo i imali zabranu igranja stranaca. Prvo iz razloga što prave strance ne možeš kupiti, a drugo da naši igrači imaju priliku igrati. I treće imali smo zaštitu trenera. Svaki klub je dobio licencu za jednu godinu i onda nije bilo izgubiš dv'e utakmice m'enja se trener, ne. Nisi mog'o dobit' drugu licencu. Uz te tri stvari uz jednu fantastičnu stručnu politiku i dobar rad trenera koji su se isto razvijali mi smo došli na svjetski vrh. Ali jasno, to traži vrijeme i investicije i traži i puno truda jer je košarka dost' komplicirana, tu se ne može u godinu-dvije napraviti vrhunski igrač, nego za pet-šest sustavnim radom.

E. Grgić: Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?

Novosel M.:Uvijek postoji mogućnost dobre budućnosti hrvatske košarke. Jer ti talenti dolaze i ako mi napravimo pravu organizaciju, prije svega sustav koji će podržavati stvaranje vrhunskih igrača, a ne da s kadetima i mlađim godištima osvajamo zlata, a onda kako to ide dalje, padamo i ti talenti nestaju. Tu nema financijske stabilnosti jer mi moramo znati i Cibona i Zadar imaju neke predstečajne nagodbe. Cibona je godinama u Europi bila stalni član *Champions lige* i to traži određene financijske investicije. Otišli su u velike dugove, a sad se to pomalo sanira, ali dok tu neće ući nekakav pravi sponzor kao što je to *Atlantic* i dok se ne krene baviti tom sportskom politikom, toliko dugo će to biti životarenje. Zadar je bio košarkaški grad, a evo jučer se spasio da ne ispadne iz ABA lige, ima *majstoricu* u Zadru. I sad, to je taj problem, status, financiranje, educiranje trenera i onda možemo računati na rezultat.

PRILOG 7: Intervju s Vladimirom Anzulovićem

Caffe bar Žabac, Mladost, 9. svibnja, 20:30 h

(Vladimir Anzulović najmlađi je profesionalni košarkaški član obitelji Anzulović. Izbornik je hrvatske U18 reprezentacije i prošlogodišnjih zlatnih kadeta, izbornik novog projekta hrvatske studentske košarkaške reprezentacije te donedavni trener KK Splita.)

E. Grgić: Kakvo je po Vašem mišljenju trenutačno stanje hrvatske muške košarke?

V. Anzulović: Stanje bih ocijenio vrlo dobrim. Zato što mislim da generalno potencijala imam budući da imamo mladih kvalitetnih igrača koji to mogu iznijeti. Rezultatski smo slabi, što se tiče seniorske košarke samo neplasiranje na Svjetsko prvenstvo u ovom trenutku nas je omelo, međutim mislim da su se zadnjih par godina stvari pomaknule na bolje i što se tiče mladih kategorija i što se tiče generalno košarke. Ne smijemo se zanositi starom slavom i starim uspjesima jer to neće biti lako dostići. Moramo se suočiti s realnim stanjem i krenuti ispočetka.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?

V. Anzulović: Seniori su ogled rada nekih prijašnjih struktura, potrebe se i generacije. Mi smo trenutno u nekoj smjeni generacija gdje nemamo dobrih klupskih igrača kao što smo ih imali prije 20 – 30 godina. Tu ubrajam i sebe koji nisam bio vrhunski igrač, ali sam bio jedan dobar klupski igrač koji je igrao za reprezentaciju, tako da nedostaje nam te neke srednje klase kao i u normalnom životu, nedostaje nam taj srednji stalež. Imamo NBA zvijezde, imamo igrače koji igraju Euroligu, međutim, taj srednji stalež nam nedostaje. To je neki razlog zašto nismo u ovom trenutku najuspješniji, ali kažem, stvari se grade i ne može rezultat sam doći preko noći.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?

V. Anzulović: Nedostatak klupskih igrača, svi znamo za taj kronični nedostatak playmakera, definitivno nam ne idu na ruku ni FIBA-ina kalendara koji nas lišavaju igrača koji igraju u NBA-u i Euroligi, tako da to su nekakvi glavni razlozi zašto u ovom trenutku nismo uspješniji i na seniorskom planu.

E. Grgić: Postoji li zainteresiranost mladih dobnih skupina za treniranje košarke?

V. Anzulović: Kao što je hiperinflacija svega od informacija, mogućnosti, svega, biranja društvenih mreža, puno je više informacija nego prije, puno je više sportova nego prije, što je za nas bitno. Neki sportovi su možda po popularnosti se izjednačili s košarkom, tako da nam je teže u toj hiperinflaciji sportova proširiti bazu selekcije. I drugi sportovi traže svoje, i odbojka

traži visoke i rukomet traži visoke, ali još uvijek ima dečkiju koji vole košarku. Radio sam u Šibeniku koji je relativno malo mjesto, a ima strašno veliku brojnost u mlađim kategorijama, tako da mislim da ima prostora. Mislim da nam nedostaje općenito kvalitetnog rada i trenera.

E. Grgić: Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?

V. Anzulović: Uvijek je nedostatak pravih trenera, uvijek je bio, sad da li sam ja pravi trener, to je pitanje. Ali imam iskustva sigurno u jednom uvođenju igrača u seniorsku košarku. Ja ne mogu reći da sam trenirao u klupskoj košarci velike talente, ali znam da sam pomogao nekim momcima da u određeno vrijeme žive od košarke. Kao što je npr. u Rijeci sam imao priliku raditi i sa Širkom i sa Škifićem i sa Veljačićem, Radićem koji i dan danas mogu živjeti, to je ta neka možda niža srednja klasa koja može živjeti od košarke. Imao sam u Šibeniku hvala Bogu dobre talentirane djece. Bio sam pristalica davanja šanse tim mladim igračima, ali teško mi je govoriti za druge.

E. Grgić: Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprijeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?

V. Anzulović: HKS? Mislim da su se stvari pomakle na bolje budući da zadnje tri godine, radim u hrvatskoj ligi, a radio sam i prije 5-6 godina u Rijeci, svoje prve seniorske godine. Mislim da stvari idu na bolje, definitivno, mislim da su stvari uređenije, ali kažem, za sve to treba vremena i svaki kontinuitet rada i ovog rada, kako ja gledam na sport i na život se uvijek isplati.

Izbornici? To u krajnjem slučaju nije moja stvar. Sigurno da treneri trebaju jedan kontinuitet. A ljudi koji odabiru nadam se da znaju zašto promjene i zašto nema toga kontinuiteta.

E. Grgić: Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

V. Anzulović: Definitivno mogu pomoći kroz pozitivu, ali mediji su kod nas u društvu jedna posebna vrsta....mediji traže senzacije, mediji ne traže u krajnjem slučaju neku pozitivnu priču, oni će na kraju više istaknuti negativnost. Mislim da je više na nama košarkaškim djelatnicima, kojih definitivno pravih u Hrvatskoj manjka, znači ne govorim o trenerima, nego o ljudima koji rade u klubovima, tu isto vidim dobar problem da se pokušaju naći sredstva za prave trenere.

E. Grgić: Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?

V. Anzulović: Financije. To je stvar i lokalne zajednice i klubova, pogotovo ako imaju financija da ih preraspodjele na pravi način. Što se tiče samih trenera, sigurno edukacija, definitivno imamo premalo edukacije. Govorim i za sebe i ja bih se još htio educirati, mlad sam trener.

Tako i za ostale. Tako da nedostaje nam te jedne fanatičnosti koja se definitivno ne može naučiti, ali situacija u društvu nam definitivno ne pomaže da ljudi mogu biti fanatični. S obzirom na stanje u društvu i stanje u medijima teško da će se popraviti.

Sada nas neće biti nekoliko godina i strašno je bitno da se to iskoristi. Sad opet, teško je drugačija su vremena, ne možete više računati na neke momke u mlađim kategorijama koji su se već otisnuli preko bare u Ameriku, tako da treba napraviti neku vrstu dobre komunikacije da računamo na te momke, kao što su Zubac, kao što su Žižić, kao što su mladi koji nam dolaze U18 i U16, napraviti neku bezbolniju smjenu generacija, stvoriti neku novu bazu za budućnost.

E. Grgić: Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?

V. Anzulović: Kroz 4 godine mislim da se sigurno može dosta toga napraviti, to je nekakvo razdoblje koliko nas neće biti na velikim natjecanjima i to treba probati iskoristiti. Bolje edukacije za trenera, klupski djelatnici i financije. Prije svega financije, da imamo bolje financije sigurno i da bi nam liga bila jača. Mogu ti reći na iskustvu svojem u Šibeniku gdje me privukla jedna ambiciozna priča, gdje smo bili prvi u državnom prvenstvu u regularnom dijelu i gdje nas nije valoriziralo sistem natjecanja da idemo dalje u ABA ligu nakon toga su se ti sponzori razočarali i povukli. To je dvije godine unazad, liga je bila stvarno jaka s jakim Šibenikom, Splitom, Zadrom, Cedevitom, Cibonom, dakle nedostaju nam ti klubovi, kao što sam rekao, neke srednje platežne moći za igrače, kao što je bio Šibenik, što je još uvijek Split, da bi mogli povezati jaz između Zadra, Cibone, Cedevite i ostatka lige. Mnogi su skeptični oko dvije ekipe Cedevite. Ja mislim da je to dobro, pogotovo ovogodišnji projekt koji je započeo Slaven. Mislim da je to za takav klub kao što je Cedevita nužno i daj Bože što više klubova koji će si moći priuštiti drugu ekipu.

E. Grgić: Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?

V. Anzulović: Recimo da je ono bila neka nategnuta četvorka, a ovo će biti dobra solidna četvorka u budućnosti. Gube nam se igrači iz razloga što na prijelazu iz juniorske u seniorsku kategoriju nemaju potporu. Od slabe financijske moći, od nepovezanosti s njihovim fakultetskim obavezama jer definitivno premalo je novaca da bi ti igrači mogli živjeti samo od košarke. Nestala je ta srednja klasa, da se tu napravi korak naprijed, da ne gubimo toliko igrača na tom prijelazu da ne bi opstajali samo ili vrhunski talenti ili samo puki zaljubljenici u taj sport. Mislim da su se tu neke stvari već pokrenule, napravili smo ove godine i tu studentsku reprezentaciju gdje sam ja sada izbornik, to je početak neke suradnje, mislim da je to dobra stvar. Kad bismo to uspjeli onda bih dao ocjenu pet.

PRILOG 8: Intervju s novim izbornikom hrvatske košarkaške reprezentacije – Veljkom Mršićem⁶

Caffe bar u sklopu Hotela Panorama, Zagreb, 13. 5. 2019. (13:00)

(Veljko Mršić novi je izbornik hrvatske košarkaške reprezentacije. Do tog dana radio je na mjestu sportskoga direktora KK Cedevite Zagreb)

E. Grgić: Kakvo je po Vašem mišljenju trenutno stanje hrvatske muške košarke?

V. Mršić: Mislim da je sada ocjena minus tri. To je realno. Ima puno stvari koje su dobre, međutim, isto tako ima puno stvari koje trebamo popraviti i postaviti cijeli neki sustav, način rada - od škola košarke, preko mlađih kadeta, kadeta, juniora do seniora - gdje je najkompleksnije i najteže u ovom trenutku zbog financijskog stanja u klubovima i snage klubova. Klubovi trebaju biti kompetitivni, imati dobre momčadi, dobre trenere da taj završni proizvod bude odličan.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju ključni uzroci koji su doveli do takvog stanja?

V. Mršić: Možemo se zavaravati pa reći da su uzrok svega toga financije, ali mislim da nisu glavni uzrok. Mislim da nedostaje u određenoj mjeri entuzijazma i da nedostaje cijeli sustav. To je najveći problem – da se vratimo našim nekim korijenima, gen koji je tu, koji imamo. Ne smijemo ga sputavati zbog načina na koji se sada preferira košarka u mlađim kategorijama, nego treba to sve ubrzati da djeca razviju taj svoj potencijal do kraja.

E. Grgić: Koji su po Vašem mišljenju najaktualniji problemi hrvatske muške košarke?

V. Mršić: Mislim da bi HKS trebao dati neke smjernice razvoja i onda bi to klubovi, škole košarke, svi trebali to provoditi. Imamo situaciju da već godinama osvajamo medalje u mlađim kategorijama, čak najsajnije. Međutim u jednoj se analizi trebamo zapitati zašto osvajamo te medalje. Po meni, u jednom dijelu zato što stvarno imamo talentiranu djecu, a drugi uzrok je način rada. Naša djeca treniraju više nego njihovi vršnjaci u Europi i puno više pažnje se posvećuje taktici i rezultatu. Osvajamo prvenstva do 16 godina, do 18 godina, međutim ne razvijamo igrače onako kako bi trebalo i onda kako postaju stariji njihovi ih vršnjaci iz Europe sustižu i prestižu, a mi ostajemo tu gdje jesmo. Kad uzmemo još da su klubovi onakvi kakvi jesu onda tu zaostaje razvoj, tu je više stranaca, oni nose glavne uloge u klubovima, a naši su pomoćna snaga. To je kompleksno, nije baš samo financije, nedostatak igrača ili nedostatak

⁶ Ovaj intervju rađen je kao dodatak te nije unesen u istraživački dio rada

klubova. Mislim da se mora napraviti jedna baš dobra analiza, promijeniti cijeli način rada i onda možemo očekivati svjetliju budućnost.

E. Grgić: Postoji li zainteresiranost mladih dobnih skupina za treniranje košarke?

V. Mršić: U to uopće nema sumnje. Jučer sam gostovao na radiju i došlo je to pitanje. Mislim da su se ovi rezultati događali 60-ih i 70-ih godina ili s druge strane da imamo ovakve rezultate nogomet, vaterpolo, rukomet, pojedinačni sportovi, to bi bilo problematično. Međutim u današnje vrijeme globalizacije gdje je NBA pokretač masa i gdje danas svako dijete zna u Europi i Hrvatskoj više igrača u NBA-u nego u hrvatskoj ili europskoj ligi onda nema zime. NBA je toliko globalan i toliko je djece zalučeno njim da za košarku nikada neće biti straha.

E. Grgić: Postoji li među mladim igračima potencijal za budućeg razigravača seniorske momčadi?

V. Mršić: Među igračima od 20 godina mislim da nemamo nijednoga tko je taj kalibar. Sad treba dobro pročešljati mlađe što dolaze i onda uspostaviti jedan način rada. Ali opet da bi oni postajali dobri oni moraju imati uz sebe jednoga vrhunskog uzora da bi mogli učiti i napredovati. Ukoliko bismo mogli pronaći takvoga koji odgovara tim svim kriterijima i izvan Hrvatske, mislim da ne bismo trebali bježati od toga. Ali nije lako uzeti nekoga samo da ga uzmeš. Bilo bi dobro da je to netko tko igra u hrvatskom klubu, a ne da dođe na 3-4 dana, odigra neke utakmice i ode. Katić je bio najveći potencijal od tih mlađih. On je na Svjetskom prvenstvu do 19 godina bez problema igrao s američkim *playevima* koji su izuzetno brzi i agresivni, međutim ozljede su ga spriječile i nije došao do nivoa do kojeg je mogao.

E. Grgić: Postoji li adekvatan trenerski kadar za sve dobne skupine?

V. Mršić: Ja mislim da treba raditi na izobrazbi trenera. Treba i više entuzijazma kod tih mlađih trenera. Puno se govori kako su plaće slabe. To je istina, ali isto tako treba uzeti u obzir da je to 3, 4, 5 sati rada dnevno i onda se to većinom svodi na rad ranije ujutro i kasnije navečer, cijeli dan opet imaš za raditi puno drugih stvari. Znači ima tu prostora da ne može biti izgovor samo to, međutim, treba izobrazba biti bolja i trebamo napraviti jednu našu prepoznatljivu hrvatsku školu kakva je bila do '90-ih godina u mlađim kategorijama i puno više drila i inzistiranja na detaljima, intenzitetu. Moramo se svi uključiti u to – i HKS i udruga trenera. Trebaju nam kvalitetni ljudi tim mjestima i sustav. Možemo uzeti primjer u nogometu, uopće ne osvajamo medalje u tim mlađim dobnim kategorijama pa imamo kasnije u seniorima vrhunske rezultate. Tu treba napraviti jedan zaokret.

E. Grgić: Postoji li adekvatan institucionalan okvir (savezi, klubovi) za unaprjeđenje kvalitete muške (klupske i reprezentativne) košarke u RH?

V. Mršić: Sad nakon dugo godina što su suci vodili glavnu riječ u Savezu, tu su sada bivši košarkaši na vrhu. Ali to isto ništa ne znači. Na tim funkcijama su oni mladi. Jedno je biti igrač i igrati košarku, drugo je postaviti sustav. Treba im dati vremena. Sigurno da su sada nakon već tri godine, jednog Europskog prvenstva, jednih kvalifikacija pametniji, sigurno da znaju puno više nego što su znali na početku mandata. Ipak, svi trebamo uvijek raditi analize i nikada ne zatvarati oči pred greškama jer je greška sastavni dio posla. Ne griješi samo onaj koji ništa ne radi, ali trebamo uvidjeti kada napravimo greške da ih ne bismo ponavljali puno puta.

E. Grgić: Što mislite o odnosu FIBA-e, NBA-a i Eurolige?

V. Mršić: Čim ima različitih utjecaja kalendara sigurno da nešto ne valja. Definitivno je FIBA ta krovna organizacija koja je u jednom trenutku ispustila uzde iz ruku i onda su tu iskoristili situaciju razni. Prije svega Euroliga i ovaj Bartomeu koji je sigurno odličan sportski djelatnik. Našao je tu rupu, napravio je jedan proizvod koji je za njega odličan i sigurno da ne želi to izgubiti. Međutim, radi se loše košarci na globalnom nivou i problem igračima jer je prevelik broj utakmica, a premalo vremena za regeneraciju i treniranje. Dugoročno, sigurno će svi oni osjetiti posljedice jer kvaliteta neće biti ta koja bi mogla biti, igrači neće dostizati neke svoje vrijednosti, samo će financijski svi biti dobri. Ali ne bi trebalo biti sve u financijama. Trebalo bi misliti i o zdravlju igrača i o mogućnosti publike da isprati toliki broj utakmica. Europski sport počiva na tom nekakvom nacionalnom identitetu tako da je teško u Europi preslikati taj NBA način funkcioniranja i razmišljanja Amerikanaca. Europska košarka je više timska. KK San Antonio Spurs je godinama izvlačio maksimum iz svoje ekipe. Ove godine su bili šesti, ispali su u četvrtfinalu, ali opet su izvukli maksimum i to je ono čemu treba težiti. To će nekada biti šesto mjesto, nekada prvo. John Wooden je davno rekao: „Trudim se izvući maksimum od onoga što moja momčad ima. Nekad, ako imam materijal za napraviti Renault, napraviti ću najbolji mogući Renault. Ako imam materijal za napraviti Mercedes, napraviti ću najbolji mogući Mercedes.“ Tako bi trebalo u sportu razmišljati.

E. Grgić: KK Cedevita – trenutno, najmoćniji klub u državi. Komentar?

V. Mršić: Ove godine su zbog tog iskustva napravili dvije momčadi. S druge strane napravilo se to da nekakvih 10-ak igrača koji bi bili pojačanja za druge klubove, učinili druge klubove kvalitetnijima, ligu zanimljivijom igraju u Cedeviti. Tako da mislim da nije ni to dobro rješenje, ali iskoristilo se ono što pravila dopuštaju i mislim da ovakav sustav natjecanja nije dobar za

hrvatsku ligu, za hrvatske klubove, niti za njihovu kompetitivnost u toj *Jadranskoj ligi* i treba naći neko rješenje da se to promijeni. Na koji način, to trebaju smisliti ljudi koji to vode. Svi nacionalni savezi u regiji koji tvore tu ABA ligu trebaju napraviti isti sustav natjecanja u svojim ligama, isti broj klubova i onda do jednog dijela traje to, a poslije počinje drugo.

E. Grgić: Špekulira se već dugo u košarkaškim krugovima o mogućnosti spajanja KK Cedevite i KK Cibone. Koje je vaše mišljenje o toj ideji?

V. Mršić: Mislim da Grad Zagreb nema potencijala, ni financijskog, ni marketinškog, ni broj publike za dva kluba koja žele biti na vrhu. Mislim da tu treba strategija biti jasna – jedan klub može biti nositelj kvalitete i svu moć treba staviti u taj klub da ima potencijal, da igra Euroligu i da bude najbolji klub u regiji i mislim da treba težiti tome. Prije par godina sam bio u jednom društvu u Kanadi. Ispričali su mi priču da jedan kanadski milijarder želi u mjestu 100 km od Toronta napraviti NHL klub. Platit će za franšizu, napraviti novu dvoranu za 15 tisuća ljudi. Nikakav trošak lokalna samouprava neće imati. U tom trenutku se borio deset godina, ali nije uspio. Nisu mu dali licencu iz NHL-a jer su rekli da nema nikakve opravdanosti za još jedan klub na tom području jer ima već jedan klub – *Toronto Maple Leafs*. Uzmimo u obzir da je sam Grad Toronto grad od 2 milijuna ljudi i koji je ekonomski jači nego cijeli Balkan i oni ne dozvoljavaju jer kažu da nema nikakve opravdanosti, a mi smo u Zagrebu u jednom trenutku imali tri prvoligaša Zagreb, Cedevita i Cibona. Svi su htjeli biti prvaci i svi su htjeli igrati Euroligu. To je jedna strategija koju treba postaviti Grad i koji je u onom trenutku kada je Tedeschi htio ući u košarku trebao reći - OK, želiš košarku na vrhunskom nivou? Evo, otvaramo ti vrata Cibone.

U Zagrebu imate prevelik broj predstava. Da imaš u kinu svaki dan da igra isti film, gledat ćeš ga možda 1 dan, 2, 3, otići ćeš i u neko novo kino pogledati ga, ali opet isti film, isti film, isti film. Mi smo u jednom trenutku imali da je Zagreb igrao Euroligu i ABA ligu, Cedevita i Cibona su igrale EuroCup i ABA ligu. Znači šest utakmica bi bilo u Zagrebu u 14 dana! To je svaki drugi dan neka utakmica. Tko to može ispratiti? Prije dok je Cibona bila na vrhu još nije bilo toliko ovih Arena, Sportklubova, da si mogao gledati sve utakmice i na televiziji. Ti si čekao dva tjedna da bi pogledao jednu utakmicu ili dvije. To je velik razlika. Onda se ljudi zažele nešto pogledati. Mislim da se tu mora napraviti neka preraspodjela. I onda samim time što su tri kluba u Zagrebu gdje je najviše novaca, automatski si uništio Zadar, Šibenik, Split. Da imaš ovdje jedan jak klub, automatski bi postajali jači dole klubovi koji imaju jednu tradiciju. To bi trebala biti neka nacionalna strategija.

E. Grgić: Kako bi se mogla unaprijediti situacija u hrvatskoj muškoj košarci?

V. Mršić: Prije svega postaviti jedan sustav. Znači sustav rada što u kojem dobu raditi i način na koji raditi i na koji igrati da bi se igrači mogli razvijati u vrhunske. To je broj jedan. Edukacija trenera da se još podigne na jedan viši nivo. Treće, pojačati klubove. Da imamo 3-4 kluba koji će imati jedan srednje visoki nivo u okvirima ABA lige.

Kako unaprijediti rezultate hrvatske seniorske muške reprezentacije?

Da dobijemo još dva kluba kao što je Cedevita koji će se boriti da budu među prva četiri svake godine, a ne da se dva kluba bore da ostanu u ligi, da im je to primarni cilj. Ako bismo dobili njih, uz postavljen sustav i edukaciju trenera, mislim da bi se kroz četiri godine mogli vidjeti rezultati.

E. Grgić: Kako ocjenjujete budućnost hrvatske muške košarke?

Ako sad gledamo po ovome trenutnom stanju i ovome kako je bilo u prošlosti sigurno da je glupo reći bit će pet samo zato što sam ja došao na mjesto izbornika. Sustav je bitan. Ako to postavimo onako kako smo pričali sve ovo vrijeme, onda bi mogla biti jedna svijetla budućnost, četvorka ili plus četvorka. Po meni je uvijek ocjena pet ako svatko da sve od sebe. Ja se stvarno nadam da će ova nova garnitura u Savezu napraviti zaokret. Ako njeguješ korijen drveta onda će ploda biti, nekad će zavisiti od vremena, međutim uvijek će ploda biti, a ako se baviš samo plodom i zapostaviš korijen, drvo će brzo propasti. Ovo se sve događa zato što sport ima svoje zakonitosti, a mi smo zapostavili korijen i bavili smo se samo plodovima.

E. Grgić: Kakva je uloga medija u hrvatskoj (muškoj, seniorskoj) košarci?

V. Mršić: Sigurno da nacionalna televizija pridonosi nekoj popularizaciji. Mislim da mediji mogu nekakvim pozitivnijim pristupom pomoći. Danas je vijest samo ako je nešto negativno, bombastično. Nitko ne želi pisati nešto pozitivno, ili barem u manjoj mjeri. U najboljem slučaju je 50:50, a trebalo bi biti kritički i sve prikazati, ali i treba propagirati bilo koji sport i podržavati. Ljudi koji to prate i koji pišu žive od toga. Imali smo puno primjera kada se krene nešto pozitivno pisati onda ljudi žele doći, žele to vidjeti. S druge strane nije lako nešto prikazati pozitivno, ako možeš vidjeti na televiziji da nešto ne valja. Svaka priredba je puno bolja kada ima više ljudi. I ona najlošija utakmica je bolja ako je puna dvorana, izgleda ljepše.